

ဖာပွန်ဒေသ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအတွင်း စစ်ဘေးသင့်ပြည်သူ ဦးရေတိုးလာသည့်အတွက် စိုးရိမ်မှုဖြင့်တက်လာ

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။ စာအုပ်ဆွေးနွေး

လက်တလော ဖြစ်ပွားနေသည့် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် KNU - ကရင်အမျိုးသား အစည်း

အရုံး တပ်မဟာ(၅) လက်အောက်ခံတပ်ဖွဲ့တို့၏ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခအတွင်း စစ်ဘေးသင့် ပြည်သူများ ဦးရေထပ်တိုးလာသည့် အတွက် ဒေသတွင်း ကျေးရွာသူ ရွာ

သားများမှာ စိုးရိမ်မှုဖြင့်တက်လာ လျက်ရှိကြောင်း နယ်မြေခံတာဝန် ရှိသူများက ပြောသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်မှ KNU စာမျက်နှာ (၄) သို့ >>>

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ကရင်လူမျိုးများ အများအပြား ပျံ့နှံ့နေထိုင်သည့် နည်းတူ မိမိစာပေ၊ စကားကို အလေးထားသည့် အနေဖြင့် ယခုလို ရိုး (ဖလုံး)- စကော သီချင်းများ အင်တာနက်ပေါ်တွင် အလွယ်တကူ နားဆင်နိုင်ခြင်းမှာ တေးဆိုများနှင့် ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုရမည် ဖြစ်သည်။

■ စာမျက်နှာ (၁၆) သို့ >>>

ငြိမ်းချမ်းရေးရဖို့အတွက် အားလုံးတာဝန်ရှိကြောင်း နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပြော

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နန်းပေါင်းစာ

ကရင်ပြည်နယ်တွင် အထူး လိုအပ်နေသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိ

ရန် အားလုံးတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့က ဆန်းစုကြည့်က ပြောသည်။ ကရင်ပြည်နယ် လှိုင်းဘွဲ့မြို့၊ လှ လှိုင်းဘွဲ့မြို့ အောင်ဆန်းခန်းမ ထုတွေ့ဆုံပွဲတွင် နိုင်ငံတော်၏

စာမျက်နှာ (၄) သို့ >>>

အခက်အခဲကြားက ထီးထာကလေးနန်း တေးသံရှင်များ

စောထွန်းလင်း

KPP နှင့် KNP ညှိနှိုင်းမှု ရလဒ်ကောင်း ထွက်ပေါ်

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

ရန်ကုန်မြို့၊ အခြေစိုက် ကရင် ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ဧရာဝတီ တိုင်းဒေသကြီး ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန အဖွဲ့ဝင်များ ပါတီ (KNP) တို့ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၅ ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ဘူတာရုံလမ်း၊ အမှတ် (၇/ဃ) ၌ ကျင်းပခဲ့ရာ ရလဒ်ကောင်း ထွက်ပေါ်သည်ဟု ပါတီတာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

အဆိုပါ KPP နှင့် KNP တို့ အနေဖြင့် လတ်တလော ပေါင်းစည်းရေး လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးသော်လည်း လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ကရင်ပါတီအချင်းချင်း မဲဆန္ဒနယ်အသီးသီးတွင် နေရာမထပ်မံရေးအတွက် ယခုလို တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး ကရင်နေရာနေရာအတွက် အသေးစိတ် ဆက်ညှိနှိုင်းပွဲပွဲ ကျန်တယ်။ ကျန်တဲ့နေရာတွေ အားလုံးအဆင်ပြေတယ်။ ရလဒ်ကောင်းတယ်။ ကရင်ပါတီ အချင်းချင်း နေရာထပ်မံ မရှိတော့ဘူးဟု ညှိနှိုင်းပွဲတွင် ပါဝင်သည့် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ ဒုဥက္ကဋ္ဌ၊ စောစေးဝါးက ကေအိုင်စီသို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇

ရက်တွင် ပြောသည်။

ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲသို့ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီဘက်မှ ဒုဥက္ကဋ္ဌ စောထွန်းအောင်ဖြင့်၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌ စောစေးဝါးတို့ ဦးဆောင်သည့်အဖွဲ့ဝင် ၄ ဦး၊ ကရင်အမျိုးသား ပါတီဘက်မှ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး မန်းကျော်ငြိမ်း၊ ပါတီဗဟို အလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီဝင် မန်းဝေလှတို့ ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့ဝင် ၆ ဦးတို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ယခုလို ကရင်ပါတီနှစ်ခု တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းနိုင်ရေးအတွက် ကရင်အမျိုးသား စည်းလုံးရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကော်မတီ (KUPC) က ကမကထပြု လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြစ်ပြီး ညှိနှိုင်းပွဲသို့ KUPC ကော်မတီဝင် ဒေါက်တာ နော်ရီဘက်ခါထင်နှင့် ဆရာတော် မက်သရူးအေးတို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ထူးခြားမှု အနေဖြင့် ကေအန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးမှ တာဝန်ပေးချက်အရ ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒို မန်းငြိမ်းမောင်ကလည်း KUPC နှင့်အတူ ကြားဝင်ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီဝင်များအဖြစ် ပါတီနှစ်ခု တွေ့ဆုံပွဲသို့ တက်ရောက်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။

အလားတူ ကေအန်ယူ၊ ဗဟို

ကော်မတီဝင် ပဒိုစောတောနီးကလည်း မြောင်မြဲမြို့နယ်တွင် ကျင်းပသည့် ၇၂ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားတွင် ကရင်ပါတီများကိုသာ မဲပေးရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပြီး ကေအန်ယူအနေဖြင့် လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများဘက်မှ ရပ်တည်မည့် သဘောထားရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းပွဲတွင် ကရင်အမျိုးသားပါတီက ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် အားပြုဖွဲ့စည်းထားသည့်နှင့်အညီ ပါတီစည်းရုံးရေးအားရှိသည့် ပန်းတနော်၊ ညောင်တုန်း၊ ကျောင်းကုန်းစသည့် မြို့နယ် ၆ မြို့နယ်တွင် အားကောင်းသည့် မဲဆန္ဒနယ်များတွင် တစ်နေရာစီဝင်အရေးခံရန် စီစဉ်နေသည့်အပေါ် အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး နားလည်မှုရရှိခဲ့သည်ဟု KNP အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး မန်းကျော်ငြိမ်းက ပြောသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းရေးရာ နေရာကို ကျနော်တို့လည်း ပြိုင်ဖို့ရှိတယ်။ KNP လည်းပြိုင်ဖို့ရှိ နေပြန်တယ်။ ကျနော်တို့ပါတီဘက်က အလျှော့ပေးဖို့က ကျနော်တစ်ဦးထဲနဲ့ မဖြစ်ပြန်ဘူး။ KNP က ဧရာဝတီတိုင်း အားပြုထားတော့

စာမျက်နှာ (၁၀) သို့ >>>

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများကို ဝန်းရံသွားမည်ဟု ကရင်လူငယ်ကွန်ရက်ပြော

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် စောရာဇ

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများ အောင်နိုင်ပြီး လွှတ်တော်များထဲသို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကရင်လူငယ်ကွန်ရက် (KYN) မှ တစ်နိုင်သည့်ဖက်မှ ဝန်းရံပေးသွားမည်ဟု ပြောသည်။

ဖားအံမြို့၊ ခွယ်ကဘောင်ဟိုတယ်၌ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်မှ ၂၄ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်သော ကရင်လူငယ်ကွန်ရက် ကိုယ်စားလှယ်များ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲအပြီး ကရင်လူငယ်အဖွဲ့ ချိတ်ဆက်မှု တာဝန်ခံသူတစ်ဦးဖြစ်သူ စောကျော်လင်းက ကေအိုင်စီသို့ ယခုလို ပြောသည်။

‘၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲက ပိုနီးကပ်လာတဲ့အတွက် ကရင်လူငယ်တွေအနေနဲ့ ကရင်ပါတီကို ဘယ်လိုဝန်းရံပေးမလဲ ဆိုတဲ့ဟာကို အားစိုက် ပြောဖြစ်ပါတယ်။ အဓိက လွှတ်တော်ထဲ ကရင်ကိုယ်စားလှယ်တွေရောက်နိုင် ကရင်အသံပါလာမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဝန်းရံခြင်းဖြစ်တယ်ပေါ့နော်’ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

ကရင်လူငယ်များ အနေဖြင့် ပါတီအောင်နိုင်ရေးအတွက် လူမှုကွန်ရက် စာမျက်နှာများတွင် campaign များ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကရင်ပါတီများနှင့် အသေးစိတ်

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုမှတဆင့် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းများဖြင့် ဝန်းရံသွားမည်ဟုလည်း စောကျော်လင်းက ပြည့်စွက်ပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် ကရင်ပါတီများ အနေဖြင့် လွှတ်တော်သို့ ရောက်သောအခါ ပေးထားသည့် ကတိကဝတ်အတိုင်း ကရင်လူထုနှင့် အတူ တစ်သားတည်း ရပ်တည်ပေးနိုင်ရန်၊ မဲဆွယ် စည်းရုံးရေး ကာလ၌သာမက အချိန်တိုင်း လူထုနှင့် ပိုမိုထိတွေ့ရန် မျှော်လင့်ကာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း KYN တာဝန်ရှိသူများက ပြောဆိုသည်။

ယနေ့ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကရင်၊ ကရင်နီ(ကယား)၊ မွန်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီ၊ ဧရာဝတီ၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ အထက်မြန်မာပြည်နှင့် နယ်စပ်ဒေသ ကိုယ်စားပြု ဒေသအသီးသီးမှ ကရင်လူငယ်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကရင်လူငယ် မဟာဗျူဟာရေးဆွဲရေးအဖွဲ့ဝင်များ စုစုပေါင်း ၃၈ ဦး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အထက်မြန်မာပြည် ကိုယ်စားလှယ် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ပင်လောင်းမြို့နယ်၊ လွှဲကြီးရွာမှ ကရင်မြို့ချိုးနွယ်စုဝင် နော်အေးအေးငြိမ်းက ‘ညီမတို့ဖက်မှာ ကရင်ပါတီ မဝင်ပြိုင်ခွဲမှပေးမယ် ကရင်မြို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးတော့ ရှိစေချင်ပါ

တယ်။ လက်ရှိအချိန်မှာတော့ ဘယ်ပါတီဝင်တွေက ကိုယ့်ဒေသအတွက် အမှန်တကယ် လုပ်ပေးနိုင်မလဲဆိုတာ လေ့လာမယ်။ ပြီးရင် လူထုတွေကို မဲပေးပုံကအစ ပြန်လည် ဆော်ဩသွားမယ်’ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

သုံးရက်တာ ကျင်းပသည့် ၎င်းတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါတီကိစ္စ အပါအဝင် ကရင်လူငယ်ကွန်ရက်အဖွဲ့၏ ၂ နှစ်တာအတွင်း လုပ်ဆောင်သွားမည့် ရှေ့ဆက်လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း၊ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အမျိုးသားရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်သွားမည့် အစီအစဉ်များ ဆွေးနွေးခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် KNP-ကရင်အမျိုးသားပါတီ၊ KPP-ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ၊ PSDP-ဖလုံစဝေါ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီနှင့် KNDP-ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ ဟူ၍ လေးပါတီ ရှိနေသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပါတီစုံ ဒီမိုကရေစီ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီဝင်များ အချင်းချင်း မဲပေးမှု နယ်မြေထပ်နေသည့်အတွက် ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ်တွင် KPP လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦး မှလွဲ၍ ကရင်ပါတီဝင်များ အားလုံး အရေးနိမ့်ခဲ့သည်။

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများကိုသာမဲထည့်ရန် KNU ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒိုမန်းငြိမ်းမောင် တိုက်တွန်း

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် စအိုင်ဆူး

လာမည့် ၂၀၂၀ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပါတီများကိုသာ မဲထည့်သွားရန် KNU-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒိုမန်းငြိမ်းမောင်က ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျောင်းကုန်းမြို့နယ်၊ အနောက်စုကျေးရွာတွင် ယမန်နေ့ညက ပြုလုပ်သည့် ၇၂ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနား၏ အကြံပြု အမှာစကားပြောဆိုရာတွင် တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၎င်းက ‘ခင်ဗျားတို့ ၂၀၁၅ မှာ မျှော်ခဲ့ပြီးပြီ။ ကျနော်တို့ ကရင်တွေ ဘာမှဖြစ်မလာဘူး။ ၂၀၂၀ မှာ လာတော့မယ် ရွေးကောက်ပွဲက။ ၂၀၂၀ မှာ ကျနော်ပြောချင်တာ တစ်မျိုးသားလုံးကို ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီတွေကို KPP ကို ထောက်ခံလို့ရင် KPP ကို မဲပေးပါ။ KNP ကို ကြိုက်ရင် KNP ကို မဲပေးပါ။ တခြား ကရင်မဟုတ်တဲ့ ပါတီတွေကို မဲမပေးပါနဲ့’ဟု ထိုသို့ထည့်သွင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

၎င်းအပြင် ကရင်အမျိုးသားများ အနေဖြင့် မိမိကရင် အမျိုး

သားကိုသာ အားကိုးလို့ရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ ကွဲနေသည့် ကရင်ပါတီများ အနေဖြင့်လည်း ကရင်အမျိုးသားထု၏ အကျိုးကိုသာရေးရှု၍ ပေါင်းစည်းသွားကြရန်လည်း တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်များအရ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) ဟူ၍ ကရင်တိုင်းရင်းသားပါတီ ၂ ပါတီ အဓိက ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ကရင်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း တစ်ဦး

တစ်ယောက်မျှ အနိုင်ရရှိခြင်း မရှိဘဲ လက်ရှိ အာဇာနည် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်- NLD ပါတီကသာ အဓိက အနိုင်ရရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အလားတူ ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ ၄ ပါတီမှလည်း ပြီးခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိခြင်း မရှိခဲ့ဘဲ ကရင်နိုင်ငံရေး ပါတီများ အားလုံးအနက် KPP ပါတီမှ ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်ကြီး အမှတ်(၂) မဲဆန္ဒနယ်မြေတွင်

ပါတီဝင် စောကျေအောင်မြင့် တစ်ဦးသာ အနိုင်ရ ရရှိခဲ့သည်။

လက်ရှိ အာဇာနည် ပါတီ၏ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအပေါ် သဘောထားနှင့် ပတ်သက်ပြီး တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအကြား မေးခွန်းထုတ်မှုများရှိသလို လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးပါတီများသာ အဓိက အနိုင်ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း နိုင်ငံရေး အသိုင်းအဝိုင်းမှ ထင်ကြားပေးယူဆ

မှုများရှိနေသည်။

လက်ရှိတွင် ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ ၄ ပါတီဖြင့် ပြန်လည်ပေါင်းစပ်ထားသည့် ကရင် အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) နှင့် ဖလုံ-စဝေါ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP)၊ ရန်ကုန် အခြေစိုက် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) ဟူ၍ ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ ၄ ခု ရှိနေသည်။

တိုင်းရင်းသား သာတူညီမျှရေး ပြည်ထောင်စု အရေး

ဖေဖော်ဝါရီသည် ဆောင်းရာသီ၏ ရသကို ပေး၏။ နေ့ပူ၊ ညချမ်းကာ မြူနှင်းတို့ ဝေလေ၏။ နိုင်ငံအရေးအရာများမှာ ကြည်လင်သာယာသည့် ဆောင်းရာသီနှင့် ပြောင်းပြန်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးက အသံစုံနေသည်။ ကရင်ပြည်နယ်၊ ဗဟိုပင်လယ်ခေနေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ မှားယွင်းမှုများနှင့် အတူ ဒေသခံများလည်း စစ်ဘေးရှောင်ရင်း ဒုက္ခပင်လယ်ခေနေကြဆဲ ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံက ကရင်ပြည်နယ်သို့ ခရီးထွက်ခဲ့ရာ ဒေသခံများနှင့် လူထုတွေ့ဆုံပွဲများကို ကြာအင်းဆိပ်ကြီး၊ မြဝတီ၊ ကော့ကရိတ်နှင့် လိုင်းဘွဲ့မြို့များသို့ ဖေဖော်ဝါရီလကုန်ပိုင်းက ပြုလုပ်သွားခဲ့သည်။ မြို့နယ် ၇ ခုရှိသည့်အနက် ၄ မြို့နယ်သို့ လာရောက်ခြင်းသည် ဒေသခံလူထုများနှင့် တွေ့ဆုံပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းဟု ဆိုသော်လည်း 'တစ်ချက်စုတစ်ချက်ပြတ်' ဆိုသည့် ဝေဖန်မှုများစွာ ဖြစ်နေသည်။ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်နေ့တွင် မြဝတီမြို့၊

မြစန္ဒီပန်းခြံ၌ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်းအရ ပြည်နယ်များတွင် ပြည်ထောင်စုအရေးကို အဓိကထား ပြောဆိုလိုသည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ အတွေးပွားစရာများ ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံရှိပြီး ကိုယ့်ပြည်နယ်အရေး၊ ကိုယ့်လူမျိုးစုအရေးကို အလေးထားသည့် စိတ်သည် သဘာဝကျသည်။ မှန်သည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အားလုံးရဲ့အထက်တွင် ပြည်ထောင်စုအရေးရှိသည်ကိုမူ မမေ့စေချင်ကြောင်း အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ပြောသည်။ ပြည်ထောင်စုသည် စုပေါင်းအင်အားများဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသလို ဘိုးဘွား၊ မိဘ၊ သားသမီးများဖြင့် စုပေါင်းထားသည့် မိသားစုဟုလည်း သူမက ဥပမာ ပြဆိုသည်။

အမှန်စင်စစ် တိုင်းရင်းသားများသည် မိမိလူမျိုး၊ မိမိပြည်နယ်အတွက်သာ စဉ်းစားနေကြသူများ မဟုတ်ပေ။ ယင်းသို့ မိမိလူမျိုးအတွက်သာ စဉ်းစားခဲ့မည်ဆိုလျှင် ပြည်ပမနေင့် တောင်တန်းဒေသတို့ အတူတူ လွတ်လပ်ရေး ရယူခဲ့မည်မဟုတ်သလို သီးခြားလွတ်လပ်သည့် ကရင်နိုပြည်နယ်လည်း ပြည်ထောင်စုထဲတွင် ပါဝင်လာမည့် သဘောမရှိ။

တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် ဖက်ဒရယ်စာချုပ်၊ ချုပ်ဆိုကာ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ကို ပြသခဲ့ခြင်းသည် သမိုင်းသက်သေ ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားများနှင့် သဘောတူခဲ့သည့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးကို မည်သူတို့က မျက်ကွယ်ပြုခဲ့သနည်း။ ပြည်ထောင်စုဟု ဆိုသော မိသားစုကြီးထဲတွင် သာတူညီမျှမှု မည်မျှ ရှိခဲ့သနည်း။ လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဟု ခေါ်ဆိုသော်လည်း အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး၊ တရားစီရင်ရေး စသည့် မဏ္ဍိုင်များတွင် ပြည်ထောင်စုပုံစံဟု ဆိုနိုင်ပါ၏လော။ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အပြစ်ပြောဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ဘဲ အတွေးပွားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားပြန်လည်ရကြားရေးဦးစားပေးလုပ်ဆောင်မည်ဟု ဆိုသည့် လက်ရှိအစိုးရကို တိုင်းရင်းသားပြည်သူများက ယုံကြည်မှုထားကာ အားကိုးမျှော်လင့်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ စာသည့် တိုင်းရင်းသားများနှင့်ဆိုင်သော ကိုစွ ဒေသန္တရ ပဋိပက္ခများမှာမူ ရင်ကြားစေ ရေးနှင့် သွေဖယ်နေသည်။ အေးချမ်းသာယာမှုကို တည်ဆောက်လို သည့် ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စု

အတွင်း ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသ၊ ပြည်နယ်ဒေသများ၌ ဖြစ်စေ သာတူညီမျှစွာ တန်းတူရည်တူရှိမှုများ ပြည့်ဝပေါ့လွင်ရမည်ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားများအား သမိုင်းကို ဖက်တွယ်မထားရန်၊ မိမိပြည်နယ်၊ မိမိလူမျိုးအတွက်သာ မစဉ်းစားဘဲ ပြည်ထောင်စုအရေး စဉ်းစားရန် ပြောဆိုခြင်းကို နားလည်လက်ခံနိုင်ပါသည်။ သို့သော် တိုင်းရင်းသားများကို စာနာ နားလည်မှုဖြင့် သာတူညီမျှရှိသည့် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ကို သဘောထားကြီးစွာ ပြသလိုပါက တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ၏ ရင်ဖွင့်သံကို နားထောင်၊ ဆန်းစစ်၊ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုအရေးသည် ပြည်ထောင်စုကို စုပေါင်းတည်ထောင်ထားသည့် တိုင်းရင်းသားများအကြား ခေတ်ကာလနှင့်လျော်ညီသော သာတူညီမျှမှုရှိသည့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ဖော်ဆောင်မှုသာလျှင် တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုတိုင်း အတူတကွ စံစားခွင့်ရှိသော ငြိမ်းချမ်းသာယာသည့် ပြည်ထောင်စုစီမံခန့်ခွဲမှု တက်လှမ်းနိုင်မည့်အပြင် ပြည်ထောင်စုအရေးကို အပြောသာ မဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့ကျကျ ညှိနှိုင်းဖော်ဆောင်သွားရန် တိုက်တွန်း ပြောဆိုလိုက်ပါသည်။

အတိုင်ပင်ခံနှင့် မြဝတီလူထုတွေ့ဆုံပွဲသို့ မူးယစ်လောင်းကစား၊ မြေယာကိစ္စ (၆၀) ကျော် တိုင်ကြား

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နေ့နေ

ကရင်ပြည်နယ် မြဝတီမြို့ အမှတ်(၄)ရပ်ကွက် မြစန္ဒီပန်းခြံ ရင်ပြင်၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းက ပြုလုပ်သော နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် လူထုတွေ့ဆုံပွဲတွင် လောင်းကစား၊ မူးယစ်

ဆေးဝါးနှင့် မြေယာကိစ္စအများဆုံး ပါဝင်သော ပြည်သူများမှ တင်ပြတိုင်ကြားစာ ၆၀ ကျော် ပေးပို့ထားသည်ဟု သိရသည်။

မြဝတီမြို့တွင် ဖောင်းပွနေသော ကာစီနိုရုံ၊ ငါးဂိမ်းရုံ နှင့် ဓာတ်ပွဲသွင်းကာ လောင်းကစားပိုင်းများ ပြုလုပ်သည့်(အာဝါဒေး) လောင်းကစားပွဲများ၊ လူငယ်ထု

တွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး ပျံ့နှံ့နေသည့် ကိစ္စရပ်များ၊ မြေယာကိစ္စ ရပ်များ အများဆုံးပါဝင်သည့် တင်ပြတိုင်ကြားစာ ၆၀ စောင်ကို ပေးပို့ထားကြောင်း တင်ပြစာလက်ခံရေးဌာနနှင့် ပေးပို့သည့် ပြည်သူများ၏ ပြောကြားမှုအရ သိရှိရခြင်းဖြစ်သည်။

တင်ပြတိုင်ကြားစာ ပေးပို့

ထားသူ မြဝတီမြို့မှ တရားလွတ်တော်ရှေ့နေ ဦးမျိုးအောင်က ကျွန်ုပ်တို့ မြဝတီမြို့ကြီးကို တားဆီးကယ်တင်ပေးပါ ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ တိုင်ကြားစာ ပေးပို့ထားပါတယ်။ တိုင်ကြားစာထဲမှာ ဘာတွေပါလဲဆိုတော့ မြဝတီမြို့ပေါ်ရပ်ကွက်များနှင့် ကျေးရွာတွေမှာ ဖွင့်လှစ်ထားတဲ့ ကာစီနိုရုံများ၊ ငါးဂိမ်း လောင်းကစားရုံများ၊ အာဝါဒေးပွဲများကို ၂၀၁၉ ဇူလိုင်လ နောက်ဆုံးကောက်ယူထားတဲ့ စာရင်းအရ စုစုပေါင်း လောင်းကစားရုံ ၁၀၀ ကျော်ကို ဦးဆောင်ဖွင့်လှစ်သူ အမည်စာရင်း နှင့်တကွ တင်ပြတိုင်ကြားစာမှာ ရေးပြီး ပေးပို့ထားတယ်ဟု ပြောသည်။

ထို့အပြင် မြဝတီမြို့တွင် လောင်းကစားပိုင်းများ နှင့်အပြိုင် ခေါင်းနှင့် ပန်းသဖွယ် ဆက်စပ်ဖောင်းပွ နေသည့် လူငယ်ထုတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် သည့် ကိစ္စရပ်များကို မဲမပေါက်၍ တိုက်ရိုက် မေးမြန်းခွင့် မရခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှ သိရှိထိန်းချုပ်နိုင်စေရန် အတွက် တိုင်ကြားတင်ပြစာ ပေး

ပို့ထားသည်ဟု မြဝတီမြို့ အခြေစိုက် ကလေးသူငယ်စောင့်ရှောက်ရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ မန်နေဂျင်း ဒါရိုက်တာ ဒေါ်ခင်ခင်ထားက ပြောသည်။

၎င်းက မြဝတီမြို့မှာ ဆယ်စုနှစ် နှစ်ခုလောက် ကြာပြီဖြစ်တဲ့ ထိုင်း-မြန်မာ နှစ်နိုင်ငံနယ်ခြားသောင်ရင်းမြစ်မှာရှိတဲ့ ရေလယ်ကျွန်းမှာ မူးယစ်ဆေးဝါးအများကို လွတ်လပ်စွာရောင်းဝယ် သုံးစွဲခွင့် ရနေတဲ့ ကိစ္စ၊ နိုင်ငံတကာ ဝင်ပေါက် ထွက်ပေါက်တစ်ခု ဖြစ်သော မြန်မာ-ထိုင်း မြဝတီ-မဲဆောက် အမှတ်(၁)ရပ်ကွက်ရှိ ရေတံတားမှာ မြို့ရဲ့ပုံရိပ်၊ ပြည်နယ်ရဲ့ပုံရိပ်၊ နိုင်ငံ၏ ပုံရိပ်တွေကို ထိခိုက်စေတဲ့ ကလေး သူငယ်များ တောင်းရမ်းနေခြင်း ကိစ္စများကို တားဆီး ထိန်းချုပ်ပေးစေလိုတဲ့ အကြောင်းအရာများကို တင်ပြတိုင်ကြားစာမှာ ထည့်သွင်းရေးပို့ထားတယ် ဟု ပြောသည်။

ယနေ့ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက် နံနက် (၁၀:၄၀)အချိန်ခန့်က မြဝတီမြို့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် နိုင်ငံတော် ၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်

နှင့် လူထုတွေ့ဆုံပွဲသို့ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများ ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများ နှင့် မြဝတီမြို့နှင့် အနီးရှိ ကျေးရွာများမှ ပြည်သူ ၁၀၀၀၀ (တစ်သောင်း)ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားခြင်း၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုတင်မေးခွန်းမေးမြန်းမှုအား သက်ဆိုင်ရာမှ ပြန်လည် ဖြေကြားခြင်း၊ တိုက်ရိုက် မေးခွန်းမေးမြန်းလိုသူ ၃၉ ဦးအနက် မဲပေါက်၍ မေးမြန်းခွင့်ရရှိသော ပြည်သူ ၅ ဦးမှ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် လောင်းကစားမူးယစ်ဆေးကိစ္စရပ်များနှင့် မြေယာကိစ္စရပ်များကို မေးမြန်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာမှ ပြန်လည်ဖြေကြားခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်မှ နိဂုံးချုပ် အမှာစကား ပြောကြားပြီးနောက် အခမ်းအနားကို မွန်းတည့် (၁၁:၅၀)နာရီ အချိန်ခန့်တွင် ရပ်သိမ်းခဲ့သည်။

ကရင်သတင်းစဉ်	အမှုဆောင်နာယက မန်လင်းမြတ်ကျော်	သတင်းအယ်ဒီတာ ဝဇန်းရှောင်း	စာစီဒီဇိုင်းအယ်ဒီတာ ကျော်အနယ်	ပုံနှိပ်သူ နှစ်သစ်ဦးပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၀၀) 27(A), Corner of U Hmoo St and U Tun Nyo St, Dagon (East) Industrial Zone, Yangon	kicknews@yahoo.com, kicknews97@gmail.com www.kicnews.org, www.karennews.org www.karen.kicnews.org
	အယ်ဒီတာချုပ် နန်းမာဇာ	သတင်းထောက်များ နန်းဝေဖြူ၊ ဇော်အောင်၊ ဇော်မြတ်ဦး၊ သာ ဇော်ဇော်	ထုတ်ဝေသူ ဇော်ထွန်းလင်း (၀၂၀၄၀) အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်	ဆက်သွယ်ရန် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်။	09973883218, 09452849329, 09764943688
	အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ ဇော်ထွန်းလင်း	ကရင်ပိုင်း နော်အေးပြုံး			
	တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ ဇော်သိန်းမြင့်				

နော်အုန်းလှနှင့် ပြစ်ဒဏ်ချခံရသူများကို ခြင်းချက်မရှိ အပြန်ဆုံးလွတ်ပေးရန် KGWN တောင်းဆို

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် အစီအစဉ်

မြဝတီမြို့နယ် ရွှေမြစန္ဒာအိမ်ရာ စီမံကိန်း အငြင်းပွားမှုဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့က ဖမ်းဆီးပစ်ဒဏ်ခံရသူ နော်အုန်းလှ အပါအဝင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု ဦးဆောင်သူ ၃ ဦးကို ခြင်းချက်မရှိ အပြန်ဆုံးလွတ်ပေးရန် လူထုအခြေပြု ကရင်အမျိုးသမီးများ ကွန်ယက်-KGWN က ယနေ့ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀ ရက် နေ့စွဲဖြင့် ထုတ်ပြန်ချက်ထုတ်ကာ တောင်းဆိုလိုက်သည်။

၎င်းတို့၏ ဖမ်းဆီးပစ်ဒဏ်ခံရမှုသည် နိုင်ငံသားများ၏ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်အပေါ် မိန့်ပိတ်ခြင်းမျိုးသာဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ခြင်းချက်မရှိ လွတ်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း KGWN ၏ ပြောခွင့်ရ နော်အုန်းလှ က တောင်းဆိုခဲ့သည်။

၎င်းက ဒါက လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုနိုင်ခွင့်လေး။ သူတို့အနေနဲ့ ခွင့်ပြုချက် သွားမ

တောင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ သွားတောင်းတယ်။ သွားတောင်းရဲ့ သားနဲ့ ခွင့်ပြုချက်မပေးတာ လူကြီးလမ်းကြောင်း ရှိတယ် ဆိုပြီးတော့ ပိတ်တာပေါ့။ အစိုးရရဲ့ ဒီလုပ်ရပ်က နိုင်ငံသားတွေရဲ့ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်ကို မိန့်ပိတ်တယ်လို့ပဲ မြင်တယ် ဟု ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့နယ်ရှိ ရွှေမြစန္ဒာအိမ်ရာစီမံကိန်း အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး မမျက်သိမ်းရေးအတွက် ဒေသခံ ခေါင်းဆောင်များ ဦးဆောင်၍ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခံရသူ ၃ ဦးအပါအဝင် နော်အုန်းလှ အား အကျအညီ တောင်းခံခဲ့ရာ သွားရောက်ဝန်းရံခဲ့ရာမှ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုစည်းခြင်းနှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခွင့် ဥပဒေပုဒ်မ (၁၇/၂၀)ဖြင့် နော်အုန်းလှကို ဖမ်းဆီး တားဆီးခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

အလားတူ စီမံကိန်း မမျက်သိမ်းရေးအတွက် ဦးဆောင်ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့သူ ဦးမောင်ဦး၊ ဦးငယ် (ခ) ဦးဆန်းလှိုင် နှင့် ဒေါ်

စန္ဒာမြင့်တို့ကိုပါ မြဝတီမြို့နယ် ရဲမှူး ကျော်သူရည်မှ ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေ ပုဒ်မ(၁၇/၂၀)ဖြင့် ၂၀၁၉ ဧပြီလ ၂၃ ရက်နေ့က တရားလိုပြု တရားစွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ရုံးချိန်း ၂၄ ကြိမ် ချိန်းပြီးနောက် မြဝတီမြို့နယ် တရားရုံးမှ နော်အုန်းလှ အပါအဝင် ၎င်း ၃ ဦးတို့ကို ထောင်ဒဏ်တစ်လစီ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ် လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

၎င်း ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခံရမှုနှင့်ပတ်သက်၍ နော်အုန်းလှက ကျမတို့နိုင်ငံမှာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး ခုချိန်ထိ မရှိဘူး။ အခုချိန်ထိလည်း ကျမတို့နိုင်ငံဟာ အရင်အတိုင်း ဆိုတာ ဖော်ပြတာပဲ။ ကျမတို့ကို ထောင်ချတဲ့အတွက် ကျမတို့နဲ့ နာတာမဟုတ်ဘူး။ အစိုးရပဲ နှစ်နာမှာ။ အစိုးရသည် အပြောင်းအလဲ လုပ်တယ်ဆိုတော့မှ ခုချိန်ထိ မပြောင်းလဲတဲ့အပြင် ပြည်သူကို နှစ်နာအောင် လုပ်တယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်တယ်။ အခုလက်ရှိမှာ အပြောင်းအလဲ မလုပ်နိုင်တဲ့ အစိုးရလို့ မြင်ပါတယ်ဟု ပြော

သည်။ ထိုနေ့ တရားစီရင်စုအပြီး မြို့နယ်တရားရုံးရှေ့တွင် နော်အုန်းလှ အနေဖြင့် မိန့်ပိတ်မှုများနှင့် အင်တာဗျူး၊ ဖြေဆိုပြောကြားနေစဉ် တာဝန်ရှိသူ ရဲများက ပြောဆိုမှုကိုရပ်တန့်စေခဲ့ရာမှ အခြေအတင် စကားများမူများလည်း ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းလည်း သိရသည်။

DKBA မှ ဗိုလ်ဦးညို ဆိုသူက ရွှေမြစန္ဒာ အိမ်ရာစီမံကိန်း အကြောင်းပြချက်ဖြင့် မြေကွက်များကို အကွက်ချ ရောင်းစားခဲ့ခြင်း အပေါ် တာဝန်ရှိသူများ ဖြေရှင်းပေးရန် တောင်းဆိုမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြည်နယ်အစိုးရ နှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ တာဝန်ရှိသူများ ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေး သဘောတူချက်များအရ ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့နယ်၊ အတွင်းမဲကနယ် ကျေးရွာအနီးရှိ လူနေသည့် ယာယီ တဲအိမ်ကလေးများကို ယခင်နှစ်

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့က စတင် ဖယ်ရှားရှင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ စီမံကိန်းသည် ဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီခြင်းမရှိသည့် အတွက် တားဆီးအရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ရန် ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရမှ မြဝတီဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် မြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို ညွှန်ကြားထားမှုများ ရှိသလို အိမ်ရာများတွင် နေထိုင်နေသူများ အနေဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ပေးကြရန် ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့တွင် အကြောင်းကြား စာထုတ်ပြန်ထားမှုကို ကျေနပ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် စီမံကိန်းမြေတွင် မြေနေရာကို ငွေပေးဝယ်ယူထားသူများက လူအင်အား ထောင်နှင့်ချီ၍ ယမန်နှစ် ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့က မြဝတီမြို့ထဲတွင် စီတန်းလှည့်လည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

နော်အုန်းလှ ဖမ်းဆီးခံရမှုအပေါ် ဝမ်းနည်းခြင်းထက် ဒီမိုကရေစီအမည်ခံ တိုင်းပြည်တွင် အရပ်သားအစိုးရ၏ မတရားမှု ဖြစ်ပွားခြင်းကို မျက်ကွယ်ပြုထားမှုအပေါ် ပိုမို စိတ်ပျက်မိကြောင်း နှင့် ကရင်ပြည်သူများအနေဖြင့် ပိုမို ထိုက်တန်သည့်အရာကို ရရှိသင့်ပြီး အဆိုပါအတွက်ကိုလည်း ဆက်လက် တောင်းဆိုသွားမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း KGWN ၏ ထုတ်ပြန်ချက်၌ ဆိုသည်။

အခြေခံအဆင့် အမျိုးသမီးထုများ၏ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ အသံပေါ်ထွက်လာရေး ရည်ရွယ်မြှင့်တင်သည့် အနေဖြင့် လူထုအခြေပြု ကရင်အမျိုးသမီးများ ကွန်ယက်-KGWN ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပေးခဲ့သည့် တတိယ အကြိမ်မြောက် ကရင်အမျိုးသမီးညီလာခံတွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

► ရှေ့ခင်း ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိ မှအဆက်

တွင် ပြုလုပ်ပြီး လူဦးရေ ၂ ထောင်နီးပါး တက်ရောက်လာသည့် အဆိုပါ လူထု တွေ့ဆုံပွဲတွင် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်က အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားရာတွင် ယခုလိုထည့်သွင်းပြောဆိုလိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အထူးလိုအပ်တယ်ဆိုတာ ကရင်ပြည်သူတွေ အသိဆုံးပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေး မရှိလို့ရှိရင် တကယ်ခံရတာ ပြည်သူလူထုပါ။ အပြစ်ပေးပြည်သူတွေ အခံရဆုံးဆိုတာ ကျမတို့ အသိဆုံးပါ။ အဲဒါကြောင့် ကျမတို့ ငြိမ်းချမ်းရေး လိုအပ်တယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးရအောင် လုပ်ရမယ်ဟု နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောသည်။

ထို့အပြင် ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိ

ရေးအတွက် လူတိုင်းလူတိုင်းတွင် တာဝန်ရှိယုံတင်မရှိဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေးမရရှိပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးလည်း မရှိနိုင်တဲ့အတွက် လူထုအနေဖြင့် တစ်ဦးချင်းစီ ဝိုင်းဝန်းကျည်ကြွမှုသာလျှင် မကြာမီအချိန်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းသည့်နိုင်ငံကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က ထည့်သွင်း ပြောဆိုသွားသည်။

အဆိုပါ လှိုင်းဘွဲ့ လူထုနှင့် နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံတို့ တွေ့ဆုံပွဲတွင် လူထု တိုင်းကြားစာများ လက်ခံသည့်ဌာနများ ဖွင့်လှစ်ထားသည့်အပြင် တိုက်ရိုက်မေးလိုသည့် မေးခွန်းများကိုလည်း အတိုင်ပင်ခံကိုယ်တိုင် မဲနိုက်ပြီး မေးမြန်းခွင့်ပြုသည့် အစီအစဉ်များလည်း ပါဝင်သည်။

ထိုနေ့တွင် နိုင်ငံတော်၏ အ

တိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ထံ ပေးပို့သည့် လူထုတိုင်းကြားစာ ၄၈ စောင်ရှိသည့်ဟု သိရပြီး တိုက်ရိုက်မေးလိုသည့် မေးခွန်း ၂၃ ရရှိသည့်အနက် မဲနိုက်စနစ်ဖြင့် လူထုမေးမြန်းသည့် မေးခွန်း ၅ ရက် နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများက ပြန်လည်ဖြေကြားပေးခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ကရင်ပြည်နယ် လူထုတွေ့ဆုံပွဲ ခရီးစဉ်မှာ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်မှ ၂၅ ရက်နေ့အထိဖြစ်ပြီး ယင်းခရီးစဉ်များအတွင်း ကော့ကရိတ်မြို့၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့၊ မြဝတီနှင့် လှိုင်ဘွဲ့မြို့ စသည့်မြို့နယ် ၄ မြို့နယ်ရှိ လူထုများနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း ဖြစ်သည်။

► ရှေ့ခင်း ဖာပွန်ဒေသ မှအဆက်

တပ်မဟာ (၅)နယ်မြေအတွင်း စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ ပိုမိုလှုပ်ထောင့်လာခြင်းကြောင့် ဖေဖော်ဝါရီလ အစောပိုင်းက စစ်ပြေးရှောင်သူ ၃၀၀ ကျော်ရှိခဲ့ရာမှ လက်ရှိတွင် စစ်ပြေးရှောင်ရန် ပြင်ဆင်ထားသူပေါင်း နှစ်ထောင် (၂၀၀၀) ကျော်ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း KNU မူတရော်(ဖာပွန်)ခရိုင် အတွင်း ရေးမှူး စောရော်ဘင်မူးက ယခုလို ပြောသည်။

အခု စာရင်းအရ ကျေးရွာအုပ်စုတွေ များလာတဲ့ အပေါ်မှာ ၂၀၀၀ ကျော် အထိရှိလာတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ နှစ်ထောင်ကျော်က ဒီ ထွက်ပြေးနေရတဲ့သူတွေကော စိုးရိမ်မှုအခြေအနေအောက်မှာ ရှိနေတဲ့သူတွေပါ ပါတယ်။ အဲဒီ လူတွေက တစ်ခုခုဆိုရင် ပြေးဖို့အတွက် သတိအနေအထားနဲ့ ပြင်ဆင်ထားတဲ့သူတွေဖြစ်တယ်။ တချို့ရွာတွေက ပစ်ခတ်မှုဖြစ်တာနဲ့

ပြေးရတာပဲလေ။ သူတို့က စိုးရိမ်ရတဲ့ နယ်မြေဒေသမှာရှိနေတာဟု ပြောသည်။

ယခင် ဖေဖော်ဝါရီလ ပထမအပတ်ခန့်က မြန်မာတပ်မတော်မှ လူသေမြို့နယ် တကဲ့သို့ ကျေးရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီး လက်နက်ငယ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် လူဦးရေ ၃၀၀ ကျော် ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခဲ့ရပြီး လက်ရှိတွင် ပဋိပက္ခဒေသအတွင်း ရှိနေသည့် စစ်ဘေးသင့်ပြည်သူ လူဦးရေ ၂၁၃၇ ဦးရှိနေကြောင်း နယ်မြေခံ တာဝန်ရှိသူများနှင့် အရပ်ပတ် ကရင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကောက်ခံထားသည့် စာရင်းများအရ သိရသည်။

၎င်းစာရင်းများအရ သက်ကြီးရွယ်အိုများနှင့် ငါးနှစ်အောက် ကလေးငယ်များ ပါဝင်ပြီး KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေ မူတရော်ခရိုင်၊ လူသေမြို့နယ်အတွင်းမှ ဖလခွီ၊

ယံမုပလော နှင့် ဓေးပူ စသည့် ကျေးရွာအုပ်စုများရှိ ကျေးရွာပေါင်း ၉ ရွာမှ ဒေသခံ ကျေးရွာသားများဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်စု ၂၅၃ ခုမှ ၅ နှစ် အထက် ကျား/မ လူဦးရေ ၁၇၂၀ ဦးနှင့် ၅ နှစ်အောက် ကလေးငယ် ၄၁၇ ဦး ပါဝင်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။

KNU ဘက်မှ တပ်မတော် စခန်းများကို မိုင်းထောင်ခြင်း၊ လာရောက် တိုက်ခိုက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့၍ တပ်မတော်က လက်နက်ကြီးတချို့ ပစ်ခတ်ပြီး ပြန်တုံ့ပြန်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကရင်ရွာများဘက်ကို ကျရောက်ခြင်းမှာ မဟုတ်မမှန်ကြောင်း တပ်မတော် ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဗိုလ်မှူးချစ်ပင်မင်းထွန်းက ဧရာဝတီ သတင်းဌာနသို့ ပြောဆိုခဲ့သည်။

ထို့အပြင် လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း ကိစ္စရွယ်များကြောင့် လတ်တလော ပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု KNU ဘက်က ဆို

သော်လည်း ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း လမ်းဖောက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို KNU အနေဖြင့် အမြင်မကျဉ်းသင့်ကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့က နေပြည်တော် တပ်မတော် စစ်သမိုင်းပြတိုက်တွင် ပြုလုပ်သော တပ်မတော်၏ သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲ၌ တာဝန်ရှိသူများ၏ ပြောဆိုမှုကို ကိုးကား၍ ပြည်တွင်း သတင်းစီဒီဒီယာများမှ အကျယ်တဝင့် ပြောခဲ့သည်။

လက်ရှိ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသူအချို့ထဲတွင် နာမကျန်းဖြစ်နေသည့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ပါဝင်သလို ကျောင်းသားကလေးငယ်များလည်းပါဝင်ကာ ၎င်းတို့အတွက် ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး အခံအားခံများရှိနေပြီး ၎င်းကိစ္စကို ဖြေရှင်းပေးရန် သက်ဆိုင်ရာ ဗဟိုဌာနအဆင့်ဆင့်သို့ တင်ပြထားကြောင်းလည်း KNU မူတရော်ခရိုင်က ဆိုသည်။

လတ်တလော ဖြစ်ရပ်များ

အပေါ် ဒေသတွင်း အရေးပေါ်ကူညီမှုများအတွက် မူတရော်ခရိုင်အတွင်း ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကော်မတီနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်နေသည့် ကရင်အမျိုးသမီး အစည်းအရုံး - KWO အနေဖြင့် လည်း အပြင်းအထန် ရှုထုတ်ထားပြီး စစ်ပြေးရှောင် ပြည်သူများအတွက် လူသားချင်းစာနာမှု အကူအညီများနှင့် မိမိနေရပ်သို့ လုံခြုံစိတ်ချစွာပြန်နိုင်ရေးကို တောင်းဆိုကြောင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်ထားသည်။

KWO အတွင်းရေးမှူး နော်ကညောဖောက် လောလောဆယ်တော့ ခရိုင်တာဝန်ရှိသူတွေက သူတို့ကို လုံခြုံရေးတော့ ပေးထားတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် သူတို့ ပုံမှန်စားဖို့သောက်ဖို့က ဘယ်အဆင့် ပြေမလဲ။ နောက်ပြီး အခုက ဒေးနေတုန်းအချိန်ဆိုတော့ မီးဖိုပြီး အိပ်ကြရတော့ အန္တရာယ်ရှိတာပေါ့။ မိန်းမသားတွေ၊ သက်ကြီး

ရွယ်အိုတွေက ပိုခံစားရတာပေါ့' ဟု ကော်မတီထံဆိုပြောသည်။

ထို့အပြင် မြန်မာတပ်မတော် စစ်ကြောင်းများအနေဖြင့် ဒေသခံရွာသားများ၏ ဒေသအတွင်းမှ ပြန်လည် ဆုတ်ခွာသွားရေးရန် လိုအပ်ကြောင်းလည်း KWO က တောင်းဆိုခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့က KNU တပ်မဟာ (၅) လက်အောက်ခံ တပ်ဖွဲ့များနှင့် အမှတ် (၈) စစ်ဆင်ကွပ်ကဲရေးဌာနချုပ် လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းတို့အကြား ပစ်ခတ်မှုအနည်းငယ် ဖြစ်ပွားခဲ့သလို မြန်မာတပ်မတော်ဘက်မှ လက်နက်ကြီး လက်နက်ငယ်များဖြင့် ဆက်လက်ပစ်ခတ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ၂၃ ရက်နေ့တွင်လည်း ပစ်ခတ်မှု ထပ်မံဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး နယ်ခြားစောင့်တပ် - BGF တပ်ဖွဲ့ဝင်များလည်း ပါဝင်လာကြောင်း KNU ဘက်က သတင်းထုတ်ပြန်ထားသည်။

တိုင်းရင်းစာသင်ဆရာများအား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းမပြုရန် ပြည်နယ်၊ ကရင်စာ/ယဉ်အသင်း တောင်းဆို

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် စော့ရှား

တိုင်းရင်းသား ဘာသာစာပေ သင်ကြားပေးနေသော ဆရာ၊ ဆရာမများအား ခွဲခြားဆက်ဆံမှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန်အတွက် ကရင်ပြည်နယ်၊ ကရင်စာပေ နှင့် ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ပြန့်ပွားရေး အသင်းမှ ပြည်နယ်ပညာရေးမှူးထံသို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက်နေ့စွဲဖြင့် စာပေးပို့ တင်ပြတောင်းဆိုထားကြောင်း သိရသည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အခြေခံပညာကျောင်းများတွင် စနစ်အပ်ထားသည့် တိုင်းရင်းစာပေ သင် ဆရာများမှာ ၎င်းတို့တာဝန်ကျသည့် ကျောင်းအချို့တွင် ခွဲခြား ဆက်ဆံခံရခြင်းကြောင့် အလုပ်မှ နုတ်ထွက်နေမှုများ ရှိနေခြင်းအပေါ် ယခုလိုတင်ပြတောင်းဆိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြည်နယ် ကရင်စာ/ယဉ် ပညာရေး စော့ရှားမှ ကော်အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

‘တိုင်းရင်းဆရာ၊ ဆရာမတွေက သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ကိစ္စကြောင့် နုတ်ထွက်တာရှိသလို ကျောင်းအုပ်တွေရဲ့ မတူမတန်သလို ခွဲခြား ဆက်ဆံမှုတွေကြောင့် နုတ်ထွက်သွားတာလည်း ရှိနေတုန်းပါပဲ။ ဒီလိုနုတ်ထွက်တာ ပိုများလာရင် တိုင်းရင်းသားစာပေတွေ တိုးတက်လာရမယ့်အစား ဆုတ်ယုတ်မှုကို ပိုဖြစ်လာစေတယ်’ ဟု စော့ရှားမှ ကော်အိုင်စီသို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

ထို့အပြင် ပညာရေးဌာန တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာနေရာ၊ ဒေသနှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုဖြစ်စေသည့် ပညာရေးဝန်ထမ်းများ ထားရှိပေးခြင်းအပြင် အခြေခံပညာရေး အမျိုးသား မူဝါဒ၊ အမျိုးသားပညာရေး ဥပဒေနှင့် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေများအား ရှင်းလင်းချုပ်ဆိုပြီးတို့ကျ ပြည့်စုံသော ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းအားဖြင့် လည်း ခွဲခြားဆက်ဆံမှု လျော့နည်းလာမည်ဖြစ်ကြောင်း စော့ရှားမှ ကော်အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

၂၀၁၉-၂၀၂၀ ပညာသင်နှစ် တစ်နှစ်အတွင်း ကရင်ပြည်နယ်ရှိ တိုင်းရင်းသားဘာသာ စာပေသင် Teaching Assistant (TA) နေ့စားလစားနှင့် Language Teacher (LT) ဆရာ၊ ဆရာမ စုစုပေါင်း ၃၅ ဦးမှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် နုတ်ထွက်သွားကြောင်း တိုင်းရင်းသား စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဦးစီးဌာန (ကရင်ပြည်နယ်) ၏ စာရင်းအရ သိရသည်။

ကရင်စာပေ (TA နေ့စားလစား) ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် စတင်သင်ကြားခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် နုတ်ထွက်စာ တင်ခဲ့သည့် လျှင်းဘွဲ့ဖြန့်ဝေမှု အထက် ရေပူရွာမှ လက်ရှိ အဝေးသင် တက္ကသိုလ်တက်နေသူ နော်နီနီထွန်းက နုတ်ထွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကော်အိုင်စီသို့ ယခုလို

ပြောသည်။ ၎င်းက ‘ကျောင်းအုပ်က ခွဲခြားဆက်ဆံတယ်လို့ ခံစားရပါတယ်။ ပါးစပ်နဲ့တော့ မပြောဘူးပေါ့နော်။ အလုပ်လုပ်ရင်းနဲ့ ခံစားရလို့။ ညီမနဲ့တွေ့ရင် အမြဲမျက်နှာမာတယ်။ ကိုယ့်အလုပ်မဟုတ်တဲ့ စာရင်းဇယားတွေလည်း လုပ်ခိုင်းတယ်။ မမှန်တော့လည်း ဆူတယ်။ ကြာတော့ ညီမ စာမသင်ချင်တော့ဘူး။ ဘွဲ့ရပြီးမှ ဆရာမပြန်လုပ်ဖို့ စိတ်ကူးထားတယ်’ ဟု ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများတွင် တိုင်းရင်းသားစာပေများ ထည့်သွင်း သင်ကြားခွင့်ရသည့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစ၍ ကရင်စာပေ တိုးတက်လာသည့်အပိုင်းများရှိသော်လည်း ကရင်မိဘပြည်သူနှင့် ကျောင်းအုပ်၊ ဆရာ၊ ဆရာမအချို့က စာပေ သင်ကြားရာတွင် အားပေးအားမြှောက်ခြင်း နည်းပါးနေသေးသည့်က စာပေတိုးတက်ရေးတွင် အဟန့်အတားများဖြစ်နေသေးကြောင်း ပြည်နယ်စာ/ယဉ်ပညာရေး စော့ရှားမှ ကော်အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

မြို့နယ် ၇ ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ အခြေခံပညာရေးကျောင်းများတွင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှစ၍ တိုင်းရင်းသား စာပေများအဖြစ် ကရင်၊ မွန်၊ ပအိုဝ်း၊ ရှမ်းအပြင် ကယန်း၊ ကယောစသည့် တိုင်းရင်းသားစာပေများလည်း သင်ကြားလျက် ရှိကြောင်း သိရသည်။

ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုပေးရန် ကရင်လူထုများတောင်းဆို

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်။ စော့ရှား

ယနေ့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို အစိုးရအနေဖြင့် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုပေးသွားရန် စော့ရှားတိုင်းဒေသကြီး၊ ကျောင်းကုန်းမြို့နယ်၊ အနောက်စု ကျေးရွာတွင် ပြုလုပ်သည့် ၇၂ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားတွင် တက်ရောက်လာသော ကရင်လူထုများက တောင်းဆိုလိုက်သည်။

တိုင်းရင်းသားများ၏ နေ့ထူးနေ့မြတ်များကို တရားဝင် အသိအမှတ်မပြုနိုင်ဘဲ လူမျိုးကြီးဝါဒကြီးစိုးနေသည့် ကာလပတ်လုံး တိုင်းပြည်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးရှိ မည်မဟုတ်သောကြောင့် တရားဝင်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန် ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် မန်းသန်းကြိုင်က ယခုလိုပြောသည်။

‘ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီ စနစ်မျိုးကို ကျနော်တို့ ကရင်တွေ တောင်းဆိုလာတာ ၁၉၄၈ ခုနှစ်ကတည်းကဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီကနေ့အထိ မဖြစ်ထွန်းသေးတာ က ကျနော်တို့ အပေါ်မှာရှိနေတဲ့ သူတွေက လူမျိုးကြီးဝါဒကို ကျင့်သုံးနေတုန်းလို့ ယူစေတယ်။ ဒါတွေမရှိတော့မှ ဖက်ဒရယ်မူဝါဒနဲ့ ကရင်လူမျိုးတစ်မျိုးတည်း မကဘဲ လူမျိုးတိုင်းက ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရနိုင်မှာဖြစ်တယ်ဟု ကော်အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို လွှတ်တော်တွင်း တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုပေးရန် လိုအပ်သလို သက်ဆိုင်ရာ ကရင် ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့်လည်း ကရင်အမျိုးသားများ၏ လိုလားချက်ကို ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပေးသွားရန်လည်း မန်းသန်းကြိုင်က ဆက်ပြောသည်။

အချိုးရနှင့် KNU - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး အကြား ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှု

များနှင့် အပစ်ရပ်လက်မှတ် ရေးထိုးပြီးသည့်နောက်ပိုင်း KNU ကို မတရားအသင်းမှ ပယ်ဖျက်ပြီး သည့်နောက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို ပြည်တွင်းဒေသအသီးသီးတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြုလုပ်ကျင်းပလာခဲ့သော်လည်း တရားဝင်နေ့အဖြစ် ပြုလုပ် ကျင်းပခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ နားလည်မှုဖြင့်သာ ပြုလုပ်ကြရပြီး အာဏာပိုင်များ၏ ပိတ်ပင်တားမြစ်မှုများလည်း ခံကြခဲ့ရကြောင်း ဦးဆောင်ကျင်းပသူများက ဆိုလိုက်သည်။

ယနေ့ကျောင်းကုန်းမြို့နယ် ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီမှ ဦးဆောင်၍ ပြုလုပ်သည့် ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို ကျောင်းကုန်းမြို့နယ်အပြင် ဝါးခယ်မ၊ အိမ်မဲ၊ မြောင်းမြ စသည့် မြို့နယ်များမှ ဒေသခံ ကရင်လူထုများပါ စုပေါင်းကာ လူထုတစ်ထောင်နီးပါးပါဝင်၍ ယခင် ၁၉၄၈ ခုနှစ်နည်းတူ ကရင်လူထုများ၏ တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်အတွက် ငြိမ်းချမ်းစွာ အသိတိတ် ချီတက်ဆန္ဒပြသည့် ပုံစံအတိုင်း သရုပ်ပြလူထုချီတက်ပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ကရင် ခေါင်းဆောင်များ၏ တောင်းဆိုချက်များသည် ကရင်လူထုတစ်ရပ်ပေါ်၏ လိုလားချက်ဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြသည့် အနေဖြင့် ဒေသခရိုင်အသီးသီးမှ ကရင်လူထု လေးသိန်းငါးသောင်း (၄၅၀၀၀၀) ကျော် တောင်းဆိုချက် ၄ ချက် ကိုင်ဆောင်၍ အသိတိတ်ငြိမ်းချမ်းစွာ ချီတက်ဆန္ဒ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြကြောင်း ကရင်ခေါင်းဆောင်များက ဆိုသည်။

မြောင်းမြဒေသ ကိုယ်စားလှယ် မန်းအောင်မြင့်ဦးက ‘ကျနော်တို့ ကရင်တွေ တောင်းဆိုခဲ့တာက အဖျက်အမှောက်အတွက် မဟုတ်ခဲ့ဘူး။ စည်းလုံးညီညွတ်မှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှုအတွက်ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ (အစိုးရ) တွေအနေနဲ့ နားလည်ရမှာက

ကရင်ဆိုတာကလည်း ဒီတိုင်းပြည်ထဲမှာရှိတဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်တာနဲ့အညီ ကျနော်တို့ တောင်းဆိုမှုတွေကို လိုက်လျောပေးသင့်တယ်’ ဟု ပြောသည်။

ယနေ့ အခမ်းအနားတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခေါင်းဆောင်များမှ အမှတ်စဉ်များ ပြောကြားခဲ့သလို ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်- KNLA မှ ပေးပို့သည့် သဝဏ်လွှာများကိုလည်း ဖတ်ကြားခဲ့ပြီး အမျိုးသားနေ့ အထိမ်းအမှတ် အားကစားနှင့် ဖျော်ဖြေရေးပွဲတော်များလည်း ထည့်သွင်းကျင်းပခဲ့သည်။

အလားတူ ၇၂ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ကို ၈၅၀၀၀ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မြောင်းမြ၊ ပုသိမ်၊ ပန်းတနော်၊ ညောင်တုန်း၊ ဟင်္သာတ စသည့်မြို့နယ်များနှင့် ရန်ကုန်၊ ဖားအုံ၊ ဖာပွန် စသည့် ဒေသအသီးသီးတွင်လည်း ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် မြန်မာတစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်ပြည်သူ လေးသိန်းငါးသောင်းကျော် သည့် ဖဆပလ အစိုးရထံသို့ ကရင်ပြည်ပေးရန် ကြွေးကြော်ချက် ၄ ချက်ဖြင့် တောင်းဆိုဆန္ဒပြမှုကို အစွဲပြု၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက် မှ ၂၅ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပသည့် ကေအန်ယူ၏ ကော်သူးလေပြည်လုံးဆိုင်ရာ ကွန်ဂရက်တွင် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက်နေ့ကို ကရင်အမျိုးသားနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ နေ့တွင် ကရင်လူထုများမှ ‘ကရင်ပြည်ချက်ချင်းပေး၊ ကရင်တစ်ကျပ် ဗမာတစ်ကျပ် ချက်ချင်းပြု၊ ပြည်တွင်းစစ်အလိုမရှိ၊ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်း အလိုမရှိ’ စသည့် ကြွေးကြော်ချက် ၄ ချက်ဖြင့် အသိတိတ် ဆန္ဒဖော်ထုတ်ခဲ့ကြောင်း ကရင်သမိုင်း မှတ်တမ်းများအရ သိရသည်။

တောင်ငူခရိုင် သစ်တောကို ကုမ္ပဏီတစ်ခုက အပြောင်ရှင်းနေပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မည်ကို KNU စိုးရိမ်

ဖေဖော်ဝါရီ ၈ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်

တောင်ငူမြို့ အရှေ့ဘက်ရှိ သောကရေခပ်ဆည် အမှတ်(၂) အနီးတဝိုက်ရှိ သစ်တောများကို ရွှေစွမ်းအင် ကုမ္ပဏီက စက်ယန္တရားများဖြင့် အပြောင်ရှင်းနေသည့်အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မည်ကို စိုးရိမ်ရသည်ဟု ကေအန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး တောင်ငူခရိုင်ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောအယ်ဝါးက ကော်အိုင်စီသို့

ပြောသည်။ ၎င်းက ‘သောကရေခပ်-၂ ဆည်ရဲ့ အရှေ့ဘက်တဝိုက်ကို မြေချဲ့ပြီးတော့ သစ်တောတွေ နုတ်ထွင်ရှင်းလင်းတယ်။ စက်ယန္တရား ဘက်ဟိုး၊ ဘူဒီစာတွေ သုံးပြီးတော့ အပြောင်ရှင်းတာ တစ်လနီးပါးလောက် ရှိပြီ။ အဲ့ဒါကြောင့် သစ်တောပြန်တိုးမှုက ကျနော်တို့ ဒေသခံတွေအတွက် မိုးရိမ်စရာ ဖြစ်တယ်။ ရွှေစွမ်း

အင်က ဆည်ဆောက်တုန်းကလည်း သစ်တော၊ ဥယျာဉ်မြေတွေ အများကြီး ပျက်စီးပြီးပြီ။ အခုလည်း သစ်တောပြန်တိုးအောင် လုပ်တာက ဒေသခံတွေ မိုးခေါင်၊ ရေရှား၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်တဲ့ ဒဏ်တွေကို ခံစားရတော့မယ်’ ဟု ပြောသည်။

ရွှေစွမ်းအင်ကုမ္ပဏီက သစ်တောခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းနေသည့်

KNU ခူးပလာယာခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ပုဒ်စောရွှေမောင်းအား ပြန်လည်ရွေးကောက်

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖော်ပြဦးသော

KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ခူးပလာယာခရိုင်၏ ၁၆ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံကို ဖေဖော်ဝါရီ ၆ ရက်မှ ၁၃ ရက်နေ့ အထိ ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်း ဆိပ်ကြီးမြို့နယ်ရှိ ခရိုင်ခန်းမ ဆောင်တွင် ကျင်းပခဲ့ကြပြီး ယင်း ညီလာခံ၏ ရွေးကောက်ပွဲမှ ခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ပုဒ် စောရွှေမောင်း အား ပြန်လည်ရွေးကောက် တင်မြောက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

ဝင်းရေးမြို့နယ်၊ နို့တကော မြို့နယ်၊ ကျိုဒီးမြို့နယ်နှင့် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်များမှ တက်ရောက် လာသည့် ညီလာခံ ကိုယ်စားလှယ် ၁၀၀ ကျော်မှ လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲများဖြင့် ယခင်ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ပုဒ်စောရွှေမောင်းအား ပြန်လည်ရွေးကောက် တင်မြောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည့်ဟု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ထံမှ သိရသည်။

ထို့အပြင် ညီလာခံတွင် ခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌ ပုဒ်စောရွှေမောင်းအပြင် အတွင်းရေးမှူး ပုဒ်စောလစ္စတန်၊ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ပုဒ်စောမိုး အိန်နှင့် တရားသူကြီး ပုဒ်စောချာ လာပတ် တို့အပါအဝင် ခရိုင် အလုပ်အမှုဆောင် ၉ ဦးနှင့် ခရိုင် အမြဲတမ်းကော်မတီဝင် ၃၁ ဦး အား ညီလာခံကိုယ်စားလှယ်များ ၏ လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲများဖြင့် ရွေး ကောက် တင်မြောက်ခဲ့သည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် တာဝန် ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

ရှေ့ဆက် တာဝန်ဆက်ယူ ပေးဖို့ လူထုတွေ့မှာ ဆန္ဒရှိနေကြ

တယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးဆောင်ရွက် မှုမှာ ပါဝင်ခဲ့တဲ့ဟာတွေ ရှိခဲ့တဲ့ အပေါ် လူထုတွေက မျှော်လင့် တယ်။ သူတို့တွေရဲ့ ဆန္ဒကို ဖြည့် ဆည်းဖို့ နှိုက်တည်းက စိတ်ဆန္ဒ ရှိတဲ့အပေါ်မှာ ဒီတာဝန်ကို ပြန် ပြီး ထမ်းဆောင်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်တာ ဖြစ်တယ်။ ကရင်လူ ထုတွေရဲ့ ဆန္ဒတွေ ဖြည့်ဆည်းနိုင် ဖို့ အစွမ်းကုန်ကြိုးစားပြီး ဆောင် ရွက်မယ်ဟု ခူးပလာယာခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌ ပုဒ်စောရွှေမောင်းက ဂေ အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

စစ်ပွဲများကြောင့် ကရင်လူထု များ ဒုက္ခဆင်းရဲမှုမျိုးစုံနှင့် ရင် ဆိုင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး လွတ်မြောက် ရန်အတွက် လက်နက်ကိုင် တိုက် ပွဲဝင်ခဲ့ရသလို ကရင်အမျိုးသား များ လိုချင်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို လည်း သတ္တိရှိရှိနှင့် ရှေ့ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ၎င်းက ဆက်ပြောသည်။

ခူးပလာယာခရိုင်၏ ၁၆ ကြိမ်မြောက် ညီလာခံကို ၆ ရက် တာ ကျင်းပပြီး ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် လေ့လာသူစုစုပေါင်း ၂၀၀ နီး ပါး တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ညီ လာခံတွင် စည်းရုံးရေး၊ သစ်တော၊ လယ်ယာ၊ တရားရေးနှင့် ပညာ ရေး ဌာနအသီးသီးမှ အစီရင်ခံစာ များကို အစီရင်ခံ ချေးဆွေးကြပြီး ညီလာခံ၏ နောက်ဆုံးရက်တွင် ခရိုင်ခေါင်းဆောင်များကို ပြန် ရွေးကောက် တင်မြောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ခရိုင် တရားသူကြီးအဖြစ် ရွေးကောက် တင်မြောက်ခံရသူ စောချာလာပတ်က တရားစီရင်ရေး

နှင့် ဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့စွပ်စွပ်များ၊ KNU ၏ ဥပဒေ စည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သလို တရားဥပဒေဖြင့် နယ် မြေ ပိုပြီးအေးချမ်းသာယာအောင် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဂေအိုင် စီသို့ ပြောသည်။

KNU နို့တကောမြို့နယ်မှ ညီလာခံကိုယ်စားလှယ် မန်းချမ်း က 'ပုဒ်စောရွှေမောင်းကို ပြန် လည်ပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်စေ ချင်လို့ သူ့ကိုမဲ ထည့်ခဲ့တယ်။ ခရိုင်မှာ ကျနော်တို့လိုအပ်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်တယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသွားနေ တဲ့ ကာလတွေမှာ သူကတောက် လျှောက် ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်ပြီး တော့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သူ ပါ။ အမျိုးသားရေးအတွက်ရော ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်ပါ အဖိုး (ပုဒ်စောရွှေမောင်း)နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်သွားမယ်ဟု ပြောသည်။

ယခုနှစ် ခူးပလာယာခရိုင် ရွေးကောက်ပွဲမှ လူငယ်များပါဝင် လာကြသည့်အတွက် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းတွင် အား ကောင်းလာမည်ဟု တက်ရောက် လာသည့် ညီလာခံကိုယ်စားလှယ် များက သုံးသပ်ပြောဆို ကြ သည်။

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုး သား အစည်းအရုံး၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အရာ ဗဟို၊ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အဆင့် ညီလာခံကို ၄ နှစ်တစ်ကြိမ်၊ ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ကို ၂ နှစ် တစ်ကြိမ် ကျင်းပလေ့ရှိသည်။

ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး အချိန်မဆွဲရန် ကေအဲန်ယူပြော

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖော်ပြဦးသော

ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ် ပြည် ထောင်စုကို တကယ်တည်ဆောက် မည် ဆိုပါက အချိန်မဆွဲရန် မြောင်းမြမြို့နယ်၊ ပြင်ရွာတိုက် နယ်၊ ကဒက်ကွင်းကျေးရွာ၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ် သည့် ၇၂ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုး သားနေ့ အခမ်းအနားတွင် ကေ အဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်း အရုံး၊ နိုင်ငံခြားရေးဌာန တာဝန်ခံ ပုဒ်စောတောန်းက တိုက်တွန်း ပြောဆိုလိုက်သည်။

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုး သား အစည်းအရုံး အနေဖြင့် ၁၃၅၄ ခုနှစ်ကတည်းက မြန်မာ နိုင်ငံကို ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုအဖြစ် တည်ဆောက် ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးနောက် နှစ် ၆၀ ကျော်ကြာ တိုက်ပွဲဝင်ကာ အ သက်ပေါင်းများစွာ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပေါင်းများစွာ မျက်ရည်များဖြင့် ပေးဆပ်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်ဟု ပုဒ် စောတောန်းက အဆိုပါ အခမ်း အနားတွင် ရှင်းလင်းပြောဆိုခဲ့ သည်။

ထိုနောက် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များနှင့် အစိုးရ၊ တပ်မတော်တို့ ဒီမိုကရေစီ ဖက် ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက် ရန် သဘောတူညီခဲ့သလို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ် ပွဲတိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူ စာချုပ် (NCA) ထဲတွင်လည်း အ ထက်ပါအတိုင်း သဘောတူညီခဲ့ သည်။

ယခုလို နှစ် ၆၀ ကျော်ကြာ အသက် သွေးချွေး များစွာ ရင်းနှီး ပြီးမှ စကားလုံးအားဖြင့် ခေါ်ဆို ခွင့်ရသည့် ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်

ပြည်ထောင်စုကို လက်တွေ့ကျကျ အသုံးချရန် နောက်ထပ် နှစ် ၇၀ ထပ်စောင်ရမည်လားဟု မိမိ မေး ခွန်းထုတ်လိုကြောင်း ပုဒ်စော တောန်းက ပြောသည်။

'အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ကျနော် ပြောချင်တာက သက်ဆိုင် ရာ တာဝန်ရှိသူတွေရော သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရတွေရော ဒီမိုကရေစီ ဖက် ဒရယ် ပြည်ထောင်စုကို တကယ် တည်ဆောက်မယ်ဆိုရင် အချိန် မဆွဲကြပါနဲ့တော့လို့ ဒီနေရာက နေ ပြောချင်ပါတယ်ဟု ပုဒ်စော တောန်းက ပြောသည်။

ထို့အပြင် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ၇၃ နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့သို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့် ပေး ပို့သည့် သဝဏ်လွှာတွင် တိုင်း ရင်းသား ညီအစ်ကို မောင်နှမများ အကြား သံသယ စိတ်ကင်းစင်ပြီး တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ် မှု၊ အမျိုးသားပြန်လည် သင့်မြတ် မှုတို့ကို နိုင်မာသည့်ထက် ခိုင်မာ အောင် တည်ဆောက်နိုင်သည့်နှင့် အမျှ စစ်မှန်သည့် ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုကြီးကို မလွဲမသွေ စုပေါင်း တည်ဆောက်နိုင်မည်ဟု မြင်းချက်မရှိ ယုံကြည်ပါသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

သို့သော် ပြီးခဲ့သည့် ဇန်နဝါရီ လကုန်ပိုင်းက အာဇာနည် NLD ၏ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးတွင် ဖက်ဒရယ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အ ချက်များပါဝင်ခြင်းမရှိဟု တိုင်း ရင်းသားများက ထောက်ပြပြောဆို ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်အဖို့ ကို သမ္မတက တိုက်ရိုက် ခန့်အပ်ခြင်းထက် ဆိုင်ရာပြည်နယ် အနိုင်ရပါတီမှ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်နိုင် မည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ

ပုဒ်မ ၂၆၁ ပါ အချက်များ ပြင် ဆင်ရေး မပါဝင်သလို ယခုလို ဖက်ဒရယ်ဆိုင်ရာ အချက်များ မပါသည့်အတွက် ဝေဖန်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

မြောင်းမြ မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ၇၂ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားသို့ ကရင်ဘုန်းတော် ကြီးများ၊ ဘာသာရေးခေါင်း ဆောင်များ၊ ကေအဲန်ယူ တာဝန် ရှိသူများ၊ ကရင်နိုင်ငံရေး ပါတီ များ၊ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီဝင်များ ဒေသခံများ အပါအဝင် လူ ၁၀၀၀ ဦးကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

အဆိုပါ အခမ်းအနားကို ရှေ့ ကရင် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ကရင်အမျိုး သားနေ့ကို ပြန်လည် အမှတ်ရစေ ရန် ကရင်လူမျိုးများ အသိအမြင် နိုးကြားစေရန်နှင့် ကရင်လူမျိုး များ၏ အနာဂတ်အတွက် နိုင်ငံ ရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာ ရေး စသည်တို့တွင် နိုးကြားတက် ကြွလာစေရန် ဦးတည်ဆောင် ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အခမ်းအနား အတွက် စုစုပေါင်း ကျပ်သိန်း ၇၀ ခန့်ကို ကရင်ပြည်သူများ၏ စု ပေါင်းထည့်ဝင်မှုဖြင့် အကုန်အကျ ခံကျင်းပခြင်းဖြစ်သည်ဟု မြောင်း မြမြို့နယ်၊ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ် ကျေးမှုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ မန်းသိန်း ကျော်က ပြောသည်။

မြောင်းမြ မြို့နယ်လုံးဆိုင်ရာ ကရင်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအ နားကို သုံးကြိမ်တိုင် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ ပြီး လာမည့်နှစ်တွင် မြောင်းမြမြို့ နယ်၊ ကန်ကြီးတိုက်မြို့နယ် အ တွင်းရှိ ကျေးရွာတစ်ခုတွင် ဆက် ပြုလုပ်သွားရန် လျာထားသည်ဟု ကျင်းပရေးကော်မတီထံမှ သိရ သည်။

► စာမျက်နှာ (၅) "တောင်ငူခရိုင်" မှ အဆက်

နေရာသည် တောင်ငူမြို့၊ အရှေ့ တက်။ သောက် ရေခဲပုံ ဆည် အမှတ်-၂ အနီးရှိ၊ ထုံးဘိုရွာ အနီးတဝိုက်တွင် ဖြစ်ကာ ဆိုလာ စနစ် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ရန် (သို့မဟုတ်) လုပ်ဆောင်မည့် ကုမ္ပဏီကို မြေ အငှားချရန် စီစဉ်နေခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဒေသခံများက ပြောသည်။

ယခုလို သစ်တော ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းနေမှုကို မည်သည့်အ တွက်ကြောင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း

ဖြစ်သည်ကို ရွှေစွမ်းအင် ကုမ္ပဏီ ရုံးသို့ ဆက်သွယ်မေးမြန်းသော် လည်း ကုမ္ပဏီ ပြန်ကြားရေးထံ တွင် မေးမြန်းရန် ပြောဆိုခဲ့ပြီး၊ ပြန်ကြားရေးတာဝန်ရှိ သူထံ ကေ အိုင်စီက ဆက်သွယ်မေးမြန်းသော် လည်း အဆက်အသွယ်မရခြင်း ကြောင့် ဆိုလာစနစ် လျှပ်စစ်ဓာတ် အားပေးလုပ်ငန်း လုပ်မည့်သူကို မြေအငှားချထားရန် သစ်တော ရှင်းလင်းနေခြင်း ဟုတ်မဟုတ်ကို သီးခြား အတည်ပြုနိုင်ခြင်း မရှိ ဖြစ်နေသည်။

လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူ ရန် ဆိုလာကွင်း တည်ဆောက်မည် ဆိုပါက သစ်တောများ မပြုန်းတီး မည့် နည်းလမ်းကို စဉ်းစားသင့် ပြီး သစ်တောများ ပြုန်းတီးအောင် လုပ်ဆောင်နေမှုကို စိတ်ပျက်မိ ကြောင်း၊ ယခု ဖြစ်စဉ်အပေါ် အ သေးစိတ် မသိရသေးသော်လည်း သစ်တော ပြုန်းတီးအောင် လုပ် ဆောင်မှုကို မလိုလားကြောင်း၊ အောက်ခြေက တိုင်ကြားလာပါက စိစစ် လုပ်ဆောင် သွားမည်ဟု ကေအဲန်ယူ သစ်တောဌာန တာ

ဝန်ခံ ပုဒ်စောတောန်းက ကေအိုင် စီသို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ ဒေသသည် အစိုးရ နှင့် ကေအဲန်ယူတို့ ရောနှော အုပ် ချုပ်သည့် ဒေသဖြစ်ပြီး ရွှေစွမ်း အင် ကုမ္ပဏီအား၊ ယခင်အစိုးရ လက်ထက်ကတည်းက မြေနေရာ ချထားပေးခြင်းဖြစ်ကာ ယင်း

ကုမ္ပဏီသည် သောက်ရေခဲဆည် အမှတ်(၂) လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ထုတ်ယူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင် ခြင်းကြောင့် ဒေသတို့၏ သီး ပင်၊ စားပင် ၃ ယူချုပ်မြေမြေများ ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးသလို၊ ရွာ ပြောင်းရွှေ့ ပေးရခြင်းများလည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ဒေသခံများ

က ပြောသည်။

ထို့အပြင် ထွက်ရှိလာသည့် ဓာတ်အားကို အစိုးရထံ တစ်ယူ နှစ်လျှင် သတ်မှတ်နှုန်းကျပ် ၅၀ ထက် ပိုရောင်းချခြင်းကြောင့် ပြန် လည် စိစစ်ရခြင်းများရှိခဲ့သည်ဟု ဒေသတွင်း သတင်းရင်းမြစ်များ ထံမှ သိရသည်။

နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်က ဖွဲ့သောဒွါစာတမ်းရဲ့ ပထမပိုင်းကိုတင်ပြ လာခဲ့တာ တစ်ခုတည်းနဲ့ နောက်ဆုံးနားကို ရောက်လာပါပြီ။ ချစ်နီထိ ရောက်အောင် လက်ခံဖတ်ရှုပေးနေသူတွေ ရှိနေသေးတာဆိုတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရပါတယ်။ စာတတ်ကို စာမှတ်ကဏ္ဍကို ဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကားလိုမျိုးဖြစ်သွားလေမလားလို့တော့ပြီး မှတ်မရဖြစ်နေခဲ့တာ တွေလည်း ပျောက်သွားပြီဖြစ်လို့ စိတ်ဖြောင့်လက်ဖြောင့်နဲ့ ဒီဆောင်းပါး စဉ်ကို အပြီးသတ်နိုင်ပါတော့မယ်။

ဝါစင် ၉ ခုအနက် ကြိုယာဝိသေသနအကြောင်း တင်ပြလက်စကို အပြီးသတ် ပြီးရင် ဝိဘတ်၊ သမ္မန္တ နဲ့ ပစ္စည်းဆိုတဲ့ ဝါစင်တွေအကြောင်း ဆက်ပြီးတင်ပြပါမယ်။ ဆရာကြီးတွေရဲ့ စာတမ်းမှာ နောက်ဆုံးဝါစင် ဖြစ်တဲ့ အာမေဓိတ်အကြောင်းမပါပါဘူး။ အထွေထွေအားဖြင့် မလို တဲ့အတွက် ချန်လှပ်ထားခဲ့ကြတာလို့ပဲ ယူဆပါတယ်။ (စကောကရင် သဒ္ဒါစာတမ်းမှာတော့ အဘိဓာန်ထဲမှာကြည့်လို့ ပြောထားတယ်) ကံ ဆက်လိုက်ကြဦးစို့။

ပမာဏပြုကြိယာဝိသေသန (Adverbs of Degree)

- အချို့သော ပမာဏပြုကြိယာဝိသေသန အမူအရာပြုကြိယာဝိသေသန သုံး ဘုံဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ (ဆောင်းပါး-၇)
ဥပမာ- ဒီဒီဒီလေး (ကြီးစွာ/greatly), အအလေး (များစွာ/much)

ဟိုစဉ်တန်းခါ၊ ပြီးဖလုံးစာ (၈)

မန်းဦး

- မတိကျသော နာမဝိသေသန (ဆောင်းပါး-၆) တွေကို ပမာဏပြု ကြိယာဝိသေသန သုံးတာမျိုး အများကြီးရှိတယ်။
ဥပမာ - လအားပေးအားပေးအားပေး အားပေးအားပေး (I do not like doing this work at all- ငါဒီအလုပ်ကိုနည်းနည်းမှ/လုံးဝ မလုပ်ချင်ဘူး။)
- မီး၊ နှင်း၊ မိုး (ယနေ့ပိုးကရင်အဘိဓာန်မှာ မ) တို့ဟာ မြင့်မား၊ ပြင်းထန်တဲ့ အတိုင်းအတာကို ပြတယ်။ ဒါတွေကို သေးငယ်မှု၊ နည်းပါးမှုကိုပြတဲ့ နာမဝိသေသန သုံးတာပဲ။ (ရှားပါး၊ ဆန်းနုလမ်း၊ မယ်မလေး၊ တို့မှာ ရှားဆုံး၊ မယ် တို့ဟာ နှစ်တွေဖြစ်တယ်)
- အလယ်အလတ်ပမာဏပြု ပစ္စည်း ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ရှိတဲ့ ရင်း မြစ်ပုဒ်နှစ်ခုကို တွဲရတယ်။ အဲဒီရင်းမြစ်စကားလုံး တစ်လုံးစီမှာ အငြင်းပစ္စည်း တွဲပေးပါတယ်။
ဥပမာ- လဒီလဆုံး၊ လအလှူပူ (အတန်အသင့်- moderately) ဒီနေရာမှာ လ က အငြင်းပစ္စည်း။
- တခြားပမာဏပြုကြိယာဝိသေသန ပုံမှန်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ပွဲစည်းဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။
ဥပမာ- နားဆုံးအား (not at all, လုံးဝ) ဖိအား (about, ခန့်မျှ) လမ်း ထလမ်း/လါကံကား (too, - လွန်း၊ ထူးကဲစွာ) လါကံကား ကိုသုံးထားတဲ့ ရှေး ခရစ်ယာန်ဓမ္မသုံးချင်းစာသားတွေ ကို သံစဉ်နဲ့တကွ တင်ပြလိုက်ပါတယ်။ မားနားနားလါကံကား တဲ့ ထူးကဲလွန်းလွှာ အောင်ပွဲရမယ်ပဲ။

- ဘယ်လို ဆိုတာကတော့ အကြောင်းပြ အမေးကြိယာဝိသေသနဖြစ်ပါတယ်။ (ဘာကြောင့်၊ Why?)
ဥပမာ - ဘယ်နှစ် နှစ်လအားပေးအားပေး (မင်းဘာကြောင့် ထမင်းမစားတာလဲ၊ Why don't you eat rice? ခုခါမှာတော့ နှစ်လအားပေးအားပေး ဘယ်နှစ်လဲ၊ လို့ပဲရေးကြ၊ ဘယ်နှစ်လဲ လို့ပြောကြပါတယ်။)

လက်ခံခြင်းပြုနှင့် ငြင်းပယ်ခြင်းပြုကြိယာဝိသေသနများ (Adverbs of Affirmative and Negative)

- သဘောတူ/လက်ခံတယ်ဆိုရင် ခွဲ သို့မဟုတ် အံ့၊ လို့ပြောပါတယ်။
- အငြင်းသဘော/မဟုတ်သဘောပြောချင်ရင် အူ ဆိုတဲ့ အငြင်း ပစ္စည်းဆက်တယ်။
ဥပမာ - အတုအမူ (He does not come. သူမလာဘူး)
ဖြစ်နိုင်ခြေပြုကြိယာဝိသေသန ပုံမှန်မဟုတ်ဘဲဖြစ်ပေါ်တယ်။ (ဘာနဲ့ဘာ ပေါင်းတာ၊ တွဲတမဟုတ်ဘဲ သီးသန့်ရှိနေတာ)
ဥပမာ - ဘာလား၊ (perhaps- ဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်) တချို့/မှီမူ (certainly- မှချ)

သမ္မန္တပြုကြိယာဝိသေသနများ (Conjunctive Adverbs)

- ထီး၊ လျှော့၊ အဘိုးဘေး/အထူးမေး၊ ဒဲဆဲ ဆိုတဲ့တွေဟာ အချိန်ပြ သမ္မန္တပြု ကြိယာဝိသေသနများဖြစ်တယ်။

- မီးစီး သို့မဟုတ် မီးမီး တို့က ညီမျှမှုကိုပြတယ်။ (မီးမီး မှာ ၁ နဲ့ ၁ ဆိုပြီး မတူအောင်စာလုံးပေါင်းထားတာ အသံထွက် ဘယ်နှယ် ယူရပါလိမ့်။ တစ်သံတည်းတော့ မဟုတ်လောက်ပါဘူး။)
ဥပမာ - အတုအမူ လဲလဲထဲထဲမီးစီး (မီးမီး)ခဲခဲထဲထဲလဲလဲ။ (He reads Sgaw Karen equally with Pwo Karen. သူက စကောကရင် စာကို ပိုးကရင်စာနဲ့ တန်းတူဖတ်တတ်တယ်။)
- မညီမျှမှုကိုပြချင်ရင်တော့ အရေအတွက်ပြ ဆန့်ကျင်ဘက် ရင်းမြစ်ပုဒ်နှစ်ခုကို ပေါင်းစည်းလိုက်တယ်။
ဥပမာ - အတုအမူအား မီးဆုံးအားပေး အမီးလမ်းအားပေး (He should not love his children unequally. သူဟာ သူ့သားသမီးတွေကို နှိမ့်မြင့်တိုရှည်ချစ်တာမျိုး မလုပ်သင့်ဘူး။)

- ထီး (သောအခါ၊ when)
ဥပမာ - ထီးယဒဘာနုဖါနီ ယကလီးဘာလီ။ (When I see your father I will tell him. မင်အဖေကိုတွေ့တဲ့အခါ ပြောပြလိုက်မယ်)
လျှော့ (မတိုင်ခင်၊ before)
ဥပမာ - လျှော့ပလားဒဲဒဲဘာတ ပကအံ့အံ့ဒဲဒဲလူမုလီ။ (We will eat rice before we go. တို့မသွားခင် ထမင်းစားထားမယ်)
အဘိုးဘေး၊ အထူးမေး (စဉ်အတွင်း၊ ခိုက်၊ while)
ဥပမာ - အတုအမူအားအဘိုးဘေးတ ဘေးဒဲဒဲအလီ။ (He was hungry while he was going. သူသွားနေခိုက်မှာ ခိုက်ဆာတယ်)
ဒဲဆဲ (သာဓု၊ the more)
ဥပမာ - ယဲဒဲဒဲလဲလဲလဲ၊ ယဲဒဲဒဲဒဲဒဲမလီလီ။ (The more I study, the

more I wish to study. ငါသင်ယူရလေ၊ ပိုပြီးသင်ယူချင်လေ လေပဲ။) ခုခါမှာတော့ ဒဲဆဲ (ဒဲဒဲ)ယမလီလီလီ၊ ဒဲဆဲ (ဒဲဒဲ)ယမလီလီလီလီလီ ပြောပြကြတယ်။

နှစ်ကြိမ်ထပ်(စုံတွဲ)ကြိယာဝိသေသနများ (Adverbial Couplets)

ကရင်ဘာသာစကားမှာ စုံတွဲကြိယာဝိသေသနများကြီးရှိတယ်။
ဥပမာ - လအစလအစ (In the beginning, အစအစဦးမှာ) ထီးအဲထီးအဲ (here and there, ဟိုမှာ သူ့မှာ) ရှိရှိ (slowly, ဖြည်းဖြည်း) ရှိရှိ ကို ဘာကျမှ တွေက ရှိရှိ လို့ပြောပါတယ်။

နှိုင်းယှဉ်ပြုကြိယာဝိသေသနများ (Comparison of Adverbs)

- နာမဝိသေသနရင်းမြစ် စကားလုံးတွေကနေ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကြိုယာဝိသေသနတွေဖြစ်ပြီး အဲဒါတွေကို နှိုင်းယှဉ်ပြု ကြိယာဝိသေသန ယူသုံးလိုက်တာမျိုးပါပဲ။ သာလွန်အဆင့် (- နဲ့) သို့မဟုတ် အသာလွန်ဆုံးအဆင့်(- ထူး)တို့ရဲ့ပုံစံတွေက နာမဝိသေသန ပုံစံအတိုင်းဖြစ်တယ်။
ဥပမာ - အတုအမူအားပေး၊ He runs faster than his father. သူက သူ့အဖေထက် ပိုမြန်မြန်ပြေးနိုင်တယ်။(ကြိယာ) အတုအမူအားပေး၊ He is a faster runner than his father. သူက သူ့အဖေထက် ပိုအပြေးမြန်သူ ဖြစ်တယ်။(နာမ) ပုထီးလူအဖေ အတုအမူအားပေး၊ He runs the fastest among all. အားလုံးထဲမှာ သူ့အမြန်ဆုံးပြေးနိုင်။(ကြိယာ) အတုအမူအားပေး၊ He is the fastest runner. သူက အမြန်ဆုံးအပြေးသမား ဖြစ်တယ်။(နာမ)

ဝိဘတ်များ (Prepositions)

- ကရင်ဘာသာစကားမှာ ဝိဘတ်တွေအတော်အတန်ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေထဲက တစ်ချို့ကို ဥပမာနဲ့တကွ တင်ပြထားပါတယ်။
ဒဲ - (with, နှင့်အတူ) နာမကိုအပြင်ကာရက ဖြစ်သွားစေတယ်။
စီးလမ်း - (to/towards, သို့/ဆီသို့) အပြင်ကာရက ဖြစ်သွားစေတာပါပဲ။ စီး ကိုချန်လှပ်ပြီး လမ်း ချည်းသွားတာက များပါတယ်။
လမ်း - (at, from) သို့မဟုတ် (from, မှ) လို ဆက်စပ်အခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ပြုသူကာရကဖြစ်တဲ့နာမအတွက် တိုက် ရိုက်သုံးတာမျိုး အလွန်နည်းတယ်။ ပိုင်ဆိုင်သူ ကာရကနာမအတွက် သုံးတာများတယ်။ လမ်း ဟာ သူပင်ကိုသဘာဝအရ အတော်ပဲမတိကျ မရေရာတဲ့ ပုံစံဖြစ်တယ်။ ပိုပြီးတိကျတဲ့အဓိပ္ပာယ်ရအောင် ဒုတိယ တန်းစားနာမ (အချိန်ခါကျကဏ္ဍမှ ကဏ္ဍမှ မဟုတ်သောနာမအားလုံး ကို ဆိုလိုတယ်ထင်ပါရဲ့)တွေကို ထည့်သွင်းပေးရတယ်လို့ဆိုတယ်။
အထွေထွေအားဖြင့် ဒုတိယတန်းစားနာမတွေအတွက် ဥပမာတွေကို ပြထားတယ်။ လမ်း နောက်မှာ ပိုင်ဆိုင်သူကာရကနာမတွေချည်းပဲလို့ ဆိုနိုင်တယ် မဟုတ်လား။
လမ်းအတုအမူ - from him, သူ၏ ထံမှ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - by/near the governor, ဆရာ၏အနီးမှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - at the abbot's feet, ဆရာတော်၏ခြေရင်းမှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - in front of the chapel, ဘုရားကျောင်း၏ရှေ့မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - behind the village, ရွာ၏ နောက်ဘက်မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - on the earth, ကမ္ဘာပေါ်မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - in the house, အိမ်ထဲမှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - on the table, စားပွဲပေါ်မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - on my head, ငါ့ရဲ့ခေါင်းပေါ်မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - among the people, လူတွေထဲမှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - under the house, အိမ်အောက်မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - between the villages, ရွာတွေ(ရွာနှစ်ရွာ) ကြားမှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - round about the village, ရွာ၏ပတ်ပတ် လည်မှာ
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - for my son's sake, for my son, ငါ့သားအတွက်
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - on account of that, because of that, ထိုအကြောင်းကြောင့်
လမ်းပုဒ်ဒဲဒဲအထူးထူး - about Rangoon, ရန်ကုန်မြို့ အကြောင်း

ဒီဥပမာတွေအရ ကရင်စာပေမှာတော့ လမ်း တစ်လုံးတည်းနဲ့အတော် အလုပ်ဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။
ပဲဒဲလူ - (throughout, နေရာအနှံ့)
ဝလူ - (round about, ပတ်ပတ်လည်) အပြင်ကာရကအတွက်ပါပဲ။
ဘဲ - (like, နည်းတူ၊ as, ကဲ့သို့) သူ့နောက်မှာ ဒဲဆဲ ဆိုတဲ့ ဒုတိယတန်းစားနာမ လိုက်လာတယ်။
ဥပမာ - အမီးမား ဘဲဘဲအမီးလီ။ The son acts like the father. သားသည် ဖခင်နည်းတူပြုမူသည်။ (သားဆိုတော့ အဖေ လိုပဲ။)
စာမျက်နှာ (၁၀) သို့ ▶▶▶

ယခုလအတွင်း ကေအဲန်ယူ၊ ဖာပွန်ခရိုင်၊ တပ်မဟာ(၅) နယ်မြေတွင် ထိတွေ့ပစ်ခတ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း၊ စစ်ရေးအရ ရည်ရွယ်လမ်းဖောက်လုပ်မှု အခြေအနေ၊ ၂၀၁၂ ပြည်နှစ် အပစ်ရပ်နောက်ပိုင်းကတည်းက တပ်မဟာ(၃) နှင့် (၅) ဘက်တို့တွင် လမ်းဖောက်လုပ်မည့်ကိစ္စ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့မှု စသည်တို့ကို ကေအဲန်ယူ၊ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး၊ ပဒိုစောတာဒိုမှူးနှင့် ကေအိုင်စီက သီးသန့်တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည်များကို ပြန်လည်ဖော်ပြ လိုက်ပါသည်။

ကေအဲန်ယူ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ပဒိုစောတာဒိုမှူး နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

ပြည်သူလူထုကို ပြောချင်တာက ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရောက်သေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး အနေအထားမှာပဲ ရှိနေပါတယ် ...

လတ်တလော ဖာပွန်ဒေသမှာဖြစ်ပွားနေတဲ့ လက်နက် ကိုင် ပဋိပက္ခနဲ့ပတ်သက်ပြီး အပြန်အလှန်အောင်အောင် ဘာတွေဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှု ရှိလား။

ဖာပွန်ခရိုင်မှာဖြစ်နေတဲ့ လတ်တလော IDP တွေပြေးနေရတဲ့ ကိစ္စနဲ့ အောက်ခြေမှာဖြစ်တဲ့ ထိတွေ့မှုလေးတွေက အဓိကကတော့ နှစ်ဖက်ကြားမှာ ရိက္ခာပို့တဲ့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လို့ အမြင်သဘောထား ညှိနှိုင်းဖို့အတွက် အပြောအဆိုကို အားလုံး လက်ခံ နိုင်တဲ့ အခြေအနေအထားကို ကြားကာလမှာ တစ်ဖက် သတ် အင်အားသုံးပြီးတော့ အကောင်အထည်ဖော် လို့တဲ့ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ပဲ ကျနော်တို့ ပြော လို့ရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျနော်တို့ NCA အရ ရိက္ခာပို့ရမယ်ဆိုတာကို နှစ်ဖက်စလုံး လက်ခံထားပြီးသား။ ရိက္ခာပို့ ဘယ်လို ပို့မလဲဆို တာကို ကျနော်တို့ သေချာ ဆွေးနွေးဖို့လိုပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ရိက္ခာပို့မယ် ကိစ္စကို ဆွေးနွေးတဲ့ အခါမှာလည်း ရိက္ခာပို့ဖို့ဆိုတာထက် လမ်းဖောက် ရေး ဦးစားပေးပြီးလုပ်တဲ့နေရာမှာ ကျနော်တို့ အမြင် မတူ ကွဲပြားပြီးတော့ တစ်ဖက်က တစ်ဖက်သတ်ပဲ ဖောက်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ အခြေခံတချက် ကိုင်စွဲပြီး လုပ်သွားတဲ့အပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့ ကျနော် တို့ဘက်က စိုးရိမ်မှုတွေ မြင့်မားလာပြီးတော့ ကိုယ့်ကိုကို ကာကွယ်ရတဲ့ အပိုင်း။

ဒါပေမယ့် အချစ်အမြင်ကတော့ ဖြစ်စဉ်တွေကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့ ကျနော်တို့ သတ်မှတ် ထားတဲ့ ကန့်သတ်ချက်တွေကို ကျော်လွန်ပြီး လုပ် ဆောင်တဲ့ အခြေခံပေါ်မှာ ကိုယ့်ဘက်က ပြန်ပြီး ကာကွယ်တဲ့ အစိတ်အပိုင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါ ကြောင့် ဒီဘာတွေကို ကျနော်တို့ တွေ့ဆုံဆိုင်ဆိုင် ဖြေရှင်းမယ်ဆိုရင် ပြေလည်နိုင်ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉ ရက်က တပ်မတော် ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့နဲ့ တွေ့ဆုံတာ ရှိတယ်။

ဆိုတော့ အဲဒီအစည်းအဝေးမှာတော့ ကျနော်တို့ လမ်းဖောက်လုပ်ရေး ကိစ္စက NCA နဲ့ ကွဲလွဲမှု ရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း အပေါ်မှာ ကျနော်တို့ စိစစ်ပြီးတော့ သူတို့ကို အကြောင်းပြန် မယ်လို့ ပြောထားပါတယ်။ NCA နဲ့ ကွဲလွဲမှု ရှိတယ် ဆိုရင်တော့ အဲသလို မဖြစ်အောင် ကျနော်တို့ ညှိနှိုင်းဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဆိုတော့ လောလောဆယ်တော့ အဲဒီ အဆင့်မှာ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒါဆိုရင်ပြီးခဲ့တဲ့ ၁၉ရက်နေ့ကတွေ့ဆုံမှုမှာ ဒီလမ်းဖောက် လုပ်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး သေချာတဲ့ ဘာသဘောတူညီချက် တွေ ရခဲ့သလဲ။ ကြားသိရသလောက်တော့ ဘာမှ မရ လိုက်ဘူးဆိုတဲ့အပေါ်မှာလည်း အနည်းငယ် ရှင်းပြပေး ပါ။

အဓိက အောက်ခြေမှာဖြစ်ပေါ်တဲ့ ထိတွေ့မှုလေး တွေက ရှင်းရှင်းပြောရင် NCA အပေါ်မှာ မတူညီတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်နဲ့ တဖက်သတ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုတွေကြောင့်လို့ ကျနော်တို့ ပြောလို့ရ ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အဓိက ပင်မကတော့ NCA ကို အထူးကတော့ နားလည်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်ထွက်လာအောင် ဆွေးနွေးပွဲလေးတွေ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကို တစိုက် မတ်မတ် တောင်းဆိုလာတော့ လေးနှစ်ပြည့်ပြီးမှ သာလျှင် ကျနော်တို့ ပထမဆုံး ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၉ ဒီဇင်ဘာမှာ တွေ့ခဲ့တယ်။ အခု ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉ မှာ တစ်ခါ ထပ်တွေ့တယ်။ နှစ်ကြိမ် တွေ့တယ်။ အဲဒီ နှစ်ကြိမ်အတွင်းမှာ NCA တစ်ခုလုံးဆိုင်ရာ နှစ်ဖက် နားလည်မှု တူညီအောင် ဆွေးနွေးရမယ် လုပ်ငန်းစဉ် ကို အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိ ကျနော်တို့ လက်ခံ သဘောတူတဲ့ အဆင့်တော့ ရှိခဲ့ပါတယ်။

ပြောချင်တာက တပ်ပိုင်ဆိုင်ရာကိစ္စနဲ့ပတ်သက် လို့ အဓိက အခန်း (၃) ပေါ့လေ။ NCA အခန်း (၃) ထဲမှာရှိတဲ့ အချက်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ကို အပိုင်း (၄) ပိုင်း ခွဲပြီးတော့ ကျနော်တို့ ဆွေးနွေးသွားမယ်။ ဆိုပြီးတော့ အဆင့်တစ်ခု နှစ် ညှိး၊ လေး ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ သတ်မှတ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမယ်ဆိုတဲ့ အခြေခံကို သဘောတူတယ်။

ဒီလို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသွားမှာသာလျှင် နှစ်ဖက် လက်ခံနိုင်တဲ့ အခြေခံတွေရှိပြီးတော့ အဲဒီအတိုင်း လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ဖို့ နှစ်ဖက်က ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် အောက်ခြေမှာရှိတဲ့ ထိတွေ့မှုတွေကို ရောင်ရှားခိုင်းမှာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါက ပထမအချက် အနေနဲ့ပြောလို့ ရတာပေါ့။ ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ မတူညီတဲ့ တင်ပြ ချက်တွေကို ပြန်ယူဆောင်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ တပ်မတော်ဘက်က ဒီလမ်းကို သူတို့ ဆက်ဖောက် မယ်။ ဒီလမ်းက စစ်ရေးကို မရည်ရွယ်ဘူး။ ဒီလမ်း ကို ဆက်ဖောက်မယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဆက်ပြီး တော့ Propose (တောင်းဆိုမှု) လုပ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့ကတော့ လမ်းကို မဖောက်ရဘူး။ ရိက္ခာ

ပို့တဲ့ ကိစ္စကိုတော့ ညှိနှိုင်းမယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလမ်းဖောက်လုပ်မှုက ဘယ်လို ပုံစံမျိုးနဲ့ သွားသင့်သလဲဆိုတဲ့အပိုင်းမှာ ကျနော်တို့က ဒီလမ်းနဲ့ မပတ်သက်ဘူး။ ရိက္ခာပို့တဲ့ ဘယ်လိုရောက် အောင် ပို့မလဲဆိုတဲ့ကိစ္စကို ကျနော်တို့က ညှိနှိုင်းခဲ့ တာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ညှိနှိုင်းတဲ့ အခါနှစ်ဖက်စလုံးရဲ့ သဘောထားကတော့ မတူညီကြဘူးပေါ့။ မတူညီတဲ့ အတွက်ကြောင့် ကျနော်တို့ဘက်က ထပ်ပြီးတော့ Propose (တောင်းဆိုမှု) လုပ်တာက ဒီလမ်းဖောက် လုပ်မှုနဲ့ပတ်သက်လို့ NCA အရ ဘယ်လို ကွဲလွဲမှုရှိ လဲ ချိုးဖောက်မှုရှိလဲဆိုတာကို ကျနော်တို့ သေချာ လေ့လာပြီးတော့ သူတို့ကို ပြန်တင်ပြမယ်။ အဲဒီ အပေါ်မှာ ဆက်လက်ဆွေးနွေးမယ် ဆိုတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတွေ့ဆုံမှုမှာလမ်းဖောက်လုပ်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ် က စက်ယန္တရားတွေ ပေးပြီး လမ်းဖောက်လုပ်ပါလို့ ပြောတယ်။ ၂၆ ရက်နေ့မှာ အကြောင်းပြန်ရမယ်လို့ ပြော ဆိုခဲ့တယ်လို့ သိရတယ်။ ဒီကိစ္စက ဘယ်လိုအခြေအနေ မျိုး ရှိလဲ။

အဲဒါက သူတို့ Propose (တောင်းဆိုမှု) လုပ် တာပါ။ ကျနော်တို့ ဒီလမ်းကိစ္စကိုတော့ လက်ခံ မဘူး။ ဆိုတော့ ဒီလမ်းကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး NCA ထဲ မှာလည်း ပါတာမဟုတ်ဘူး။ လမ်း မဖောက်ပါနဲ့လို့ ကျနော်တို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောခဲ့တယ်။ တစ်ခု ပဲရှိတာက ရိက္ခာရောက်အောင် ဘယ်လို ပို့မလဲဆို တဲ့ အပိုင်းကိုတော့ ကျနော်တို့ ရအောင်ဆွေးနွေးမယ်။ ဒါက NCA အရ ဆွေးနွေးရမယ့် ကိစ္စ။

ဒါပေမယ့် ရိက္ခာကို ဘယ်လို ပို့ရမလဲဆိုတဲ့ အပိုင်းကိုတော့ သူတို့က လမ်းဖောက်ပြီးမှ ပို့ရမယ်။ ကားနဲ့ပဲ ပို့ရမယ် ဆိုတဲ့ Condition (အခြေအနေ) ကြီး ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ ကျနော်တို့က ဒီကိစ္စ တော့ ဒါလမ်းဖောက်တယ် ဆိုတာက NCA အရ ဘယ်လို ချိုးဖောက်မှု ရှိမလဲဆိုတဲ့ဟာကိုတော့ သူတို့ကို ပြန်တင်ပြဖို့ ရှိပါတယ်။

တပ်မတော်ဘက်ကပြောတာက လမ်းက လမ်းဟောင်း ဖြစ်ပြီးပြန်ပြန်ပြန်တာပဲဖြစ်တယ်။ ဒါကို ကေအဲန်ယူရော ဒေသခံရာသုံးဘက်အတွက် ကေအဲန်ယူအနေနဲ့ အမြင် ကျယ်ဖို့လိုတယ် ဆိုတာမျိုး ပြောတာရှိတယ်။ ဒါဆိုရင် ဒီလမ်းကိုဘာကြောင့်ပေးဖောက်တာလဲ။ အဓိကစိုးရိမ် မှုက ဘာဖြစ်မလဲ။

အမှန်တကယ်ကတော့ ဒီ လမ်းဖောက်တဲ့ ကိစ္စ က အခုမှဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ကျနော်တို့ ၂၀၁၂ Bilateral Ceasefire (နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပါဝင်တဲ့အပစ်ရပ်) ဇန်နဝါရီမှာ ထိုးတယ်။ နောက်ပြီး ပွင့်လင်းရာသီ ရောက်တဲ့ အချိန်ကျတော့ ဒီ ဧပြီလ မတိုင်ခင်

အဲမှာရိက္ခာပို့ဖို့ကိစ္စ စပြီးတော့ ဦးအောင်မင်း ခေတ်တုန်းက ညှိနှိုင်း လာတာ ရှိတယ်။ အဲတုန်းက ဒီလိုပဲ သူတို့က လမ်းဖောက်ဖို့ တောင်းတာပဲ။ ကျနော်တို့က ပြောတယ်။ မဟုတ်ဘူး ခင်ဗျား လမ်းဖောက်တာက ဒီအချိန်မှာ ယုံကြည်မှု တည် ဆောက်တဲ့အချိန်။ ဘာမှလည်း ဆွေးနွေးမှု မလုပ်ရ သေးဘူး။

အဲဒါတော့ ရိက္ခာရောက်အောင် ဘယ်လို ပို့ကြ မလဲဆိုတဲ့ ကိစ္စကို ဆွေးနွေးရင်းနဲ့ ဖြစ်သွားတာပဲ။ ဆိုတော့ ၂၀၁၃ ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ၂၀၁၃ နောက်ပိုင်း အဲမှာတော့ကလျောက် ဖြစ်သွားတာပေါ့။ အဲတုန်းကတော့ သူတို့ လမ်းဖောက်တဲ့ ကိစ္စနဲ့ပတ် သက်လို့ သူတို့ တစ်နှစ်တာခါ ဖောက်ပြီးတော့ ဥပမာ အားဖြင့် မိုးတိုင်းဆိုရင် လမ်း ပျက်သွားတယ်။ ဒါပေမယ့် နွေပေါက်တဲ့ အခါကျတော့ ပျက်သွားတဲ့ လမ်းတွေကို ကားသွားလို့ ရတဲ့ပုံစံ မျိုးနဲ့ တိုဒီစာလေး တစ်စီးနှစ်စီးနဲ့ ပြန်ပြီးတော့ ရှင်းပြီးတော့ ပို့တဲ့ပုံစံ။ ဆိုတော့ ကျနော်တို့မှာ ဒေသဆိုင်ရာ ကန့်သတ် ချက်တွေ ရှိပါတယ်။

အဲတော့ ဘယ်လိုလမ်းက တော့ဖြင့် ဘယ်လို စိုးရိမ်မှုရှိတယ်။ အဲဒီအတွက်ကြောင့် ဒီဘာတွေကို ကျနော်တို့ ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးရမယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆို တော့ ဒီစခန်းတွေ တည်ရှိခြင်းဟာ ရှင်းရှင်းပြောရင် လူထုတွေအတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုတွေ ဖြစ်စေ တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကိစ္စတွေကို ကျနော်တို့ ဆွေး နွေးဖို့ ပြည်သူလူထု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုတွေကို ဘယ်လို လျော့နည်းအောင်လုပ်ပြီးတော့ နှစ်ဖက် ကြားမှာ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်နိုင်ဖို့အတွက် Proposal တစ်ခုကို ၂၀၁၂ စက်တင်ဘာမှာ ပေးခဲ့ တာ ရှိပါတယ်။

အဲအခြေခံအပေါ်မှာ သူတို့ မူအရ သဘောတူပြီး တော့ ဆက်ဆွေးနွေးပါမယ်ဆိုပြီး ခုထက်ထိ မဆွေး နွေးနိုင်တာလည်း ကိစ္စတစ်ခုပေါ့နော်။ ပြောချင်တာ က ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲတွေကို တောက်လျှောက် မညှိနှိုင်းနိုင်တဲ့ အနေအထား တစ်ခုကနေပြီးတော့ တစ်ဖက်မှာ ဒီလမ်းဖောက်လုပ်တဲ့ကိစ္စကိုပဲ ဦးတည် ပြီး လုပ်သွားတဲ့ အခါကျတော့ ကျနော်တို့ဘက်က ပိုပြီးတော့ စိုးရိမ်မှုတွေ ရှိလာတာဖြစ်ပါတယ်။ ဘယ်က စပြီးပြောရမလဲဆိုရင် မူလ ကတည်းက ဒီလမ်းဖောက်လုပ်မှုကို အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ကျနော်တို့ ခွင့်ပေးထားတယ်။

ဘယ်နေရာကနေ ဘယ်အထိ သွားရမလဲဆိုတဲ့ ဟာတို့ ပေးတယ်။ ဘယ်နေရာကနေ ဘယ်အထိ ဆိုရင်တော့ ဒါဟာ ဒီလမ်းဖောက်လုပ်တဲ့ ကိစ္စက လူထုတွေအနေနဲ့က ရှင်းရှင်းပြောရင် အရမ်းကို စိုးရိမ်သလို ကျနော်တို့ကလည်း ဒီတပ်ရဲ့ တိုးချဲ့မှု

►**တဖျက်နာ**(၈) "ဝိစဉ်တုန်းခါ"မှအဆက်

ဆိုပြီး ယေဘုယျခြံငုံပြောတဲ့အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်တယ်။ သားက နှိုင်းယှဉ်ခံဖြစ်ပြီး ကရင်စာမပမှာ အဖီမ လို့ပြောတာဖြစ်လို့ ပိုင်ဆိုင်သူကကရကဖြစ်တယ်)

တစ်ခါတစ်ခါကျတော့ နှိုင်းယှဉ်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နာမ်မျှလောက်သာမဟုတ်ဘဲ နာမ်ဝါကျကဏ္ဍ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဘီ၊ ရဲ့, အဓိပ္ပာယ်က အင်္ဂလိပ်စာ as(ကဲ့သို့)နဲ့ တူတဲ့အခါမျိုးမှာပေါ့။

ဥပမာ - အဖီမဇာ ဘီအဖါမဇာအဒီးနီလာ။ (The son does as his father does.သားဖြစ်သူက သူ့အဖေလိုပဲလုပ်တယ်။ အဖီမဇာ၊ နဲ့, အဖါမဇာ၊ ဆိုပြီး ကြိယာနှစ်ခု၊ ဝါကျကဏ္ဍနှစ်ခုရှိပါတယ်။)

သမ္ပန္ဒများ (Conjunctions)

ကရင်ဘာသာစကားမှာ သမ္ပန္ဒအလွန်နည်းတယ်။ ရိုးရိုးသမ္ပန္ဒနေရာမှာ သမ္ပန္ဒနဲ့အသွင်တူတဲ့ သမ္ပန္ဒမူပုဒ်ခုတွေ ရပ်တည်တယ်။ သမ္ပန္ဒတွေဧရာ၊ သူတို့ထက်ပိုပြီးအရေးပါတဲ့ သမ္ပန္ဒမူပုဒ်ခုတွေကိုပါ ဆက်လက်ဖော်ပြထားပါတယ်။

တွဲဆက်သမ္ပန္ဒများ(Copulative Conjunctions)

ဒဲ - (and, နှင့်) စကားလုံးတွေနဲ့ ပုဒ်စုတွေကို ချိတ်ဆက်ပေးတယ်။ ပထမဝါကျခွဲ(ဝါကျကဏ္ဍ)ရဲ့အဆုံးမှာဖြစ်ဖြစ်၊ နောက်လိုက် ဝါကျခွဲရဲ့ အစမှာဖြစ်ဖြစ် ရပ်တည်ပါတယ်။

ဒဲ . . ဒဲ - (both - and, နှစ်ခုစလုံး)

ဥပမာ - ဒုဒးအုဖီဖျဲ ဒဲမုဒ် ဒဲသျှ, - နကဘာဂါကိးနဲ့ ဒဲမိဒဲဖါလီ။ အဖေဧရာ အမေပါ နှစ်ယောက်လုံးခေါ်လာခဲ့ရမယ်။

ဇီ . . ဇီ - (and - also, လည်း - လည်း)

ဥပမာ - နုဒဇီပုဗ္ဗာ, ယုဒဇီပုဗ္ဗာ, ပဝဒမ်အု။ You are a man and I also am a man, we are not afraid. မင်းလည်းယောက်ျား၊ ငါလည်းယောက်ျား၊ တို့ကြောက်စရာ မလိုပါဘူး။

လုယီဒ(နီ)အမုဒ်ယာ, လုယီဒ(နီ)အစာဒိမ်, - (moreover, ထိုမျှမက)

မ္ဗဲနုာ် - (only, မျှသာ)

ဆန့်ကျင်အနက်ပြသမ္ပန္ဒများ (Adversative Conjunctions)

အုမ္ဗဲ, လါနုာ်, လါနုာ်တဒ, လါနုာ်ဘီ - (but, သို့သော်) အုမ္ဗဲ ကို ဝါကျကဏ္ဍရဲ့ အစပိုင်းမှာထားတယ်။

အုလမ္ဗဲဘာတဒ - (or else, သို့မဟုတ်လျှင်)

မ္ဗဲဝုဒ် . . မ္ဗဲဝုဒ်, ဝုဒ်ဝုဒ် . . ဝုဒ်ဝုဒ် - (either - သမယ နှစ်ခုအနက် တစ်ခုကို ရွေးရက . .)

ဥပမာ - ခါတာမ္ဗဲဝုဒ် လဲမ္ဗဲဝုဒ် ပုဒ်နုယုဒ်လမ့်မ့်မံဒ်. Buy me either a pencil or a book. ငါ့ကိုခဲတ်ဖြစ်ဖြစ်၊ စာအုပ်ဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုခုဝယ်ပေးပါ။ ပုဒ်နုယုဒ် ခါတာမ္ဗဲဝုဒ် လဲမ္ဗဲဝုဒ် လမ့်မ့်မံဒ်. လို့လည်း ပြောကြတယ်။

ကြောင်းကျိုးဆက်သမ္ပန္ဒများ (Illative Conjunctions)

* ကြောင်းကျိုးဆက်နွယ်နေတဲ့ ပုဒ်စု/ ဝါကျခွဲနှစ်ခုကို ချိတ်ဆက်ပေးတဲ့ သမ္ပန္ဒဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာသဒ္ဒါက အကြောင်းပြသမ္ပန္ဒ (၍)၊ နှင့်၊ သောကြောင့်၊ ထို့ကြောင့်၊ သို့ဖြစ်၍ ..)တွေနဲ့ဆင်တူပါတယ်။ ဘာကွာသလဲဆိုတော့ ကရင်တို့ရဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်သမ္ပန္ဒက ပုဒ်စုဖြစ်နေတဲ့အချက်ပါ။

မ္ဗဲဘီာ်နီာ်တဒ, အဒီးမ္ဗဲဘီာ်နီာ်တဒ, မုဒ်အဒ်မ္ဗဲဘီာ်နီာ်တဒ, အယီာ်တဒ, အနီာ်တဒ. . စတဲ့ပုဒ်စုတွေဟာ (therefore, သို့ဖြစ်၍) ဆိုတဲ့ ကြောင်းကျိုးဆက်သမ္ပန္ဒ ပဲဖြစ်ပါတယ်။

အကြောင်းပြသမ္ပန္ဒများ (Causal Conjunctions)

အဂ်းဘီာ်ယီဒ, အကိုး? (because, သောကြောင့်) တို့နှစ်ခုမှာ အကိုးက ဝါကျကဏ္ဍရဲ့အဆုံးမှာနေတယ်။

ဥပမာ - ယစုဒ်းအကိုး? ယပွဒ်လဲနုအု။ I cannot buy a book because I am short of money. ကျွန်ုပ်မှာ ငွေနည်းနေသောကြောင့် စာအုပ်မဝယ်နိုင်ပါ။ (အင်္ဂလိပ်စာမှာ because က အကြောင်းပြဝါကျကဏ္ဍ ရဲ့အစမှာနေတယ်)

ထီး (when, သောအခါ)- အျ (if, လျှင်) အကြောင်းပြသမ္ပန္ဒအနေနဲ့ဆိုတော့ ကတ္တားနောက်မှာ ကပ်လိုက်တယ်။

ဥပမာ- ဆုမအုဂါ်ဆုဒ်းတဒ နကဘာဖီာ်လာ။ (ဆုမ = ကတ္တား) ဖိယအုဂုနီာ် ဆီလုာ်ဘီာ်.

လါနုာ်! (though, although, သော်ငြားလည်း၊ သို့သော်လည်း) ဝါကျ

ကဏ္ဍရဲ့အဆုံးမှာနေတယ်။

ဥပမာ - အပွဒ်းလါနုာ် ယကပွဒ်လီာ်. Although the price is high, I will buy it. ဈေးကြီးသော်ငြားလည်း ငါဝယ်မယ်။

မ္ဗဲလါနုာ်ဘီာ်နီာ်တဒ (nevertheless, သော်ငြားလည်း) ဝါကျကဏ္ဍရဲ့အစမှာ နေတယ်။

ပစ္စည်းများ (Particles)

ဝါစင်္ဂ်အမျိုးမျိုးအကြောင်းတင်ပြလာရင်းနဲ့ ပစ္စည်းအမျိုးမျိုးထဲက အများစုရဲ့အကြောင်းတွေလည်း ပါသွားခဲ့ပြီဖြစ်တယ်။ မတင်ပြရသေးတဲ့ ပစ္စည်းတွေကတော့ ဝါကျရဲ့အဆုံးမှာထားပြီး အဲဒီဝါကျရဲ့အမျိုးအစားကို ပြတဲ့ပစ္စည်းတွေဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာသဒ္ဒါမှာ ဝါကျနောက်လိုက် ပစ္စည်း လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို အမျိုးအစား သုံးမျိုးခွဲပါတယ်။

အဆို/ထုတ်ဖော်ပစ္စည်းများ (Affirmative Particles)

လီာ် - အဆို/ထုတ်ဖော်ဝါကျရိုးတွေမှာသုံးတယ်။

သမ် - ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အဆိုဖြစ်ကြောင်းပြတယ်။

ယုဒ် - သဘောတူ၊ လိုက်လျော၊ အလျှော့ပေးတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်တယ်။

အမေးပစ္စည်းများ (Interrogative Particles)

မု - ဟုတ်၊ မဟုတ် တစ်ခုခုကိုပဲဖြေရတဲ့ မေးခွန်းဝါကျတွေမှာ သုံးတယ်။

ဥပမာ- နုဒမအုာ်မု။ Do you see him? မင်းသူ့ကိုတွေ့သေးလား။

လမ် - ဟုတ်၊ မဟုတ်မှအပ အခြားအဖြေတစ်မျိုးမျိုးရရှိ မျှော်လင့်တဲ့ မေးခွန်းရဲ့အဆုံးသတ်ဖြစ်တယ်။

ဥပမာ- နုမုဒ်မ္ဗဲလဲဝဲ။ What are you doing? မင်းဘာလုပ်နေသလဲ။

မု . . မု - တစ်ခုမဟုတ်တစ်ခု ရွေးခြယ်ဖြေစေလိုတဲ့မေးခွန်းဖြစ်တယ်။

ဥပမာ - နုဆဲဒီးလဲမု ခါတာမု။ Do you want a book or a pencil? မင်းလိုချင်တာ စာအုပ်လား၊ ခဲတ်လား။

ဒါပေမယ့် မု . . လမ် ဆိုရင်တော့ တစ်ဆင့်ပြောစကားရဲ့မေးခွန်းပုံစံဖြစ်တယ်။

ဥပမာ - အဝုာ်လုဒ်လမတခိ်မု, လမီာ်လမ္ဗဲာ်လဲနီာ် ယဝုာ်ယာအု။ I do not know whether he goes to Rangoon or Moulemein. သူရန်ကုန်ကိုသွားသလား၊ ဖော်လမြိုင်ကိုသွားသလား ဆိုတာ ငါမသိဘူး။

တိုက်တွန်းပစ္စည်းများ (Imperative Particles)

ဆံ - အမိန့်ပေးဝါကျရဲ့အဆုံးသတ်ပစ္စည်း၊ (ဝါကျနောက်လိုက် ပစ္စည်း)

လဝုဒ် - တားမြစ်ဝါကျရဲ့အဆုံးသတ်ပစ္စည်း၊

ဘီမ - ခွင့်ပြုစကား သို့မဟုတ် အမြန်လုပ်ဖို့ ဧတ္တာရပ်ခံတဲ့သဘောဆောင်တဲ့စကားရဲ့ဝါကျနောက်လိုက်ပစ္စည်း။

ဆန္ဒပြပစ္စည်းများ (Precative Particles)

ဘီမ - အဆိုပြုဝါကျနဲ့ တိုက်တွန်းဝါကျတွေရဲ့အဆုံးမှာလည်း တွေ့ရတာပါပဲ။ အဲဒီလိုဆိုရင် သဘောတူညီမှုကို တောင်းခံတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အမိန့်ပေးစကားကနေ မေတ္တာရပ်ခံစကားဖြစ်သွားအောင် လေသံချောသွားစေတဲ့ပစ္စည်း ဖြစ်တယ်။

ဥပမာ - ပကထံဒ်လမ်ပုဘီာ်. Let us go home, shall we? တို့တတွေ အိမ်ပြန်ကြစို့လား။

အပိုဝါကျကဏ္ဍခွဲည်းပုံ (Syntax of Subordinate Clause)

အမှီဝါကျကဏ္ဍတွေကို သမ္ပန္ဒနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ သမ္ပန္ဒမူဝါစင်္ဂ်တစ်ခုခုနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ အစပြုတယ်။ ဒါ့အပြင် အဲဒီဝါကျကဏ္ဍဟာ ဝါကျရဲ့အဆုံးပိုင်းမှာ မရပ်တည်ဘူးဆိုရင် သမ္ပန္ဒ သို့မဟုတ် အခြားပစ္စည်းတစ်ခုခုနဲ့ အဆုံးသတ်တယ်။

နာမ်နဲ့ နဝိဝါကျကဏ္ဍတွေကို လမ နဲ့အစပြုပြီး နီာ် နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။

ဥပမာ - အဝုာ်ပုာ်ယု လမအဖါကအုာ်နီာ်အု။ He does not know that his father will eat it. ဒါကိုသူ့အဖေစားမယ်ဆိုတာ သူမသိဘူး။

လဲလမယဖါကွဒ်နုာ် အီာ်လမစမ္ဗဲဒီးလီာ်. The book which my father

wrote is on the table. ငါ့အဖေရေးတဲ့စာအုပ်က စားပွဲပေါ်မှာ ရှိတယ်။

ကြိဝိသဘောဆောင်တဲ့ဝါကျကဏ္ဍ တွေဟာ လမ သို့မဟုတ် ထီးနဲ့, အစပြုပြီး အချိန်ပြပစ္စည်းတစ်ခုခု သို့မဟုတ် နီာ် နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။

ဥပမာ - လမယလုးအခာနီာ် ယဒပုဂ္ဂုဒ်နကအု။ While I was going I saw nobody. ငါ(အဲဒီမှာ)သွားနေတုန်းက လူတစ်ယောက်မှ မတွေ့ခဲ့ဘူး။

အဝုာ်အဂ်းအီမ ထီးယဂ်းအီာ်ဒုာ်ဒမ္ဗဲလီာ်. His house is where my house is. သူ့အိမ်က ငါ့အိမ်ရှိတဲ့နေရာမှာပဲ(ရှိတယ်။)

ကန့်သတ်ချက်ပြုဝါကျကဏ္ဍ (Conditional clause)တွေကို ကတ္တားရဲ့နောက်မှာကပ်လိုက်လာတဲ့ အု နဲ့အစပြုပြီး တဒ နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။

ဥပမာ - ဆမအုဂါ်ဆုဒ်းတဒ နကဘာဖီာ်လာ။ If it rains, you will get wet. (ဆမ = ကတ္တား) မိုးသာရွာချရင် မင်းတော့ရေရိုပြီ။

ဒီစည်းမျဉ်းအတွက် မြွင်းချက်လို့ထင်စရာရှိတဲ့အချက်တစ်ချက်ကို ဝါကျရောတွေမှာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီဝါကျရောတွေမှာ နာမ်အမှီဝါကျခွဲက အု ရဲ့ရှေ့မှာရှိတယ်။

ဥပမာ - ဆမအုဂါ်ဆုဒ်းလုဒ်ဘီာ်. If you can go, go by all means. မင်းသွားတတ်ရင် သွားသာသွားပေတော့။ (နလုဒ် ဟာ နာမ်အမှီဝါကျခွဲဖြစ်ပေမယ့် အထက်ကစည်းမျဉ်းမှာဆိုခဲ့သလို ကတ္တားဖြစ်တဲ့ န က အု ရဲ့ရှေ့မှာရှိနေတာပါပဲ)

အု ကို ကန့်သတ်ချက်ပြုဝါကျကဏ္ဍ တွေရဲ့အစမှာထားပြီး လါနုာ်/လါနုာ်ဝုဒ် နဲ့, အဆုံးသတ်တာမျိုးလည်း ရှိတယ်။

ဥပမာ - ဆမအုဂါ်ဆုဒ်းလါနုာ် နကဘာလုးလီာ်. Eventhough it rains, you will have to go. မိုးရွာရင်တောင်မှ မင်းကတော့ သွားရမှာပဲ။ (ခုခေတ်မှာတော့ အု/အုမ္ဗဲ နဲ့ပဲ စကြပါတယ်။)

ရည်ရွယ်ချက်ပြုဝါကျကဏ္ဍ(Clauses of purpose)တွေကို ဘီဒီးနဲ့အစပြုတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီဝါကျကဏ္ဍက ဝါကျအဆုံးမှာ မရှိဘူးဆိုရင် တဒ နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။

ဥပမာ- ယထံထံဒ်လမ်ပု ဘီဒီးယကအုမုဒ်လာ။ I return home that I might eat rice. ငါထမင်းစားဖို့ အိမ်ပြန်တယ်။

ဘီာ်ဒီးနကအီမီထီယထံထံဒ်တဒ နုဘာအီာ်သံပွဲမလီာ်. In order that you may recover, you must take medicine. နေပြန်ကောင်းလာအောင် မင်းဆေးသောက်ရမယ်။

အပြင်းပုံစံရည်ရွယ်ချက်ပြုဝါကျကဏ္ဍ (Negative Clauses of purpose) တွေကို ဘီဒီး နဲ့အစပြုပြီး(လိုအပ်တဲ့အခါတွေမှာ) တဒ နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။ တားမြစ်ခြင်းပြုဝါကျကဏ္ဍနဲ့ ပုံစံအတူတူပဲ။

ဥပမာ - ဘီာ်ဒီး နုထီးဆလဂုဒ်တဒ, နုဘာအု ဖိလအပံ့အု။ In order that you may not get sick, you must not eat unripe mango. နေထိုင်မကောင်းမဖြစ်ဖို့အတွက် မင်းသရက်သီးစိမ်းမစားရဘူး။

အပြင်းပုံစံရည်ရွယ်ချက်ပြုဝါကျကဏ္ဍတွေဟာ တစ်ခါတစ်ရံမှာ အစပြုပစ္စည်းမပါဘဲ ဘီဒီး သို့မဟုတ် ဘုမ္ဗဲဝုဒ်နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။ (ဒီဝေါဟာရနှစ်ခုလုံး အခုသုံးတာ မတွေ့တော့ဘူး။ဖွဲ့မမှာ ဝေါဟာရတွေရှားတာကို ဒီလိုဝေါဟာရတွေ ပြန်လည် ထော်ထုတ်ပြီးကုစားသင့်တယ်ထင်တယ်။)

ဥပမာ - လုဒ်လုဒ်လထာ်မုဒ်နီာ်လဂုဒ်, နကလုဒ်ထု့ဘမီဒ်လီာ်. Don't go near the well, lest you fall into it. ရေတွင်းနား မသွားနဲ့၊ အဲဒီအထဲ လိမ့်ကျသွားမှာစိုးလို့ပါ။ (lest = မ .. စေရန်၊ စိုးရိမ်ဖွယ်ရှိ၍)

နှိုင်းယှဉ်ပြုဝါကျကဏ္ဍ (Clauses of comparison) တွေကို ဘီာ်နဲ့အစပြုပြီး အဒီးနီာ် နဲ့, အဆုံးသတ်တယ်။

ဥပမာ - ဘီာ်အဖါမဇာအဒီးနီာ်, အဖီမဇာဘီာ်နီာ်အဒီးဆုလီာ်. As the father does, so does the son also. အဖေလုပ်တဲ့အတိုင်း သားကလည်း လိုက်လုပ်တယ်။

နှိုင်းယှဉ်ပြု ပိုးကရင်အဘိဓာန်ရဲ့ပထမပိုင်း ဒီမှာတင် ပြီးဆုံးပါပြီ။ နောက်ပိုင်း အခွင့်အခါသင့်ရင် ဝါကျဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ဆိုင်တဲ့အကြောင်းတွေလည်း တင်ပြချင်ပါသေးတယ်။ ဟိုစဉ်တုန်းခါ ပိုးမလုံးစာ အပိုင်း ၉ ပေါ့ဗျာ။

ခုလောလောဆယ်မှာတော့ ရှာဖွေတင်ပြသူကိုယ်တိုင် သဒ္ဒါကို ၉ ခေါက်လောက်ကျအောင် ပြန်ရေးလာလိုက်ပါဦးမယ်။

လမဆမဆီမုလီ ပုဖျိရိုလဲလဲကလုးထု့လုးထီာ်အဂ်,

မန်းခိုး

09795173632, samd381@gmail.com

►**တဖျက်နာ**(၂) "KPP နှင့် KNP"မှအဆက်

ပါတီဝင်တွေကလည်း တိုက်တွန်း တိုက်ကြီး၊ ထန်းတပင် မြို့နယ်တော့ ပြန်ညှိရမယ်'ဟု မန်းကျော်ငြိမ်းက ပြောသည်။

ထိုအပြင် KNP အနေဖြင့် မွန်ပြည်နယ် ဘီးလင်း၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ကရင်ရေးရာဝန်ကြီးနေရာ၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး

နှိုင်းမှုကို လိုလားသလို စရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကရင်ရေးရာအတွက် ကရင်ပါတီ တစ်ခုတည်းကသာ ဝင်ပြိုင်ရန် ပိုမိုလိုလားသည်ဟု မြောင်းမြမြို့နယ်၊ ကရင်စာမေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဧကော်မတီမှ ကရင်လူငယ် စထွေဝေအောင်က ပြောဆိုသည်။

'ကရင်ပါတီတွေက ကရင်ပြည်သူတွေ လိုလားတဲ့အတိုင်း လုပ်ဆောင်နေတယ်။ ကရင်ပြည်သူတွေကလည်း ကရင်ပါတီတွေကို ဝန်းရံပေးဖို့လိုတယ်။ ဒို့တွေလည်း မောနေပြီ၊ ပင်ပန်းနေပြီ၊ အသက်တွေလည်း ကြီးကုန်ပြီဆိုတော့'ဟု စောစေးဝါးက ဆိုသည်။

ကရင်ပါတီများ အနေဖြင့် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲအပြီးတွင် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ပါတီမူဝါဒ၊

မဟာမိတ်ဖွဲ့ထားသည့် အခြေအနေ၊ နယ်မြေအနေအထားအရ လုပ်ဆောင်ရန် အချိန်ပေးရဦးမည်

ဖြစ်သည့်အတွက် ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ၂၀၁၈ နိုဝင်ဘာ ၆ ရက်နေ့တွင် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး ဧကံမတိုက် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီးနောက် တစ်နှစ်ကျော်ကြာကလေးတွင် ယခုလို ညှိနှိုင်းကာ ရလဒ်ကောင်းများ ထွက်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျော့ကရိတ် - အိန္ဒိယလမ်း အဆင့်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်မှု လာမည့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလမှသာ ပြီးစီးမည်ဟု ဆို

မေမော်ဝါရီ ၂၁ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နေ့စဉ်
ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် ကုန် သွယ်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်ရှိ ကျော့ ကရိတ်-အိန္ဒိယလမ်းပိုင်း အဆင့်မြှင့် တင် ဆောင်ရွက်နေမှုမှာ လာမည့် ၂၀၂၁ မေလတွင် အလုံးစုံပြီးစီးမည်

ဖြစ်ကြောင်း ကရင်ပြည်နယ် မြဝတီမြို့နယ်၊ မဲဆန္ဒနယ် အမှတ် (၂) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦး သန့်ဇင်အောင်က ပြောသည်။ ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ် စားလှယ် ဦးသန့်ဇင်အောင်က 'ဒီလမ်းက တရုတ်နိုင်ငံအခြေစိုက်

CRBC ကုမ္ပဏီက ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပြီး လမ်းအကျယ် ၇ မီ တာနဲ့ နိုင်ငံလွန်ကတ္တရာ ခင်းသွား မှာဖြစ်ပါတယ်။ လမ်းနဲ့ မလွတ် ကင်းတဲ့ အိမ်ခြံမြေတွေကို ဖယ် ရှင်းခဲ့ပြီး ထိုက်တန်တဲ့ လျော် ကြေးငွေတွေကို ကာလတန်တဲ့

► စာမျက်နှာ (၉) "ပဒိုစောတာဒိုမူ" မှအဆက်

တွေနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျနော်တို့မှာလည်း စိုးရိမ်မှုတွေ ရှိပါတယ်။ ဒီအချက်တွေကို အမြဲတမ်းစောင့် ကြည့်နေတဲ့အတွက် ဥပမာတစ်ခုလေးရယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ ဘာမပြော ဘာမဆိုပဲ ညှိနှိုင်းမှု မရှိဘဲနဲ့ ကျောက်ကြီးကနေ မူသယ်အထိ လမ်းအကျယ်ကြီး ချဲ့လိုက်တဲ့ကိစ္စမျိုးတွေ အခိုင်အမာလမ်းကြီးတွေ ဖောက်လုပ်တဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ ကျနော်တို့ ကြားမှာ လုံးဝယုံကြည်မှု ထိခိုက်သွားစေပါတယ်။

ပြောချင်တာက ကျနော်တို့ စောမူပလော၊ လယ်မှုပလော ဒေသဘက်မှာလည်း အဲဒါက လယ်မှု ပလောနဲ့ ခေးပူ ကြားမှာ ဘာမပြော ဘာမဆိုနဲ့ လမ်းဖောက်တဲ့ ကိစ္စတွေဖြစ်တော့ အဲကစပြီး IDP တွေက တစ်ထောင်ကျော်လောက် ပြေးရတဲ့ အပိုင်း တွေ ရှိတာပေါ့။ အဲဒီဟာက ၂၀၁၈ ကတည်းက ဖြစ်တဲ့ကိစ္စ။ အဲလူတွေက စိုးရိမ်မှုတွေမှာပဲ ရှာ မပြန်နိုင်သေးဘူး။ သူတို့က ပုန်းတိတ်နေကြရ နေ သေးတယ်။ IDP ဘဝအနေနဲ့ပဲ ရှိနေသေးတယ်။

အဲအခက်အခဲဖြစ်တော့ သူတို့က အဲဒါကို အဲဒီ နေရာကနေ အခွင့်ကောင်းယူပြီးတော့ စက်ယန္တရား အကုန်လုံး သူတို့ ပြန်ဆင်းလာပြီးတော့ ဘာမှ ကျနော်တို့ကို ညှိနှိုင်းခြင်းမရှိဘဲနဲ့ မူသယ်လမ်းကို ထပ်ဖောက်ပြန်နေပေ။ ဖောက်လိုက်တဲ့ နေရာမှာလည်း အကျယ်ကြီးပဲ။ တခါတည်းဖောက်လိုက်တဲ့ အခါကျ တော့ လူထုတွေအတွက်လည်း စိုးရိမ်မှုရှိသလို ကျနော်တို့လည်း ဒါစစ်ရေးအရ လွှမ်းမိုးမှုတွေများ လုပ်နိုင်သလားဆိုတဲ့ စိုးရိမ်မှုတွေရှိတယ်။

ဒါကြောင့် ကျနော်ပြောချင်တာက ကျနော်တို့ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ပြီးတော့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ခိုင်မာအောင် လုပ်တာကို ဦးစားပေးပြီး သွားမှာလား၊ ဒီလမ်းဖောက်လုပ်မှုတွေက ပိုပြီး အရေးကြီးသလား ဆိုတာက မေးခွန်းရှိလာတယ်။ အဲဒီလမ်းဖောက်လုပ်မှုရဲ့ နောက်ကျယ်မှာ ဘာတွေ စဉ်းစားချက်ရှိသလဲဆိုတာ ကျနော်တို့မှာ စိုးရိမ်ချက် တွေ ရှိပါတယ်။ သူတို့မှာစဉ်းစားမှုတွေ ရှိကောင်းရှိ နိုင်တယ်။ အဲတော့ ဒီအခြေအနေတွေကြောင့် ကျနော်တို့ လမ်းနဲ့ပတ်သက်တာကို ကျနော်တို့ ဆွေးနွေးတာထက် ရိက္ခာကို ဘယ်လို ရောက်အောင် ပို့မလဲဆိုတဲ့ ကိစ္စကိုပဲ စဉ်းစားသင့်ပါတယ်ဆိုတဲ့ Propose လုပ်တာဖြစ်ပါတယ်။

ကေအိန်ယူတပ်မဟာ (၅)ရဲ့ထုတ်ပြန်ချက်တွေမှာတွေ့ရ တာက စစ်တပ်ရဲ့တပ်စခန်းတိုးချဲ့မှု အခိုင်အမာ တည်

ဆောက်မှုတွေနဲ့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုတွေ ဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေဆဲဆိုတဲ့အခြေအနေအပေါ်မှာကော ဘယ်လို မှတ်ချက်ပြုချင်လဲ။

အခုကတော့ လမ်းဖောက်တဲ့ကိစ္စကတော့ ထင် ထင်ရှားရှားဖြစ်လာတဲ့ ကိစ္စပေါ့နော်။ ဒီလမ်းဖောက် တဲ့ကိစ္စ မတိုင်ခင်ကတည်းက သူတို့ တပ်စခန်း တွေကို အခိုင်အမာဖြစ်အောင် လုပ်တဲ့ဟာတွေ နောက်ပြီးတော့ တပ်စခန်းအသစ်တွေ အထူးသဖြင့် တပ်မဟာ (၅) နဲ့ တပ်မဟာ (၃)တွေမှာ အော်လာတာ တွေ အခုဆို တပ်မဟာ (၁)ဘက်မှာလဲ တပ်စခန်းသစ် တစ်ခုနဲ့လုပ် လုပ်လာတဲ့ ပုံစံမျိုးတွေ ကျနော်တို့ သတင်းကြား နေရတယ်။ ဆောက်မယ်ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုး ပေါ့။

ပြောချင်တာက အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအပေါ်မှာပဲ တကယ် အာသီသ(စိတ်ဆန္ဒ) မရှိဘူးဆိုတဲ့ သံသယ မျိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး တကယ်ခိုင်မာချင်တယ်ဆိုရင် ကိုယ့်တပ်တွေ သူတပ်တွေ ရှိတဲ့ နေရာတွေမှာ အကုန်လုံး ရပ်နေပြီးတော့ တဖက်မှာ ဒါတွေကို ဘယ်လိုပုံစံမျိုးနဲ့ ထိတွေ့မှု မရှိအောင် ဆွေးနွေးမလဲ ဆိုတဲ့ အခြေခံနဲ့ သွားသင့်ပါတယ်။ အခုက အဲလို မသွားဘဲနဲ့ ဆွေးနွေးပုံတွေကို ရှောင်ပြီးတော့ တဖက်သတ် ကိုယ့်ရဲ့ အင်အားတိုးချဲ့တဲ့ ကိစ္စ၊ အင်အားတိုးချဲ့တယ်လို့ ပြောတဲ့နေရာမှာ စခန်းသစ် ဆောက်တာတို့ လိုတာထက် ပိုပြီး လူအင်အားတွေ ပိုတဲ့ ကိစ္စတွေ၊ အခုလမ်းဖောက်တဲ့ကိစ္စမှာ ကျနော် တို့ အင်အားတိုးချဲ့တဲ့ ကိစ္စလို့ ကျနော်တို့ သတိမှတ် ပါတယ်။

အဲအတွက်ကြောင့် ဒီလို ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျနော်တို့ NCA အရ ချိုးဖောက်တယ်လို့ နားလည် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါကိုကျနော်တို့က NCA အပေါ် အခြေခံပြီးတော့ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ပြီး တော့ ပြန်ပြီး ဆွေးနွေးလိုတာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဒီ NCA အခန်း (၃)အပေါ်မှာ ပြန်ပြီးတော့ ဆွေးနွေး လိုက်မယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ နှစ်ဖက်ကြားမှာ အင်အားတိုးချဲ့မှုဆိုတာ ဘာလဲ၊ ကျနော်တို့ ကင်း ထောက်ခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ နယ်မြေဖိုးမိုးခြင်း ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သေချာ ဖော် ထုတ်လိုက်နိုင်တယ်ဆိုရင် နှစ်ဖက်ကြားမှာ တူညီတဲ့ သဘောထားအရ ဆောင် ရန်၊ ရောင် ရန်တွေ တိတိကျကျပေါ်လာမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ ဖြေရှင်း နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

အလိုက် ပေးလျော်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ ကာလအနေနဲ့ကတော့ လာမယ့် ၂၀၂၁ မေလမှာ လမ်း ပိုင်းအားလုံး ပြီးစီးမှာ ဖြစ်ပါတယ်' ဟု လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးသန့်ဇင်အောင်က ပြောသည်။

ကျော့ကရိတ်-အိန္ဒိယလမ်းပိုင်း အဆင့်မြှင့်တင်ရေး စီမံကိန်းအား ၂၀၁၆ ခုနှစ်ဒီဇင်ဘာလမှ စတင် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ကရင် ပြည်နယ် လွန်ခဲ့သောကျောက်ထုတ် လုပ်ရေးစခန်းမှ လမ်းခင်းကျောက် များထုတ်ယူမှုကို ဒေသခံပြည်သူ များ တိုင်ကြားကန့်ကွက်မှုနှင့် လမ်းစီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်နစ် နာသူများ လျော်ကြေးငွေကိစ္စများ ကြောင့် ၁၀ လတာ ရပ်နားခဲ့ပြီး နောက် ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက် တိုဘာလခန့်မှ ပြန်လည်စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခု ပြန်လည်ပြုပြင်လာခဲ့ရာတွင် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း ပြီးစီးနေပြီဖြစ်ကြောင်း တာဝန်ရှိသူများ၏ ပြောပြချက် အရ သိရသည်။

အဆိုပါ လမ်းပိုင်း ဆောင် ရွက်နေမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဖေဖော် ဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပ သည့် ကရင်ပြည်နယ် လွှတ်တော် ဆွဲဆောင်ပုံမှန်အစည်းအဝေး ဒုတိယ နေ့တွင် မေးခွန်းမေးမြန်းခဲ့ ကြောင်း၊ လမ်းအရည် ၆၆.၄၅ ကီလိုမီတာရှိသည့် ထိုလမ်းကို Lot (1)နှင့် Lot (2) ဆိုပြီးအပိုင်း ၂ ပိုင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နေကြောင်း၊ Lot(1)က အိန္ဒိယမှ ဂျိုင်းအထိ၊ Lot(2) အနေဖြင့် ဂျိုင်းတားမှ လှိုင်အထိဖြစ်ကြောင်း ပြည် နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦး သန့်ဇင်အောင်က ပြောသည်။

ဒေသခံ ပြည်သူများမှာ အဆို ပါလမ်းပိုင်းကို ယခု ပြုပြင်ဆံ နေရာတစ်ချို့တွင် မြေသားများ ခင်းထားရာတွင် ရေခိုအောင် မလောင်းခြင်းကြောင့် ဖုန်ထူထပ် နေပြီး ယခုနှစ်မိုးကျခင် ပြီးစီး ရန် မျှော်လင့်နေကြသလို မပြီးစီး ခဲ့ပါက မိုးကြီး၊ ရေကြီး ဒဏ် ကြောင့် ဗွက်ထကာ ပြန်လည်ပျက်

စီးမည်ကိုလည်း စိုးရိမ်မှု ရှိနေ ကြသည်။

မဟာခဲခေါင်ဒေသ အရှေ့အ နောက် စီးပွားရေးဇုန်ကြန့်၏ အာ ဆီယံကုန်သွယ်မှု လမ်းကြောင်း တွင် အရေးပါသော ကျော့ကရိတ် - အိန္ဒိယလမ်းပိုင်းတွင် ပြတ်သန်း လျက်ရှိသော ဖော်တော်ယာဉ်ကြီး၊ ယာဉ်ငယ်များမှာ နေ့စဉ် ၁၀၀၀ ကျော်ခန့်ရှိပြီး လမ်းပိုင်းအဆင့် မြှင့်တင် ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ယာဉ်များ သွားလာမှု ရပ်ဆိုင်း မသွားအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေ ရခြင်းကြောင့် ပိုမိုကြန့်ကြာနေရ ကြောင်းလည်း တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

လမ်းအရည် ၆၆ ဒသမ ၄၅ ကီလိုမီတာ အရှည်ရှိ ကျော့ကရိတ် -အိန္ဒိယလမ်းပိုင်း အာဂရူဗိုဗြီးရေး ဘဏ် (ADB) ဆွေးငွေဖြင့် China Road and Bridge Corporation (CRBC) ကုမ္ပဏီမှ တာဝန်ယူ ဖော်ဆောင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

ပစ်ခတ်မှုနောက်ဆက်တွဲအနေနဲ့ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့စစ်ပြေ ရောင်တွေအတွက် ကေအိန်ယူအနေနဲ့ ဘယ်လို အစီ အစဉ်တွေရှိလဲ။

ကြိုးစားပြီးတော့ နည်းလမ်း ရှာနေပါတယ်။ IDP တွေရဲ့ လတ်တလောအနေအထားမှာ ထပ်တိုး လာတဲ့ အပိုင်းတိုင်းပေါ့။ ၂၀၁၈ တုန်းက ရိုထားတဲ့ တစ်ထောင်ကျော်က မပြန်နိုင်သေးတာနဲ့ တိုးလာ တာဆိုရင် နှစ်ထောင်ကျော်ပေါ့။ ဆိုတော့ အဲအခြေခံ ပေါ်မှာ မူတည်ပြီးတော့လောလောဆယ် အဓိက ကျနော်တို့ စဉ်းစားမှုကတော့ ဒီ Tension(တင်းမာမှု) ကို လျော့ကျသွားအောင် အရင်လုပ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဒီ Tension ကို လျော့ကျအောင် ကြိုးစားမှုသာလျှင် IDP ဖြစ်ရတဲ့ အဓိကပင်မ အကြောင်းအရင်းက NCA အပေါ်မှာ အခြေခံတဲ့ အတွက်ကြောင့် အဲဒါကို ကျနော်တို့ ကြိုးစားပြီး ဆွေးနွေးဖို့ လုပ်နေပါ တယ်။

တစ်ဖက်မှာကပစ်ခတ်မှုတွေကဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေဆဲ အခြေအနေမှာငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ကဘယ်လိုဆက်ဖြစ် မလဲ၊ လက်ရှိအခြေအနေကော ဘယ်လိုရောက်နေ ပြီလဲ။

ကျနော်တို့ ကေအိန်ယူအနေနဲ့ တကယ် တည်တဲ့ရေရှည်ခိုင်မာတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို လိုချင် ပါတယ်။ လိုချင်တဲ့အတွက်ကြောင့်လည်း ဒီ NCA အကောင်အထည်ဖော်မှုကို တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်နဲ့ ပါဝင်ခဲ့တာပေါ့။ အဲတော့ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတာက နိုင်ငံရေး ရလဒ်ထွက်လာဖို့ လိုပါတယ်။ နိုင်ငံရေးအရ ရလဒ်ကောင်းတွေ ထွက် လာခြင်းဟာ အောက်ခြေမှာလည်း တစ်ဖက်ကလည်း တင်းမာမှုတွေကို အတိုင်းအတာတစ်ခု အထိတော့ လျော့ကျအောင် အထောက်အပံ့လည်း ပေးပါလိမ့် မယ်။

အဓိကကတော့ ဒီကနေ ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်း အဖြေ ရှာတဲ့ ခံယူချက်နဲ့ ကျနော်တို့ တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်နဲ့ ဆက်သွားမယ်။ ဒါပေမယ့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် မှာတွေ့ဆုံဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှု ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာ Stakeholder (ပါဝင်ပတ်သက်သူ)တွေ ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းဘက်တွေ ကြားထဲမှာလည်း အာသီ သ (စိတ်ဆန္ဒ) ပြင်းပြမှုလည်း ဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျနော်တို့က အာသီသ ပြင်းပြမှုနဲ့ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု တွေ တပ်တပ်ချင်း တွေ့ဆုံညှိနှိုင်းမှုကို သော်လည်း ကောင်း နိုင်ငံရေးအရ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းပြီး ဖက်ဒရယ်တည်ဆောက်မှု အခြေခံရရှိမှုကို သော်

လည်းကောင်း တစိုက်မတ်မတ် ကြိုးစားနေပါ တယ်။

ဒီဇာနည်ကိစ္စရပ်အပေါ်ဖြင့်ပြီး ဘာများဖြည့်စွက်ပြီးပြော ချင်ပါသေးသလဲ။

ကျနော်ချုပ်ပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီကိစ္စရဲ့ အားလုံးရဲ့ ရေသောက်ခြစ်က NCA အပေါ်မှာ လိုလိုလားလားနဲ့ အကောင်အထည်ဖော်လိုခြင်း ရှိခြင်း၊ မရှိခြင်း မေးခွန်းအပေါ်မှာ အားလုံးဖြေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲအတွက်ကြောင့် ဒီ NCA အပေါ်မှာ တစ်စိုက်မတ်မတ်နဲ့ အကောင်အထည်ဖော်လိုတဲ့ ဆန္ဒက ပါးစပ်ဖျားကနေ လုပ်လိုမယ့်ဘူး။ လက် တွေ့ အောက်ခြေအဆင့်မှာ လုပ်ရမှာဖြစ်သလို ဒီနိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲမှာလည်း ပြသဖို့လိုပါတယ်။ ဒီ ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်ရေးဆိုတာက ဒီပါးစပ် ဖျားကနေ ပြောလိုမရဘူး။ လက်တွေ့ သဘောတူထား တဲ့ သဘောတူညီချက်တွေကို ဘယ်လောက်ထိ လိုက်ပါ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သလဲ ဆိုတဲ့ အပေါ်မှာ မူတည်ပါတယ်။ ဒါက ပထမအချက် အနေနဲ့ ပြောချင်ပါတယ်။

ဒုတိယအချက်အနေနဲ့ကတော့ ကျနော်တို့ ပြည် သူလူထုကို အပြုအမူက ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရောက် သေးတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး အနေအထားမှာပဲ ရှိနေပါတယ်။ ဆိုတော့ အပစ် အခတ်ရပ်စဲရေး ကာလတစ်ခုခုမှာတော့ နှစ်ဖက် နှစ်ရည်လများ ရန်သူပမာနေခဲ့တဲ့ အတိုင်းအတာ တစ်ခုအထိရှိလာတဲ့အခြေခံကနေ ချက်ချင်းကြီး လွယ်လွယ်ကူကူ ရသွားဖို့ကတော့ ခဲယဉ်းပါလိမ့် မယ်။ ဒါပေမယ့် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ကာလတစ်ခုခုမှာတော့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲထား တဲ့ ကာလတစ်ခုဖြစ်ပေမယ့် နှစ်ဖက်နားလည်မှု လွဲတဲ့ အခြေခံပေါ်မှာမူတည်ပြီး ထိတွေ့မှု ရှိတဲ့ အပိုင်းတစ်ပိုင်းကတော့ ရှိပါလိမ့်မယ်။

အပစ်အခတ်ရပ်စဲခြင်းကနေ လုံးဝ ရပ်ဆိုင်း ပြီးတော့ ရပ်တန့်သွားတာမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အခြေခံ တစ်ခုက ရှိပါသေးတယ်။ အဲအတွက်ကြောင့် ဒီအခြေအနေမှာကိုလည်း သုံးသပ်ပြီးတော့ ကျနော် တို့ ပြည်သူလူထုတွေရဲ့အပိုင်း သက်ဆိုင်ရာ အကုန် လုံး Stakeholder က အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ခိုင်မာမှု နဲ့ နိုင်ငံရေး အဖြေထွက်ဖို့ ဆိုတဲ့အပိုင်းကို ပိုင်းပြီး တော့ တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်နဲ့ ပါဝင်ကြဖို့ လိုအပ်ပါ တယ်။

ပဒိၣ်သးဒီး AAတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဒီးခးလၢဝဲတၢ်ပဒိၣ်သးဒီးလၢကမၢၢ်
အိၣ်တၢ်လၢၢ်အသိၣ်ဘၣ်ဒီးပုၤကဲဝဲ (၂၀)ယၢ်ယၢ်အသိၣ် KHRGထီၣ်ဒီးဝဲ

လၢဖျါတြၢအါရၢ ၂၀၁၅, ၂၀၂၀ န့ၣ်, န့ၣ်အံၤဝဲ
ဖဲမဟါတနၢ် လၢဖျါတြၢအါရၢ ၂၀ သီအနၢ် ကညီၣ်ဒီးယၢ်ကရၢ (KHRG)အံၤ ထုးထီၣ်ဝဲလံာ်တီး ဘၣ်ရၢလၢ တဘၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး ဖိၣ်စုကဝဲကရၢ ဝဲလၢဝဲကျိးဒိၣ် လၢ ရတၢ်ကီၢ်စ့ၣ်အသိၣ် ဖိသၣ်ပဲတၢ် ကစီၣ်န့ၣ်အပူၤ တဖျါဒီး အဂၤ ၂၀ ဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ထံးဝဲအဖိခိၣ် ပဲဒါအဲၣ် ပံာ်သီး ထီၣ်ဒီးဝဲဒိၣ်ဒိၣ်ပုၤ န့ၣ် လၢ

ဒိၣ်သးဒီးခါန့ၣ် တသ့ညါလၢတၢ် ဒီးဘၣ်အသိၣ် ယတအဲၣ် ဒီးတဲလၢ ကီၢ်ပဒိၣ်ဝဲဘၣ်, သန့ၣ်က တပုၤတုၤ တပုၤဂၤမၤနီၤ ကဘၣ်သ့ညါဝဲက မျါအိၣ်တၢ်လၢၢ်ဒီး ခုၣ်ဒါအိၣ်တၢ်အ လၢလၢမၤ” အဂ့ၢ် နီၤထုထုထဲဝဲန့ၣ် လၢ

ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အံၤ ဆဲးလၢယာ် ဝဲထံကရၢကီၢ်တီၤဒီးသ ဒါဖိသၣ်အ ခွဲးအယာ်အ ဖိခိၣ်ဒီး ဖိသၣ်တဖျါ န့ၣ်ပုၤတဖျါ လၢအဂီၢ်စါလၢ တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အပူၤ မ့ၢ်ပုၤတဖျါ လၢဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ထံးညါလၢ နီၤဒိက့ၢ် ဂီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် နီၤသးတကပမ့ၢ် ဂုၤအသိၣ် ကီၢ်ပဒိၣ်တကပၤ ကြးလူၤပီာ်မၤ ထွဲဒီးသဒါဖိသၣ်တဖျါအခွဲးအယာ် လၢလၢပုၤယုၤ အဂ့ၢ်(KHRG)ကညီၣ် ဂ့ၢ်ဝဲဒီး ယာ်အဂ့ၢ် ဆိၣ်တဂူ ထီၣ်ဝဲ န့ၣ်လၢ

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ် ဝဲလၢဝဲကျိးဒိၣ်လၢ ပုၤကမၢၢ် အကျါဒ်အံၤန့ၣ် ရတၢ်ကလုာ်ဖိၣ်စု ကဝဲ(AA)မ့ၢ်ဂ့ၢ် ကီၢ်ပဒိၣ်သးတက ပမ့ၢ်ဂ့ၢ် တအာ်လၢသးနီၤ တပုၤ ဘၣ်ဒိၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်သးအံၤအဖိခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ကြးဟံးထီၣ်ပုၤဒီး ဃုက ညးက့ၢ်ကမၢၢ်အဂ့ၢ် (KHRG)ပုၤန့ၣ် တၢ် နီၤထုထု ထံးအါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤန့ၣ် လၢ

“တၢ်ကဲထီၣ်သး အဖိခိၣ်အံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ယု ကညးက့ၢ်ပုၤ ကမၢၢ် ဘၣ်မနုၤယီၤလဲၣ်န့ၣ် ပုၤက

မျါတဖျါန့ၣ်ပုၤတဖျါကမၢၢ် တ အိၣ်ဘၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဟံး မ့ၢ်ဒါလၢလၢပုၤယု, ပုၤဖိသၣ်လၢဘၣ် ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါအဂီၢ် အဂၤ တခါန့ၣ် (AA)မ့ၢ်ဂ့ၢ် ကီၢ်ပဒိၣ်သးမ့ၢ် ဂ့ၢ် ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်တၢ်မၤလၢ တၢ် အိၣ်သးကဲထီၣ်သးဒ် အံၤအဖိခိၣ် ဒါဆုမဲာ်ညါသ့တကထီၣ်သးလၢတၢ် တဂ့ၢ်န့ၣ် ကဘၣ်သ့ညါဝဲ” အဂ့ၢ် စံးဝဲန့ၣ်လၢ

ဖိၣ်စုကဝဲကရၢဝဲလၢဝဲ န့ၣ် အာ်လၢအသးလၢတၢ်ကဲ ထီၣ်သး လၢ တၢ်သတုၤကလံာ်ဒ်အံၤ ဒါဆု မဲာ်ညါသ့တကထီၣ်လၢဘၣ်ဒီး သု တမၤဘၣ်ဒိၣ်ဖိသၣ်အခွဲးအယာ် တ ဂ့ၢ် ဖိသၣ်သ့ၣ်တဖျါအံၤ မ့ၢ်ပုၤတဖျါ လၢတသ့ညါတၢ်နီၤတမံးဒ်ဘၣ်, လၢအဝဲသ့ၣ် တၢ်သိၣ်လဲၣ်မၤဒီးအပူၤ ကမၤလဲၣ်ဘၣ်တၢ်လၢဘၣ်ဘၣ်ဘၢ အဂီၢ် ဖိၣ်စုကဝဲကရၢတဖျါ ကြး အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ဟံးမ့ၢ်ဒါအဂ့ၢ် KHRG စံးဝဲန့ၣ်လၢ

ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝဲ ခွဲးယာ်အဂ့ၢ် KH RG အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အံၤ လၢ ၁၉၉၂ န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်တၢ်ကရၢ ကရိတပုၤ လၢ မၤနီၣ်မၤမၤတၢ်မၤဘၣ် ဒိဘၣ် ထံး ပုၤဂ့ၢ်ဝဲ ခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤ မ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးတကပၤဒီး ထုး ထီၣ်ဝဲလံာ်တီးဘၣ်ရၢလၢ တဖျါန့ၣ် လၢ

ထွဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ပသိၣ်လဲၣ်နီၤအဝဲ သ့ၣ်လံာ်လၢ သ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်ကပလၢလၢ ဖိသၣ်တဖျါ မ့ၢ်နၢ်ဒီးလံာ် လၢ ပန့ၣ်လၢ လၢမိာ်ယုဒ်ပန့ၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်လဲၣ် မ့ၢ်အူလၢခွဲၣ်ဒီး (ဘဲးထံရံၣ်)တဖျါ အိၣ်ဘၣ်ဒ်လံာ်လၢ” အဂ့ၢ် အဝဲ စံးဝဲန့ၣ်လၢ

ကတီၢ်အံၤ ဖိသၣ် (KG-A, KG-B)သ့ၣ်တဖျါ ဒီးမဲးလဲၣ်ဒီး မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ ပုၤကီၢ်ဝဲ ၄ တီၤတုၤ ၄ တီၤကီၢ်ဝဲတဖျါ အတၢ်ဒီးမဲးကဝဲလဲၣ် လၢ ၂၀ သီအနၢ် န့ၣ်လၢ တကီၢ်ဒါ ဆၢကတီၢ်အဝဲအံၤ

ထွဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ပသိၣ်လဲၣ်နီၤအဝဲ သ့ၣ်လံာ်လၢ သ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်ကပလၢလၢ ဖိသၣ်တဖျါ မ့ၢ်နၢ်ဒီးလံာ် လၢ ပန့ၣ်လၢ လၢမိာ်ယုဒ်ပန့ၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်လဲၣ် မ့ၢ်အူလၢခွဲၣ်ဒီး (ဘဲးထံရံၣ်)တဖျါ အိၣ်ဘၣ်ဒ်လံာ်လၢ” အဂ့ၢ် အဝဲ စံးဝဲန့ၣ်လၢ

တၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်စၢၤဖိၣ်အဂီၢ်တဘၣ်ထုး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်စံးဝဲ

လၢဖျါတြၢအါရၢ ၂၀၁၅, ၂၀၂၀ န့ၣ်, န့ၣ်အံၤဝဲ

တၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီး သ့ၣ်ထီၣ် ဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲ ဝဲဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်စၢၤဖိၣ်အဂီၢ်တဘၣ်ထုး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်စံးဝဲ -ကညီၣ်ဒီးကလုာ်ဖိၣ်စုကရၢ ထံကရၢကီၢ်ပဒိၣ်ဝဲလံာ်တီး ဝဲလၢဝဲကျိးဒိၣ် ပဒိၣ်စိၤတီၣ်န့ၣ် စံးဝဲလၢဝဲဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲ လၢဖျါတြၢအါရၢ ၁၁ သီအနၢ် ဝဲတၢ်မၤလၢကီၢ်ပဒိၣ်ဝဲလံာ်တီး ကညီၣ်ဒီး ကလုာ်ဖိၣ်စုကရၢ လၢ ဖျါဒီးကီၢ်ဆၢ, ပုၤသ့ၣ်ဝဲတံးန့ၣ်, ကဒိၣ်ကွၢ်သဝီ အပူၤအံၤန့ၣ်လၢ

တၢ်ပတုၤတၢ်ခးအလံာ်ယံးယာ် (NCA) အပူၤဖျါကီၢ်ဒီးတၢ်သး လၢလဲၣ်လဲၣ်သ့ၣ်တဖျါအံၤန့ၣ်လၢ

လၢ အနံၣ် ၆၀ ဘၣ်အတီၢ်ပုၤ တၢ်လုာ်ထီၣ်ကွံာ်သးသမုၤ သ့ၣ်ကပၤတဖျါဝဲမး လၢတၢ်ကကီၢ်ဝဲ ဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲ ဝဲဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်စၢၤဖိၣ်အဂီၢ်တဘၣ်ထုး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်စံးဝဲ အဂီၢ်, မ့ၢ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးကီၢ်ဒီးဒီးဒီး ဒါဆုညါ အနံၣ် ၇၀ ဘၣ် ညါခါန့ၣ် ယနီၤကစၢ်ဒ်ယံးထုးထီၣ်ဝဲတၢ် သံကွၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပဒိၣ်စိၤတီၣ်န့ၣ် စံးဝဲ လၢ

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးလၢဘျီဝဲအံၤ ဒိၣ်န့ၣ်လၢညါတဖျါ ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် မၤကညီၣ်ဒီးကလုာ်ဖိၣ်စုကရၢ ဒ်သး တၢ်ကသ့ၣ်နီၣ်ကွၢ်ဝဲအဂီၢ်, ကညီၣ်ကလုာ်တဖျါ ဒ်သးတၢ်ထံၣ်တၢ်သ့ၣ် ညါကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်, ကညီၣ်ကလုာ်တဖျါတၢ်အိၣ်ပုၤခါ ဆုညါ အဂီၢ် ထံရံၣ်ကီၢ်သး, မ့ၢ်ကျိးပဲလဲ ကွၢ်, ပုၤဂ့ၢ်ဝဲ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ဒီးတၢ်အဂၤတဖျါ ဒ်သးကပုၤ သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဒီးကအိၣ်ဒီး တၢ်သးဂဲ အဂီၢ် ပညီၣ်မၤဝဲလၢ

ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်-ကညီၣ်ဒီးကလုာ် စၢၤဖိၣ်ကရၢ ဝဲ ၁၉၅၄ န့ၣ် လၢလၢ န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤအံၤ ကသ့ၣ်ထီၣ် သ ကီၢ်ဝဲလၢ ဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲ ဝဲဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်စၢၤဖိၣ်အဂီၢ်တဘၣ်ထုး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်စံးဝဲ အနံၣ် ၆၀ ဘၣ်သးသမုၤအါအါကီၢ်, တၢ်ထုးတၢ်တီၤတဖျါအါအါကီၢ်ဂီၢ်, ဘၣ်ဟ့ၣ်လၢကွံာ် တၢ်မဲာ်ဝဲမဲာ်နီၣ် တဖျါအဂ့ၢ်န့ၣ် ပဒိၣ်စိၤတီၣ်န့ၣ် ဆုပုၤ တဲဝဲဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအပူၤ န့ၣ် လၢ

“တၢ်အသိၣ်န့ၣ် ယအံၤဒီးတဲန့ၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဒါတဖျါမ့ၢ် ဂ့ၢ်, ဘၣ်ထွဲဒီးပဒိၣ်ပပုၤတဖျါမ့ၢ်ဂ့ၢ်, ဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲ ဝဲဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်စၢၤဖိၣ်အဂီၢ်တဘၣ်ထုး မ့ၢ်သ့ၣ်ထီၣ်နီၣ်ကီၢ်န့ၣ် တဘၣ်လိၣ် ထုးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢဘၣ်န့ၣ် ယ အံၤဒီးတဲယဲဝဲအံၤလၢ” အဂ့ၢ်န့ၣ် ပဒိၣ်စိၤတီၣ်န့ၣ် စံးဝဲလၢ

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးလၢဘျီဝဲအံၤ ဘၣ်လၢစု ဖိၣ်စုဝဲလၢ အကလံာ် ၇၀ ကွၢ် ယုၤယုၤအံၤန့ၣ်, ကညီၣ်ကမၢၢ်တဖျါ ဟံးထီၣ်ထီၣ်ဒိၣ်ဒီး တၢ်မၤဝဲဒ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအံၤလၢ အဂ့ၢ်န့ၣ် ဖျါဒီးကီၢ်ဆၢ, ကညီၣ်လံာ် လိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကမံးတံာ် ပုၤမၤလီၤဆုၣ်န့ၣ် မါသ့ကွီၤ စံးဝဲ လၢ

ဒီး ၂၀၁၄ န့ၣ် ကလုာ်ခွၢ်ပုၤဖိၣ် စုကတဲတၢ်မၤဆၢကရၢတဖျါ ဒီး ပဒိၣ်, သးမ့ၢ်ဒိၣ်တဖျါ တၢ်သးလၢလိာ် သကီၢ်ဝဲဒ်ဒိၣ်မိၣ်ခြၢၣ်စံးဝဲ ဝဲဒ်ဒိၣ်ဒိၣ်တၢ်စၢၤဖိၣ်အဂီၢ်တဘၣ်ထုး တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်စံးဝဲ, ဝဲ ၂၀၁၅ န့ၣ် ထံးကီၢ်ဒိဘၣ်

ဖျါဒီးကီၢ်ဆၢ တၢ်မၤလၢကပီာ်ဝဲ ၇၂ ဝဲတီၤ ကညီၣ်ဒီးကလုာ်ဖိၣ်စုကရၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအံၤ ကညီၣ်သီဝဲတဖျါ, တၢ်ဘျီဝဲတၢ်ဘျီဝဲန့ၣ်တဖျါ, ခုၣ်အိၣ်ယုၣ် ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဒါတဖျါ, ကညီၣ်ထံရံၣ်ကီၢ်သးပုၤတဲတဲတဖျါ, ကညီၣ်လံာ်လိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကမံး တဲတဲတဖျါ, ဒီးလိာ်ကပီာ်တဖျါ ဖိၣ်စုဝဲလၢ အဂၤ ၁,၀၀၀ ဘၣ် ဟံးထီၣ်ဝဲန့ၣ်လၢ

ဖျါဒီးကီၢ်ဆၢ တၢ်မၤဝဲ ကညီၣ်ဒီး ကလုာ်ဖိၣ်စုကရၢအတီၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအံၤ, တၢ်မၤဝဲန့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လဲၣ်ဒီး န့ၣ်လၢကပံး ဟံးန့ၣ် ဖျါဒီးကီၢ်ဆၢ, ကွံာ်ကွံာ်တဲတဲ ကီၢ်ဆၢအပူၤ တၢ်ကဆဲးမၤဝဲဒ်ဒိၣ် လၢသဝီတဖျါအပူၤတဖျါတၢ်ဟံးယာ်ဝဲ ဒ်ဒိၣ်လၢအဂ့ၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးကမံးတံာ် အအိၣ် လၢ

တၢ်ဒီးစဲးဆၢကတီၢ်ဘၣ်ယုၣ်ပုၤဖျါဒီးအသိၣ်တၢ်တံာ်တံာ်ထီၣ်လၢကီၢ်ဝဲ တၢ်ပယီၤအဂီၢ်

လၢဖျါတြၢအါရၢ ၁၉၉၅, ၂၀၂၀ န့ၣ်, န့ၣ်အံၤဝဲ

စးထီၣ်ဖဲတလၢအံၤ လၢဖျါတြၢအါရၢ အါရၢ ၄ သီအနၢ် ဒါဖျါ ကီၢ်ပဒိၣ်သး တကပၤ ဝဲလၢဝဲကျိးဒိၣ်လၢ မ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၢ, လုၢ်သီကီၢ်ဆၢ ကုၤဒု သီအပူၤအသိၣ်, သဝီဒီး တဖျါက မျါ ၃၀၀ ဘၣ်ဘၣ်ယုၣ်ပုၤ ဟးဖျါဒီးဒီး ကတီၢ်အံၤမ့ၢ်ဖျါကီၢ်ဝဲ လၢပုၤကီၢ်ဝဲ သ့ၣ်တဖျါ ကဘၣ်ဒီးစဲးဝဲ တၢ်ဒီးစဲး အသိၣ် ပုၤကီၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖျါ အဂီၢ် က ထီၣ်ဝဲတၢ်တံာ်တံာ်လၢ ကမၤလဲၣ်မၤ

ဒီးတၢ်ဒီး တၢ်ပယီၤအဂီၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လၢ

စးထီၣ်ဖဲ လၢဖျါတြၢအါရၢ ၁၇ သီအနၢ် ကုၤဒုသဝီ တီၤဖျါ ကွဲးစး ထီၣ်ဝဲတၢ်ဒီးစဲးလံာ်ဘၣ်ဆၢ လၢပုၤ ကွဲးစးသ့ၣ်တဖျါအဂီၢ် တၢ်ပယီၤမၤလဲၣ် ဒီး ကကွၢ်လံာ်ကွၢ်လံာ်လၢ ပုၤလၢ ကျါအပူၤအဂီၢ် တၢ်ကီၢ်တံာ်အံၤ အိၣ်ဝဲအဂ့ၢ်န့ၣ် ကုၤဒုတီၤဖျါကွဲး ကွဲးသရၣ် မ့ၢ် နီၤထံဝဲအါ စံးဝဲဒ်အံၤန့ၣ်လၢ

ထွဲအဝဲသ့ၣ်လၢ ပသိၣ်လဲၣ်နီၤအဝဲ သ့ၣ်လံာ်လၢ သ့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်ကပလၢလၢ ဖိသၣ်တဖျါ မ့ၢ်နၢ်ဒီးလံာ် လၢ ပန့ၣ်လၢ လၢမိာ်ယုဒ်ပန့ၣ် မ့ၢ်မ့ၢ်လဲၣ် မ့ၢ်အူလၢခွဲၣ်ဒီး (ဘဲးထံရံၣ်)တဖျါ အိၣ်ဘၣ်ဒ်လံာ်လၢ” အဂ့ၢ် အဝဲ စံးဝဲန့ၣ်လၢ

ကုၤဒုသဝီမိ တနီၤဒီးပုၤကီၢ်ဝဲတဖျါ ကုၤအိၣ်ကဒါကုၤလၢအသဝီပုၤလဲၣ် ဘၣ်ဆၢ မ့ၢ်ပုၤသ့ၣ်ကုၤသးပုၤတနီၤ လၢ ပုၤဘၣ်ဝဲဘၣ်မိာ်အီၤတဖျါ အိၣ် ဒ်ဒိၣ် တၢ်လၢ ပုၤလၢကျါအပူၤဒီး အဖိအလဲၣ် ဘၣ်အိၣ်ဒီးကွၢ်အဝဲသ့ၣ် န့ၣ်လၢ

သးတကပၤ ဝဲလၢဝဲကျိးဒိၣ်မိၣ် ကွဲးစး တဖျါကီၢ်ဝဲလၢ ဒီးစဲးလံာ်အဆၢ ကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ကုၤဒုသဝီမိ နီၣ်ခုၣ် ဂုၤမိာ် စံးဝဲန့ၣ်လၢ

ကုၤဒုသဝီ တီၤဖျါကွဲးစး ကွဲး သရၣ်, သရၣ်မ့ၢ် အိၣ်ဝဲ ၃ ကဒီး ကတီၢ်ဆိကွီၤ တုၤ ၄ တီၤန့ၣ် ပုၤကီၢ်ဝဲ ဝဲလၢလံာ်နီၣ်ဂီၢ်အိၣ်ဝဲဒ် ၃၆ ကန့ၣ် လၢ

ပယီလေးလိင်ကွီလာတက်ထူးမှတ်ပိတက်ဂုဏ်နဲ့ KNU ဆွဲလဲထိဒါကွဲဝဲ

လါဖျာကြူအေးရဲ ၅ သီ. ၂၀၂၀ နံန. စီးအိပ်ဆူ

KNU ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်က ရာ. သးကွ(၅) ဒီး သးကွ(၂)ဟိုက် ကဝီအပူ. ဝဲအပူကွာ်လါယနူ. အါရဲ ၂၇ သီအနံနဲ့ ဘာ်ပးဒီးမှတ် ပီပိဖီးထီတိုက်ဂုဏ်အံ. KNU ဒီးလီ. ဃာ်မပိဖီးထီတိုက်ဂုဏ် ပယီလေး လိင်ကွီ. ဝဲခွဲအဖီခိပ်. KNU သး ကွ(၅)တပ. ထူးထီဝဲလံာ်တိုက် ဖျါတဘုန်နဲ့လီ.

တိုက်ထီဝဲသးနဲ့ သးကွ(၅) တပ. တိုက်ထီဝဲဒီးထူးဒီးမှတ် ပီပိဘုဒီး ကီပယီတပမဆွဲလဲ ဝဲမှတ်ပီအဆာကတီ KNU ဒီးလီ. ဃာ်ကါမှတ်ပီနဲ့ အဲဝဲသ့ပုဒီးထီဝဲ ဝဲအယီ မပိဖီးထီဝဲ ဝဲခွဲလီ.

ပယီလေးလိင်ကွီဝဲတိုက်ဒီနဲ့. တမုာ် ဝဲဘုန်နဲ့ တနဲ့အံ. (လါဖျာကြူအေး ရဲ ၃ သီ)အနံနဲ့ ဆွဲထီဝဲလံာ်တို ကျဆွဲလဲအံဆုကလံထံးကီဒီ သးပဲလိင်ကွီအဲအိတ်ဒီး လံာ်တို ကျဆွဲလဲအံဆုအပူ. ဖာ်ဖျါဝဲ လီ.

ဘုန်ထွဲဒီးတိုက်အံ. ခုန်အဲ ယုန် မုာ်ကြိုက်ဂုဏ် ဖျာပလီထီဆု နဲ့ ပဒိဉ်စီထံဒာ် စံးဝဲလဲ. "အဲ ဝဲသ့ (ပယီလေး)လိင်ကွီဝဲခွဲ လဲ. KNU ပုသးပိတဖု လဲဒီး လီ. ဃာ်မှတ်ပီဒီးမပိဖီးထီတိုလီ.

ပကူယုသ့ညါကဒါကျနဲ့ KNLA လဲမပိဖီးထီဝဲတဖုဘုန်. မုာ်ဝဲခွဲ မှတ်ပီ လါပုဒီးလဲယာ်လဲ အပူ ကွာ်လဲနဲ့လီ. ဝဲအဲဝဲသ့လဲဆွဲ လဲဝဲအဆာကတီ ဘုန်ဝဲခွဲဒီး ပီ ဖီးထီဝဲဝဲအယီ ဘုန်ဒီ ဘုန်ထံးဝဲ ခွဲနဲ့လီ. "အဂုဏ် စံးဘုန်အဲ စိပ်နဲ့လီ.

လါတိုက်အံအဖီခိပ် ပယီ သးတပ. ထူးထီဝဲဖျါဝဲတိုက်ကစီ ပါ အုန်အဲယုန်မကမုာ်ဘုန်တိုက် လါ အဂုဏ် ပဒိဉ်စီထံဒာ် ဆဲးစံးဝဲ လီ.

လါနဲ့အမဲာ်ညါ ပယီလေး အဂီတိုက်ဆွဲဝဲတိုက်အိတ်အိတ် ဒီး တိုက်ဆွဲထီဝဲသးအဂီ. ဘုန်တိုက် ဝဲပနီဃာ်ဟိုက်ကဝီလဲဒီး တိုက် မုာ် လဲမပိဖီးထီဝဲတိုက်လီလါတိုက်ဟံပနီဃာ် ဃာ်အံနဲ့. လီကဝီကမုာ် တဖုဒီး လီကဝီတိုက်ဘုန် တာအဂီ တိုက်ဘုန်ယိုဘုန်အိတ် ခွဲအယီ တိုက်ဆွဲထီဝဲဒီးလီ. ဃာ်ဝဲမှတ်ပီအိတ်လဲ. မုာ် တလဲ ထီဝဲဟိုက်ကဝီလဲတိုက်ဟံပနီဃာ် အံနဲ့ ဘုန်ပုဒီးတိုက်ထီဝဲသး ဒ်အံ ဒီး တိုက်လဲလဲသးကဲထီဝဲသ့ အဂုဏ် KNU တပ.စံးဝဲလီ.

ဝဲလါယနူအါရဲ ၂၉ သီအနံ

ကိုပယီလေးမှတ် ဒီထူး ထူးထီဝဲရဲ လီဝဲတိုက်ကစီအသီး ပကူကီဒီ. လါဒီဒီကိုဆု ဒီး ကညီကိုဆု. ဖျာပုဒီးကီရူအပူ ကျဲလဲကဲထီဝဲ တိုက်မပာလဲ လီကဝီတိုက်ကဲထီဝဲ ပယီထီဝဲအဂီ ပယီလေး အဂုဏ်နဲ့ နဲ့ယာ်တဖုလါ အဂုဏ်ကျဲ ကျဲ အံ. ဝဲတိုက်ဆွဲဝဲသးတိုက်အိတ်အိတ် အဆာကတီ. ပယီလေးကျဲအံ ခုန်အဲယုန် လဲဒီးလဲယာ်မှတ်ပီ ဒီးမပိဖီးထီဝဲတိုက်နဲ့ ပယီလေးထူး ထီဝဲပနီဃာ်နဲ့လီ.

ဒီဖျါထူးထီဝဲပီပိဖီးထီဝဲ အယီ သီလှိုင်တခိပ်ဒီး ဘုသးတဖု ဟးဂီဝဲခွဲအဂုဏ်. စီးထီဝဲလဲပယီ သးတကွ ၂၀၁၉ နံ. လါနီခွဲ ဘုန် ၁၁ သီ တုလဲတနဲ့အံနဲ့ လါဒီဒီကိုဆု ဒီး ဖျာပုဒီးကိုဆု အပူ. သီလှိုင်လဲအဆာဝဲတိုက်အိတ် တိုက်အိတ်. တိုက်ဘုန်တိုက်အဂီအံ နဲ့. ခုန်အဲယုန်ဒီးလဲမှတ်ပီ မပိဖီး ထီဝဲတိုက်အိတ် ၃ ဘျီ. ဘုန် သဂါဒီးလဲဒီးအိတ် ၆ ဘျီ. ယီဘုန်မှတ်ပီ ၆ ဘျီ အမဲာ်ညါ တိုက်ဘုန်ဘာသးပိတဖု ၈ ဘျီ ထီဝဲလီကဝီမှတ်ပီအိတ် ၈ ဘျီ အဂုဏ် ပယီလေး တိုက်ဒါဝဲ ကျဲအဂု ထူးထီဝဲပနီဃာ်တိုက်ကစီ ပါ.

စွဲကွာ်တိုက်ဆုအပူတိုက်မလဲဝဲ NCA တိုက်တိုက်ပိတ်ဝဲသကီးအံ ဝီဖျါပယီလေးထူးထီဝဲအယီဘုန်တိုက်ပတုန်ကွာ်အံ

လါဖျာကြူအေးရဲ ၅ သီ. ၂၀၂၀ နံန. စီးအိပ်ဆူ

KNU ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင် ကရု ရာပုဒီးထီဝဲကီရူ. စွဲကွာ် ကီဆု သယံဇာ်သဝီပူ ဝဲလါဖျာ ကြူအေးရဲ ၄ သီ(မဟါတနံ)နဲ့ တိုက်မလဲဝဲ လီကဝီကမုာ်တဖု ဒီး ထံကီဒီဘုန်တိုက်ပတုန်တိုက် ဝဲအယီပံးယာ်-ဘုန်ပး NCA တိုက် ဟုန်တိုက်သ့ညါနဲ့ဟါတိုက်တိုက် ပတုန်တိုက်အံ. လီကဝီပယီလေး တဖု လဲဒီးကြိုဝဲအယီ တိုက်ပတုန် ကွာ်တိုက်တိုက်ပတုန်တိုက်အံ အဂုဏ်နဲ့ သ့ညါဘုန်လီ.

တိုက်တိုက်ပတုန်တိုက်အံ ဝီဖျါ လါတိုက်အခွဲတိုက်အိတ်အိတ် တိုက်တဘုန်အံမလဲဝဲလဲလဲဘုန်နဲ့. ဒီရဲ သးရဲ-၈၈(၁၂၄)တိုက်ပတုန် ညါသး ဘီကထုတ်တိုက်လီ သးရဲ ဒီ သးဒီဒီခိပ်ထီ ထီထီလဲ လါဖျာ ကြူအေးရဲ ၄ သီအနံနဲ့ ထူးထီဝဲ ဝဲလဲဒီးလဲကြိုဝဲခွဲလီ. အဂုဏ်နဲ့ ပုဒီးကျဲကျဲတိုက်ဖိတဖုစံးဝဲလီ.

တိုက်တိုက်ပတုန်တိုက်အံ ပု ပု လါအပုဃုာ်တဂါလဲအဖု KNU ချုန်လှိုက်ထီဝဲကီရူ ထီထီကံးတိုက် ပဒိဉ်စီမဟာ် စံးဝဲလဲ "အဲဝဲသ့ဟဲ ဝဲဝဲခွဲလဲ တဘုန်လိပ်ဟဲမဟါအံ လါ ပတိုက်ဘုန်ဘာဟိုက်ကဝီပူ

ဘုန်. ခဲအံတိုက်မလဲဝဲ တိုက်ပတုန်ကျဲ တိုက်လီအံ မဟါတိုက်ပတုန်အံ အံ ဘုန်လီကဝီလဲ. ပမလဲတိုက် တိုက်ပတုန်တိုက်အံနဲ့ ခုန်အဲ ယုန်ဒီးပဒိဉ် တိုက်သးလဲပလီအိတ် ဝဲအယီ ပပာမလဲဝဲတိုက်တိုက်ပတုန် တိုက်အံလဲလဲလဲကဝီကမုာ်လဲ. အဲအိတ်ထူးထီဝဲ အဲဝဲသ့ဟဲဝဲခွဲဒီးသး ကုသးကားဒီး ဟဲကြိုဝဲလဲအဂီကီရူ လီ. ပဝဲသ့တဖုပတုန်လိင်ကွီ အယီ ဟဲကျဲကြိုဝဲဒီးလဲဒီးလဲနဲ့ လီ. "အဂုဏ်နဲ့ စံးဘုန်အဲစံးစိပ် လီ.

ဒ်သီးတိုက်ကပတုန်ကွာ်ပုဒီး စုကဲတိုက်သဘုန်သဘုန်အဂီဒီး တိုက်ပတုန်တိုက်ဒီးကပတုန်ကွာ်အ သးကါကျဲအဂီ. တိုက်ဘုန်သး လါအပုဃုာ်လဲယု ဃပ အပူတဖု တိုက်တိုက်ပတုန်ဒီးဟုန်နီလဲဒီးသး ကသ့အဂီ ပညိတ်ခွဲဒီး တိုက်မလဲ တိုက်တိုက်ပတုန်တိုက်အံ သးဒီဒီခိပ် ထီ ထီထီလဲ ယုဒီးသးပီ ၅ က ဟဲကြိုဝဲခွဲအယီ. တိုက်တိုက်ပတုန် တိုက်အယီဝဲ ၂ နဲ့ရဲအိတ်တိုက် ပုနဲ့ ဘုန်တိုက်ပတုန်ကွာ်လဲ လါအဂု နဲ့ ပုဒီးကျဲကျဲတိုက်ဖိတဖုစံးဝဲလီ. ပုလဲအဟဲထီဝဲတိုက်ကွာ်လဲ တိုက်ပတုန်တိုက်အံနဲ့ ပု သယံဇာ်သဝီ လီကဝီပယီထီဝဲတဂါ

"ပဲမလဲဝဲတခိပ်ပိုင်ဆာကတီ ဟဲဝဲ ခွဲဒီးသးကုသးကားအယီ ပဝဲစု ကီးပးဘုန်ပယီလဲ ပုပုထီဝဲ တိုက်အိတ်ပိုင်အံ အိတ်အဂါ ၂၀၀ ယုန်ယုန်ညါ. အိတ်တုာ် ကုအဂါ ၁၀၀ မဟဲတခိပ်လဲလဲဘုန်. အဲဝဲသ့ ပျဲတိုက်အယီ ကုဒ်ဝဲ ခွဲလီ. စီ ၁၀၀ ၇၀၀ ၃၀၀ ၃၀၀ အယီ ပဆဲကမုာ်လဲအဂါလဲကြိုတိုက်ဒ်အံ တခိပ်ဘုန်လဲ. တိုက်မလဲဝဲတိုက် ပိုင်တိုက်အံနဲ့ ဟဲရဲပုဒ်ခွဲ တိုက်လဲပုဒီးသ့ညါယာ်အီတဖု နဲ့နဲ့လီ. "အဂုဏ်နဲ့ စံးဘုန်အဲစံးစိပ်လီ.

တိုက်မလဲဝဲဘုန်ယု ဃပ တိုက်တိုက် ပိုင်တိုက်အံနဲ့. KNU စွဲကွာ် ကီဆုတပတိုက် တိုက်ပတုန်တိုက် ဒီး ကါကျဲအဂီ ကံးတိုက်လဲအ ခုဒီးလိင်ထီဝဲထူးထီဝဲတိုက်ယုဒီး လီ ကဝီကမုာ်ကျဲကျဲတဖုဒီး ခုသဝီ ပုပုဘုန်မဟုဒါတဖု ပီပိဖီးထီဝဲဒီး ဒီးမလဲဝဲတိုက်ရဲတိုက်ကျဲအံနဲ့ NCA ပု အဆာဒီ ၃ လဲအပုဃုာ်တဖု လဲအမုာ် သးတဖုကဘုန်လဲယု ဝဲဝဲတိုက်သိတ်တိုက် သီ ဒီး တိုက်အိတ်သး ဘုန်စာတိုက်ရဲတိုက်ကျဲတဖု တိုက် တိုက်ပတုန်တိုက်အံနဲ့လဲအဂု နဲ့ သ့ညါဘုန်လီ.

ကလဲသကီးတုာ်လဲတုာ်သီးထံးဒီးတိုက်စံးညိပ်ပာလီသးနာ်တစုနဲ့ပဒိဉ်စီသမုာ်ထီဟုန်သဆုထီဝဲ

လါဖျာကြူအေးရဲ ၆ သီ. ၂၀၂၀ နံန. စီးအိပ်ဆူ

ကညီဒီကလုာ်အဂီ တိုက်တုာ် သီးထံးသီး. တိုက်စံးညိပ်ပာလီသးဒီး ခံဒ်မိဉ်ခြံစံးပံဒ်ခြံကီစာဖိုင် တုာ်အနာ်တစု မဲပကလဲတုာ်လဲ မိတုာ်နဲ့. ဝဲလါဖျာကြူအေးရဲ ၅ သီ(မဟါတနံ)နဲ့ တိုက်မလဲဝဲကဝီ ကွာ် ၇၃ စိတဝီ ကညီဒီကလုာ်စာ ဖိုင်ကရု အမုာ်နဲ့. ဝဲနီဉ်တကီကီ ဆု KNU ခုယုာ်ဟိုက်ရဲကျဲ ဘျီ အပူ. အကတီ KNU လီခါဘုန် ကံးတိုက်ပ ပဒိဉ်စီသမုာ်ထီ ဟုန် သဆုထီဝဲနဲ့လီ.

"ကညီဒီကလုာ် ဒ်သီးက အိပ်ယုအိတ်မိအဂီ ပဒုးအိတ်ထီဝဲဝဲ

KNU အံနဲ့လီ. တိုက်အိတ်သးအံ ဆိပ်ပုအယီ ကညီတိုက်ဟါအံအံ ဟဲကထီဝဲခွဲလဲ. ကညီဒီကလုာ် အဂီ တိုက်ကထီဝဲပယီထီဝဲဒီး တိုက်ယု တိုက်မဲကအိတ်ကဝီ ပကဲဆဲးဟဲထီဝဲ မိဉ်ထီဝဲသကီးလီ. တိုက်ထံးတုာ် သီး ဒီး တိုက်စံးညိပ်ပာလီသး တုာ် လဲ. ခံဒ်မိဉ်ခြံစံးပံဒ်ခြံ ကီစာဖိုင် နာ်တစု ကလဲတုာ်လဲတိုက်အဂီ တိုက်ကရု ကရုအံ. ကအိတ်တုာ်လဲ နဲ့အကယုအိတ် ကဘုန်ဆဲး ကတီ ဝဲနဲ့ ယုအိတ်ဒီးဟုန်သဆုထီဝဲသ့ ဘီဘုန်စာတဖုလီ. "အဂုဏ်နဲ့ အဲ ဟုန်သဆုထီဝဲလဲ.

KNU တိုက်ကရုကရုအံ. တိုက် မဟာမဲတုာ်မဲတုာ် တိုက်အိတ်သးတိုက်

ဆဲတလဲအမိခိပ် တိုက်ကွာ်ထံးနီမး ကဒါကွာ်တဖု ကဘုန်မဲမဲမဲဒီး. ပတိုက်ကရုကရုဟဲကထီဝဲသးအဂီ အဂီဒီး လဲအဲဝဲတပအဂီအဂီ တဖုနဲ့. ပကဘုန်သ့ညါဆဲဟဲဝဲ ခွဲလဲအဂု နဲ့ ပဒိဉ်စီသမုာ်ထီ ဆဲးစံးဝဲခွဲလဲ.

တိုက်ရဲတိုက်ကျဲအံ ဘုန်တိုက်ဖု ဖျါထီဝဲKNU (လီခါဘုန်)လဲဟဲ ဟုန်ယု ဒီး KNU ပုပုလဲလီဆုဒီး သးခိဉ်ကျဲကီ စီမးတုစုစု အလဲဟဲ ဟုန်ယု. KNU ကရု တိုက်ဟါအံ အတိုက်လဲဒီဖျါထီဝဲကီ သး ဒီး တိုက်ပတုန်တိုက်ဒီးအဘုန်စာအတိုက် ပု. တိုက်ဟဲထီဝဲမိဉ်ထီဝဲ ထံးကျဲကီ သးတိုက်အိတ်သးတဖုနဲ့ KNU ပု

ဘုန်မုဘုန်ဒါတဖု ဆွဲလဲပုဒီးဝဲဝဲ အလီခံ. ခုယုဟဲကီရူ ကီဆု တဘုန်စုာ်ပု ပုလဲအမဲတဖုအယီ ဝဲ ၂၀ ဘျီ ခုထူးထီဝဲကရုမိ အဂါ ၇၀ ဘျီ ဘုန်တိုက်ဟုန်လဲဟုန်ကဝီ ကဲဝဲသ့နဲ့လီ.

ပုလဲအဘုန်တိုက်ဟုန်မလဲက ပါအံ. ဝီဂီကီဆု ပုပုလဲလီဆု နဲ့ ပဒိဉ်စီမဲစွဲ စံးဝဲလဲ "ကညီ တိုက်ဟါအံတဝဲဒ်ဘုန် အဆာက တီနဲ့ ယကဆဲးဟဲထီဝဲ မုဒါ အဂီ ကဲထီဝဲခွဲ တိုက်တိုက်ဘါ အါမလဲ. သးမဲသံဉ်လဲအလဲ ပုပုလဲဟုန်ပုတဖုအဂီစုာ်ကီ ပအဲဒ် ဒီးလဲအဲဝဲသ့ လဲအိတ်ခွဲ ဝဲလီ. အဟဲပီပီပီ လဲအဲအိတ်

တိုက်တဖု ဝဲတိုက်သ့အိတ်ဒီးပုနဲ့ ပ ကမမဲလဲမဲမဲနီ. အပူကွာ်တိုက် အိတ်သးလဲညါနဲ့ ကဘုန်ကွာ် ကွာ်ကံးဆဲးဒီး ဒ်သီးကဲထီဝဲ ကွာ်ကံးဆုအဂီနဲ့ ကဆဲးဟဲ ထီဝဲမိဉ်ထီဝဲလဲ. "အဂုဏ်နဲ့ စံးဘုန် ခွဲအဲစံးစိပ်လီ.

KNU -ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင် ကရုအံ. ကညီဒီကလုာ်တိုက်ကရု ကရု KNA. ကညီဘုဒီးတိုက်ဘုန် တိုက်ကရု BKN, ကညီသးစာ ကရု KYO ဒီး ကညီ လီခါဘုန် သးဝဲလဲဒီခိဉ်သ့ KCO လဲအမုာ် ကညီတိုက်ကရု ၄ ခု ပီပိဖီး ထီဝဲအသးဒီး ဒီးအိတ်ထီဝဲဝဲဝဲ ၁၉၇၄ နံ. လါဖျာကြူအေးရဲ ၅ သီအနံ

နဲ့လီ. တနဲ့အံလဲအါအါဘုန် ၇၃ နဲ့တနဲ့ ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်က ရုအမုာ်နဲ့အံနဲ့. ဘုန်ထွဲဒီးခွဲအဲ ယုဒီးကွ. ကီရုစုာ်စုာ်အပူ တိုက်မလဲဝဲတိုက်ခွဲ စုာ်ကီးလီ အဂုဏ်နဲ့ သ့ညါဘုန်လီ.

KNU ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်က ရုအံ. ဝဲ ၂၀၁၅ နံ. လါအီးကထီ ဘုန် ၁၅ သီ အနံနဲ့ ကလုာ်စုာ် လဲအဂါ. ပုမိဉ်စုကဲတိုက်ဟါအံ တိုက်ကရုကရု ၇ ခု. ထံကီဒီဘုန် တိုက်ပတုန်တိုက်ဒီး NCA အလဲပံး ဃာ်ပု. ဆဲးလဲဝဲစုမုာ် ကျဲနဲ့ လီ.

မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ် တၢ်သဘၣ်သဘၣ် ခ့ၣ်အံၣ်ယုၣ် တၢ်ပၤသး

တၢ်ကီၢ်ခါ ခ့ၣ်အံၣ်ယုၣ်-ကညီ ဒီကလုာ်စၢဖျိကရၢ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ် အပူၤ ဒီဖျိပယီၤသးတၢ် ခ့ၣ်သိလ့ၣ် ကျဲအပၤ ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ပျးသးမုၢ်ဒိၣ်ဒီး ပယီၤပဒိၣ်သးအဘၣ်စၢၤ တၢ်သဘၣ်သဘၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲအဖီခိၣ် ခ့ၣ်အံၣ်-ကညီတၢ်ကစီၣ် ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးဝဲ ခ့ၣ်အံၣ်ယုၣ် အနဲၣ်ရွဲၣ်ခိၣ်ကျါ ပဒိၣ်စီၤတၢ်ဒိၣ်မူ ဒီအံၣ်န့ၣ်လီၤ

အဆိကတၢ်မုၢ်ဘၣ်တဲၣ် တၢ်ဝဲအံၣ်န့ၣ်မုၢ်ဒိၣ်ဖျိ လၢပတၢ်ဆဲးလီၤ တၢ်ပတုာ်တၢ်ခး တၢ်အိၣ်သး တခါ န့ၣ်. အခီပညီန့ၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်လၢ ပကဒုးအိၣ်ထီၣ်က့ၢ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဒီး ပယုကျဲလၢပကလဲၣ်ဒၣ်လၢစီၤနီၣ် ခိၣ်. ထံၣ်ဂီၢ်ကီၢ်သးအဖီခိၣ်ပက ဂံၣ်လိာ်. ပကဘၣ် တဲသးကိးအီၤလၢ စီၤနီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ်သန့ က့ ပတၢ်အိၣ်သးလၢ ဒ်ပဆဲးတၢ်လဲ ဝုမုၢ်ကျါလၢ(NCA) တဘျီအံၣ်အဖီ ခိၣ်န့ၣ်. ဒ်ပအံၣ်လီၤအီၤတၢ်လဲလၢပဆဲးလီၤ (NCA)ဝဲ ဘျီန့ၣ် သးတကိး သးကဘၣ်ထံၣ်လိာ်အသး န့ၣ်အိၣ်ဝဲ ဒၣ်လီၤ. သးတကိးသးဘၣ်ထံၣ်လိာ် သးဝဲအလီၢ်ခဲမး ပကလဲၣ်တဲလိာ် သး လၢ(NCA) အဖီခိၣ်တဆီဘၣ် တဆီန့ၣ် ခဲခိမၤပတုာ်လိာ်ဝဲသ့ သ့ၣ်တဖၣ် ကတဲထီၣ် ဝဲဒၣ်ဒီး ခဲခိ ယၢ်ပတုာ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ် တၢ်ဂုၤဖျိ ပုၤ န့ၣ်အိၣ် ဝဲဒၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ်သ န့ၣ်က့ၣ်န့ၣ် ပဆဲးလီၤမုၢ်ကျါပုၤ ၄ န့ၣ်မး သးတကိးသးထံၣ်လိာ်ဝဲသး ကဲထီၣ်ဝဲဒၣ် အဆိကတၢ်တဘျီဖဲ ၂၀၁၉ န့ၣ် လၢခိၣ်စ့ဘၣ် ၁၀ သီ လီၤ. အခီပညီန့ၣ် (NCA)အဖီခိၣ် န့ၣ် တကလၢအထူး န့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အခီပညီန့ၣ်ဒီး မၤဖျိထီၣ်ဝဲ အမိၢ်လဲၤ

မိၢ်ပုၤအဖီန့ၣ်, ခဲအံၣ်န့ၣ်ပတၢ် ကီၢ်တဲၣ်ခိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ပမုၢ်ဘၣ်တဲတီတီဒု ပဒိၣ်ဒီးသးတခါန့ၣ် ယုၢ်ပူၤ ပျးဝဲ သးလၢ ကထံၣ်လိာ်သးလၢသး တကိးသးတၢ်အိၣ်ဖျိ အဖီန့ၣ်ပ IDPဘၣ်ကဲထီၣ်ဝဲန့ၣ် မုၢ်ဒိၣ်အဝဲ အံၣ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်မန့ၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် လၢကဘၣ်ထံၣ် လိာ်သးဒီး ကဘၣ် ယဲၣ်လီၤဘျီလီၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ်. တၢ်ယဲၣ် လီၤ ဘျီလီၤအဂီၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တ အိၣ်ဝဲဘၣ်အဖီခိၣ် န့ၣ် တကပဒုးအဝဲ သ့ၣ်တ့ၣ်ကျဲ. မၤဝဲဒၣ်ဖဲအသး, ဒီးတလုာ်ထီၣ် ထွဲဝဲဒၣ်ပတၢ်ပတုာ် တဖၣ်ဘၣ်လီၤ အဖီန့ၣ်ပဝဲစ့ၢ်ကိး ပဒိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဘၣ်အဖီ ပဘၣ်ဒီသဒါလီၤဝဲ ပသးအဖီခိၣ်န့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်အသး ဒ်န့ၣ်လီၤ. IDP အိၣ်ထီၣ်ဝဲအဖီခိၣ်န့ၣ် ပသးတဖၣ် ဘၣ်. ဒီးပဆဲးဒီးတဲစ့ၢ်ကိးဝဲ IDP ဖိတဖၣ်ဒီးကမုၢ်တဖၣ်န့ၣ် ခဲအံၣ် ပဆဲးလီၤ (NCA)န့ၣ် တဖၣ်ပန့ၢ်တၢ် မုၢ်တၢ်ခ့ၣ် ဘၣ်. NCA န့ၣ် မုၢ်ဒိၣ်လၢ တၢ်ဆဲးတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအ ပတၢ်တပတီၢ်လၢ ပယုကျဲလၢကယဲၣ်လီၤ ဘျီလီၤဝဲ တဖၣ်ဆၢလၢတၢ်ဒုးပျီ လီၢ်လဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတဘျီဖဲန့ၣ် ပကယုအဆၢလၢတၢ်တဲသးကိး လိာ်သး

အဖီခိၣ်လီၤ. အဝဲအံၣ်ဒုဒီဖျိလၢ ပဒိၣ်အဖီခိၣ်မုၢ်ဂုၤ. သးအဖီခိၣ်မုၢ်ဂုၤ အဝဲသ့ၣ်တၢ်သးအိၣ်လၢ ကမၤဖျါထီၣ် အမိၢ်လဲၤမိၢ်ပုၤ လၢ(NCA)အဖီခိၣ်ဖျိဖျါဖျါန့ၣ် ပတ ထံၣ်ဘၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအဖီ ပတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. အဖီန့ၣ် IDP တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အိၣ် ထီၣ်ဝဲဒၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ် ပသးတဖၣ် ဝဲဘၣ်လီၤ. သးတကိးသးတၢ်ထံၣ်လိာ်သး တၢ်အိၣ်ဖျိသ့ၣ် တဖၣ်ဒီး တၢ်လဲထီၣ် လဲထီၣ်မုၢ်အိၣ်သးပုၤန့ၣ် တၢ်သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်ပဘျီဆ့ အီၤကန့ၢ်ဝဲ ဒၣ်လီၤ. ဒီးသးတကိး သးထံၣ်လိာ်သးန့ၣ် တလဲသးဘၣ်ဂုၤဘၣ်ဝဲဒ်ဒီးဘၣ်. မုၢ် ဘၣ်တဲန့ၣ်ပထံၣ်လိာ်သးအိၣ် ခဲခိ ဒီး လီၤဒီး ခါဆူထီၣ်ညါ ပကဘၣ်ဆဲးထီၣ်ဝဲဒၣ်အိၣ်ဝဲဒ်ဒီးလီၤ. အဖီန့ၣ် တၢ်သ့ၣ် တဖၣ် ပယဲၣ်လီၤဘျီလီၤမုၢ် န့ၣ်မး တၢ်ဖိလဲာ်န့ၣ်ကကါ ထီၣ်ကျါ ထီၣ်ဝဲလီၤ. ပမုၢ်လၢတၢ်လဲလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခ့ၣ် ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခ့ၣ် န့ၣ် ကဘၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်တီတၢ်တြီၢ် ဒီး တၢ်ထံသိးတုၤ သိးအဖီခိၣ်လီၤ. အဖီန့ၣ် သးဂုၤဖိ အတၢ်ဂုၤဒၣ်လဲာ်န့ၣ် ပကဘၣ်တဲ သးကိးအီၤလၢစီၤနီၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်မုၢ် တၢ်တီအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဖီန့ၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်တီအဖီခိၣ်န့ၣ် ခဲခိမၤပတုာ် ကဘၣ် တူၢ်လိာ်ဝဲ အဖီခိၣ်ဒု ဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ ခဲခိမၤ အတၢ်ထံၣ် လိာ်သးအဖီခိၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် တဲဝဲဒၣ်ခ့ၣ်အိၣ် ယုၣ်လၢတၢ်ထံၣ်တဘျီ အိၣ်ဘၣ်. ဒီဖျိလၢပတၢ်ထံၣ်လိာ်အဖီန့ၣ် ပဂုၤ ကျဲးစး ထီၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၣ် န့ၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်မၤကမုၢ်ဝဲ (NCA) လီၤ ဒီဖျိလၢပတၢ်ထံၣ်လိာ်အဖီန့ၣ် (NCA)အဖီခိၣ်န့ၣ် ပကဒုးကဲထီၣ် က့ၢ်လၢထံၣ်ကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခ့ၣ် ကကဲထီၣ်အဂီၢ်, ကသ့ၣ်ထီၣ်ထံ ကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ခ့ၣ်

ကကဲထီၣ် အဂီၢ် လၢ(NCA)အပူၤန့ၣ် ပတတဲလိာ်သး လၢပကတုၤကျဲဘၣ်. (NCA)အပူၤန့ၣ် ပတဲလိာ်သး လၢက ဆုၤတၢ်အိၣ်လီၤ. အဖီန့ၣ်ကဆုၤ တၢ်အိၣ်အဂီၢ် န့ၣ် ပဂုၤကျဲးစးထီၣ် ယုၣ်ထီၣ်ဒီးဒ်လဲၣ် ဒီး ကဘၣ်ဆုၤ တၢ် အိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ပတဲသးကိးဝဲလဲၣ်. တၢ်တုၤကျဲးစးတဘျီ အဖီခိၣ်န့ၣ် ပအံၣ် ဒီး လၢအဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဆီမိၣ်လီၤ တၢ်လီၤ. ကျဲးစးတဘျီန့ၣ်အဖီခိၣ် ဒီး (NCA)ဒီတခါ, တၢ်ထံၣ် ကမုၢ်လိာ် သး, တၢ်မုၢ်တၢ်န့ၣ်ခဲခိမၤပတုာ် တၢ် သ့ၣ်ထီၣ် တဖၣ် ကဘၣ်ဒီဘၣ်ထံၣ် အဂီၢ်န့ၣ် ပတလီကီၢ်ဘၣ်. ဒီဖျိ လၢ ပတၢ်ထံၣ်လိာ်အဖီန့ၣ် ပဂုၤကျဲး စး ယဲၣ်လီၤဘျီ လီၤဒီး ပယုထံၣ် ဝဲဒၣ်သးတကိးသးတၢ်အိၣ်ဖျိန့ၣ် အိၣ်ဝဲ ၄ န့ၣ်ဘၣ်လဲလီၤ. အဝဲအံၣ်မး ပဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်န့ၣ် ပ ထံၣ်ဘၣ် ၂ ဝဲ ဒီးလီၤ. အဖီန့ၣ်ပမုၢ် ဘၣ်တဲန့ၣ် ဒီဖျိလၢပတၢ်ထံၣ်လိာ်တ လၢအဖီန့ၣ် ပထံၣ် ဝဲဒၣ်လၢ ကိးက ပဒီးဒီး ပဒိၣ်မုၢ်ဂုၤ သးမုၢ်ဂုၤန့ၣ် ဒီထံ ကီၢ်တဘျီအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ် မဲတၢ်အိၣ်ထီၣ်ထံ ကျဲးစးတဘျီစီၤတဂ့ၤ ဆိကမိၣ်သးကိးလၢ ပကသ့ၣ် ထီၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ခ့ၣ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ် ဒီး ပကဆၢထၢၣ်သးကိး လၢ (NCA)တဘျီအံၣ်အဖီခိၣ် ပကန့ၢ်ပုၤန့ၣ်ဘျီ လိာ်သး ဒ်လဲၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ် အဂီၢ်န့ၣ် ကတၢ်လီၤ. အဖီန့ၣ် ကဘၣ်ထီၣ် ယုၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. လၢကထီၣ်ယုၣ်ထီၣ်မိး အဂီၢ် မုၢ်တတုၤလိာ်ခဲခိမၤပတုာ် တၢ်ထီၣ်ယုၣ်ထီၣ်မိးဘၣ်န့ၣ် တၢ်တြီၢ် အိၣ်ဘၣ်ဆီၣ်ဘၣ် ဒီး မးန့ၢ်တၢ်ကီၢ် တၢ်ဘၣ်ဒီးအိၣ် သ့ဖွဲဘၣ်. ပတၢ်ထံၣ် လိာ်အဖီန့ၣ် ပဂုၤကျဲးစးတြီၢ်ဝဲ လီၤ.

ဒီဖျိလၢပတၢ်ထံၣ်လိာ်အဖီန့ၣ် ပဂုၤကျဲးစး ထီၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၣ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ်မၤကမုၢ်ဝဲ NCA လီၤ.

ပဒိၣ်စးထီၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဝဲလၢကကးတံၣ်ကွဲၣ်မ့ၢ်ကွဲၣ်ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမုၢ်တၢ်လီၢ်

လၢဖျါတြီၢ်အါရဲၤ ၁၄ သီ, ၂၀၂၀ န့ၣ်. န့ၣ်အံၣ်စံၣ် ကညီကီၢ်စံၣ်, လူၢ်ပျီကီၢ်ဆၣ် ဒီတိုၣ်(မ့ၢ်ကွဲၣ်)ပုၤ တၢ်အံၣ်ထီၣ် ယာ်ဝဲမ့ၢ်ကွဲၣ်ပုၤ လီၢ်အိၣ်ကမုၢ်တၢ် လီၢ်လၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးယာ်ဝဲ ၄ န့ၣ်အံၣ်. ကီၢ်ပဒိၣ်ပုၤမုၢ်ဘၣ်ခါတ ဖၣ် ရဲၣ်ကျဲၤဝဲလၢ ကကးတံၣ်ကွဲၣ်ဝဲ လီၤအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကွဲၣ်ပုၤ လီၢ်အိၣ်ကမုၢ်တၢ် လီၢ်လၢပုၤန့ၣ်ဂံၢ် အဂၤ ၄,၀၀၀ ဘၣ် အိၣ်တၢ်ဒံးဝဲဒၣ် အံၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ် ကထူးကွဲၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးန့ၣ်

ကညီကီၢ်စံၣ် ပုၤမၤတၢ်ဖဲဝဲကျဲၤ ပုၤန့ၣ်တၢ် အူစီၣ်မ့ၢ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံၣ်စံၣ် ဒ်အံၣ်လီၤ. “ထံၣ်ကီၢ်ဒီဘၣ်တၢ်အိၣ်သးတ ခါအဖီခိၣ် ပုၤမုၢ်ပုၤမုၢ်ဖျိးတၢ်လီၢ် အံၣ် တၢ်ကထူးကွဲၣ်တၢ်အီၤတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲးအိၣ်ဝဲလီၤ. လၢအကျဲၤန့ၣ် ပဝဲဒၣ်ကညီကီၢ်စံၣ်ဖျါကိး ဖျိဝဲဒၣ် လီၤ. ပကယုဒီးဝဲကမုၢ်တဖၣ်အ တၢ်ပာ်သးလီၤ. တၢ်ကယုဝဲ ကမုၢ် အတၢ်ပာ်သးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးအံၣ်, ကညီကီၢ်စံၣ်ပဒိၣ်တဖၣ် ဒီး ကီၢ်စၢ ဖျိပဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် တနီၣ်လီၤတၢ်နီၣ်

တမံၣ်ဒီးဘၣ်. အခိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် မုၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ပမၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ် ဘျီဝဲကျဲၤ ဘၣ်ဟံးမုၢ်ဒါမၤဝဲလီၤ. ပဝဲ ဒၣ်ဒု အိၣ်ဒၣ်လၢ ပကမၤစၢဝဲတၢ် လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲလဲလီၤ. ဘၣ်ထွဲ ဒီးတၢ်ကမၤဝဲတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲးအံၣ် တၢ်ကစးထီၣ်အီၤအ ဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ် တၢ်တသ့ၣ်ညါ ဒံးဝဲဘၣ်ဆၣ်. မ့ၢ်ပဒိၣ်တပန့ၣ် တၢ်ကဟံးန့ၢ်ဝဲကမုၢ်တဖၣ်အတၢ် ပာ်သးဝဲမး, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတၢ် မၤတဖၣ်တၢ်ကဆဲးမၤဝဲလီၤအဂီၢ်န့ၣ် အူစီၣ်မ့ၢ် ဆဲးတဲဝဲလီၤ.

ဒ်တၢ်အိၣ်သးဆၢကတီၢ်ဝဲအံၣ် အသိး ပုၤမုၢ်ပုၤမုၢ်ဖျိးကမုၢ် ဝဲန့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်လီၢ်လၢအအိၣ်တုၤ ယာ်ဝဲတဖၣ်အပူၤန့ၣ်, တၢ်မုၢ်တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကီၢ်တၢ်ကျဲးတအိၣ်ဝဲဒ်ဘၣ်အ သိး ပုၤလၢအကက့ၢ်အိၣ်ဂၢၤလၢအ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲးန့ၣ် ကအိၣ်ဝဲစ့ၤလီၤ. အဂီၢ်န့ၣ် ပုၤလၢအအိၣ်ပုၤလီၢ်အိၣ် ကမုၢ်တၢ်လီၢ်တဖၣ် ဝဲလဲလီၤ သ့ၣ် ညါဘၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ ပုၤန့ၣ်ဂံၢ် အဂၤ ၄,၀၀၀ ဘၣ် ပုၤလၢအအိၣ် တုၤဒံး လၢပုၤလီၢ်အိၣ်ကမုၢ်တၢ်လီၢ် တဖၣ် တၢ်အိၣ်သးခဲအံၣ် ဒ်သိးတၢ်အိၣ်မူ ခါဆူညါကဘၣ်အိၣ်ဆၢထၢၣ် အဂီၢ်, ယးတုၤငါအိၣ်တၢ်လၢတၢ်ရၢၣ်, တၢ်

တုၤတုၤတုၤတုၤတုၤတုၤ, ပုၤတုၤအိး (အုတ်) တၢ်မၤတဖၣ် ဒီး ယးထီၣ် မၤတၢ်မၤ လၢတၢ်ရၢၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်အ သိး, တနီၣ်န့ၣ်လဲၤမၤတၢ်မၤလၢကီၢ် ဆၢ ရွဲၣ်ကီၢ်ကီၤသီ အိၣ်ဝဲဒၣ် အဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ. ပုၤလၢအအိၣ်ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမုၢ် တၢ်လီၢ် စီၤရွဲၣ်ထီၣ် ဝဲလဲလီၤ “မုၢ်ဘၣ် က့ၢ်လၢပကတီၢ်တၢ်လီၢ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ် ဒၣ်တက့ၢ်န့ၣ် ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပက က့ၢ်အိၣ်ဝဲလၢ ပဒိၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်လီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်တဖၣ်ကရဲၣ် ကျဲၤဝဲတၢ် လီၢ်တၢ်ကျဲး, တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ဒီးသး သမူစ့ၢ်ကိး ကရဲၣ်ကျဲၤဝဲအဖီန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၣ် လၢပဝဲတပ

ပတုၤလိာ်ဝဲလီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢ ၂၀၂၀ န့ၣ် ကမၤန့ၢ်ပုၤလီၢ်န့ၣ် တဲ ယာ်ဝဲဒၣ်လၢညါအိၣ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ် တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ပအံၣ်ဒီး အိၣ်လၢ ပကတီၢ်အဟံၣ်လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် စဲးဘၣ် ခုၣ်အံၣ်စံၣ်လီၤ. ဝဲ ၂၀၁၆ န့ၣ် လါစဲးပထုဘၣ် န့ၣ် ပယီၤသးမုၢ်ဒိၣ်, သးမးကီၢ်ဆၢ ဒီး DKBA ထူးမးအသးတဖၣ်အ ဘၣ်စၢၤ တၢ်ဒုးစးထီၣ်ကထီၣ်ဝဲအ ယံ, ပုၤလၢဘၣ်ပတုၤကွဲၣ်အလီၢ်အ ကျဲးဒီးဖျါစံၣ်ပုၤမုၢ်ဖျိးအဂီၢ် မ့ၢ်ကွဲၣ်ညါ သီခါလၢအလဲၤပုၤကွဲၣ်ဒ်အသးအံၣ် အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဝဲ ပုၤလီၢ်အိၣ်ကမုၢ်တၢ် လီၢ် ၂၀၁၆ ဒီတိုၣ်(မ့ၢ်ကွဲၣ်)တၢ်လီၢ်အံၣ် န့ၣ်လီၤ.

KNLA ဒီးပယီၤသုးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ခးလိာ်သးကဲထီၣ်

လၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၂၃ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်, န့ၣ်အံၤစ့ၣ်

KNLU- ကညီဒီကလုာ်စၢၣ်ဖျါက ရၢ သုးကွဲ (၅)စုဒုၣ်စုတီၤအဖီလၢ ကညီတၢ်ထုၣ်ပျးသုးဖျါဒိၣ် -KNLA သုးဒီး ပယီၤသုး စုဒုၣ်စုတီၤအဖီ လၢသုးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲမဟါတ န့ၣ် လၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၂၂ သီအန့ၣ် တၢ်ခးလိာ်သး ကဲထီၣ်ဝဲလၢမံးန့ၣ် အတီၤပုၤ ဖဲ မျါတြၢ(ဖၣ်ပုၤကီၢ်ရၣ်), ဝဲၣ်လီၤကီၢ်ဆၣ်, လုၤထီၣ်သဝဲကရၢ ဝဲၣ်လီၤကီၢ်ဆၣ် ဒီး တီၢ်ကီၢ်လဲၤသဝဲအ ဘၢၣ်စၢၤအဂီၢ်န့ၣ် KNLU- ထုးထီၣ် တီးဘၣ်ရၢလိာ်တၢ်ကစီၣ်ဖဲတန့ၣ် အံၤလီၤ

KNLU- သုးကွဲ (၅)စုဒုၣ်စုတီၤ အဖီလၢ KNLA သုးရၣ်(၁၀၂) သုး ၃ ခု ဒီး နီၣ်ဂံၢ်(၈) ဟဲာၣ်ရဲၣ်ကွဲၤ သုးဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် စုဒုၣ်စုတီၤအ ဖီလၢ နီၣ်ရဲၣ်သ့ၣ်(၁၀၆) သုးရၣ်ခိၣ် ဆါထီၣ် တီၢ်ခိၣ်ရီၣ်မဲ ပယီၤသုးကျိၤတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ, ဖဲမ့ၢ်ပုၤလီၤ ၂ န့ၣ်ရၣ်အဆၢက တီၢ်

န့ၣ် လၢမံးန့ၣ်အတီၤပုၤတၢ်ခး လိာ် သးကဲထီၣ်သးလီၤအဂီၢ်န့ၣ် KNLU လီၤအဘိသး တၢ်ကရၢကရီၤလဲၤကျိၤဒီး တီးဘၣ်ရၢလိာ်တၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ

သုးရၣ်ခိၣ် ဆါထီၣ် တီၢ်ခိၣ်ရီၣ်မဲ ပယီၤသုးကျိၤလၢအနီၣ်ဂံၢ် အိၣ်ဝဲ အ ၈ ၃၀ ဘၣ်အံၤ ဟးထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ KNLU သုးကွဲ(၁)အဟီၣ်ကစီၣ်ပုၤဒီး, လဲၤဝဲ ဒၣ်လၢ သုးကွဲ (၅)အဟီၣ် ကစီၣ်ပုၤအံၤ တၢ်ခးသ့ၣ်ညါဝဲပုၤဘၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ခါတအိၣ်ဘၣ်, ဒီဖျါလၢန့ၣ်လီၤ ဒီး ဝဲပတၢ်ဝဲ လီၤကစီၣ်တၢ် သီၣ် တၢ်သီတၢ်ဘျုးအသိ တၢ်သကၢ်ခး လိာ်အသးဒီး KNLA အပုၤသုးဖိလၢ အအိၣ်တၢ်မဲၣ်ညါတ ဖဲလီၤအဂီၢ်န့ၣ် KNLU တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလိာ်တၢ်ကစီၣ် အပုၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲန့ၣ်လီၤ

ဖဲမ့ၢ်ပုၤလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ခးလိာ်သးကဲထီၣ်ဝဲတဆဲးဝဲ အလီၤခဲ, KNLA သုးဖဲတဖၣ်န့ၣ် ဟးသ့ၣ်အ သးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သး အလီၤဒီး ဖဲအအိၣ်ခိးကွဲၤတၢ်အိၣ်

သးအဆၢကတီၢ်အခါ, ပယီၤသုး တဖၣ် ဝဲလီၤဝဲကျိၤဖဲဒိၣ်ကျိၤဖဲတဖၣ် တုၤလၢမုၢ်န့ၣ် (၉)န့ၣ်ရၣ်ဘျီ အ ဂီၢ်န့ၣ်KNLU မံးဝဲလီၤ

လၢမံးန့ၣ်အတီၤပုၤ တၢ်ခးလိာ် သးဝဲအလီၤခဲ ပယီၤသုးတဖၣ် တၢ်ဘၣ်ထံးအိၣ်ဝဲဒၣ်အဂီၢ် ဒီး KNLA တဖၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိၣ်ဘၣ်ထံးတ အိၣ်ဝဲဘၣ်အဂီၢ် KNLU တကဖၣ် ထုး ထီၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလိာ်တၢ်ကစီၣ် ခုၣ် အဲးစံၣ်တခါ ကပတၢ်ပတၢ်လီၤ လီၤ လီၤအိၣ်ဝဲဒၣ်ဘၣ်လီၤ

ဖဲတလၢအံၤ လၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၁၉ သီအန့ၣ်န့ၣ် KNLU ကရၢခိၣ်(၂) ပဒိၣ်စိးကွဲၤထုၣ် တီၢ်ခိၣ်ရီၣ်မဲဝဲ လီၤ ခၢၣ်သးခိၣ်န့ၣ်ဘၣ်စးတဖၣ် ဒီး သုး ခိၣ်ကျိၢ်ဖဲ ယပျီၤ တီၢ်ခိၣ်ရီၣ်မဲဝဲ ပယီၤသုးခိၣ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ် ခၢၣ်စးက ရၢတဖၣ်, ဒ်သီးတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ကကၢ်ကျိၤဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ထံၣ်လိာ် တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်လၢန့ၣ်ညီတီၣ် န့ၣ်လီၤ

ဒီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်အံၤကမျါတဖၣ်တၢ်သျှာ်သျှာ်သးဝဲၤတအိၣ်အါဘၣ်အ ဝဲဒိၣ်ဘၣ်သးတဖၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လၢထွဲမ့ၢ်စံးဝဲ

လၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၁၁ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်, န့ၣ်အံၤစ့ၣ်

တၢ်မၤလၢကပီၤဝဲ ကညီဒီက လုာ်အမုၢ်န့ၣ် ပုၤထီၣ် ၇၀၀တဖၣ်အမုၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဖဲ ကညီကီၢ်စဲၣ် ဖၣ်အဂီၢ် ကွဲၤကဘီၣ်ဘျီပုၤအံၤ ထံၣ်ဘၣ်လၢ ကညီကမျါတဖၣ် အတီၤပုၤဟံၣ်ဖျါပုၤဒီး ဘၣ်သး တဖၣ်ဘၣ်ဒိၣ်ခိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ကီၢ်စဲၣ်ကိ တီၢ်ခိၣ်ကျိၢ် နါဒုးထွဲမ့ၢ်စံးဝဲလီၤဝဲဒၣ် လီၤ

ဖဲလၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၁၁ သီအ န့ၣ် ဝဲၣ်ဖျါအဂီၢ်ပုၤ တၢ်မၤလၢကပီၤဝဲ ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်အတီၤပုၤတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤအံၤ, ဖၣ်အဂီၢ်ဖဲ ကညီက မျါတဖၣ် ဒ်ပတယးဃာ်အသိး ပထံၣ်ဘၣ်လၢကမျါတဖၣ်ပထံၣ် ဝဲၣ်ဖျါဒဲၣ်ခိၣ်ဒိၣ်အမဲခိၣ်, ကီၢ်စဲၣ် ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်ကျိၢ် မံးလီၤဝဲဖဲတၢ် အိးထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤမုၢ်အပူၤဖဲ အံၤလီၤ

“လၢပကီၢ်စဲၣ်ပုၤန့ၣ် ပဲမဲးမၤ တၢ်တၢ်ခွဲတၢ်ယာ်အိၣ်လဲ ဖဲပဝဲ လၢမၤမိအခါန့ၣ်, ဘၣ်မနုၤလၢတၢ် သျှာ်သျှာ်သးဂဲၤ အဂီၢ်အဘၢၣ်အဲၣ် ခဲလဲၣ်, သးတဖၣ်ဘၣ်, ယမုၢ်ဘၣ်တီ ခိၣ်ရီၣ်မဲဘၣ်ဖျါန့ၣ် ကညီဒီကလုာ် မုၢ်န့ၣ်အံၤန့ၣ် ယကဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ် ဖဲမဲးအီၤလၢတၢ်သျှာ်သျှာ်သးဂဲၤအ ပူၤလီၤ, ဘၣ်မနုၤအသိး လဲၣ်န့ၣ် ကညီဒီက လုာ်ခိၣ်န့ၣ်လၢတဖၣ် ဂုၢ်ကျိၢ်စးတၢ်အံၤ မုၢ်ဝဲသျှာ်ဘီၣ် သးစံးလၢခဲအံၤတဖၣ်တဂီၢ်လီၤဖိး, တၢ်ပတၢ်နီၣ်ယာ်ဝဲမုၢ်န့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ် မၤလၢကပီၤမုၢ်န့ၣ် တန့ၣ်အံၤတၢ်ပတၢ် နီၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဟံးထီၣ်ခိၣ်ထီၣ်ဝဲ လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်ကျိၢ် နါဒုးထွဲမ့ၢ်စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတန့ၣ်အံၤ သီခါစ့ၣ်ဒုၣ်တၢ်ကတီးအံၤထီၣ်, ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်ကျိၢ် တၢ်ကတီး, တၢ် ဖဲဖျါထီၣ်ဝဲ ခုၣ်အိၣ်ပုၤ-ကညီဒီက

လုာ်စၢၣ်ဖျါကရၢ အလံာ်ဟ့ၣ်ပုၤ, ကညီဒီကလုာ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤထီၣ် ကီၢ်သး ဒီး တၢ်ဆွဲပုၤဝဲ ကညီဒီက လုာ်မုၢ်န့ၣ် ပဲမဲးမၤအကျိၢ်အ ကျဲ, ကီၢ်စဲၣ်ဘျီဒိၣ်ပုၤလၢလီၤဆၣ် န့ၣ် မံးဘျူမံးဖျါဝဲလီၤတၢ် ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ တၢ်ကျိၢ်တၢ် ကပီၤခဲဒုၣ်လၢဒီကလုာ်တၢ်သးဝဲဒိၣ်န့ၣ် လီၤ

တၢ်မၤလၢကပီၤ ၇၂ ပီတဝီ ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်အံၤတဒ်သီးဒီး အပူၤကွဲၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်, ကညီကီၢ် တီၢ်ခိၣ်ကျိၢ် ယုာ်ဒီး ဘျီဒိၣ်, ပဒိၣ် ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်ကျိၢ် ဒီး ဝဲမဲးကျိၢ်ပုၤဘၣ်မုၢ် ဘၣ်ခါတဖၣ် ပုၤယုာ်ပထံၣ်ဝဲဒၣ်အ မဲၣ်ညါ, ကညီကလုာ်ပုၤဖျါဖဲ ခုၣ်ကဲၤခဲၣ်စးတဖၣ်, ကညီထံၣ်ရၢ သးပုၤတံၣ်ဒီး လီၤကပီၤကညီကမျါ အဂၢ ၄၀၀ ဘျီ ဟံၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်အတီၤပုၤတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအံၤ ဖၣ်အဂီၢ်ဖဲတဖၣ်, ကညီထံၣ်ရၢကီၢ်သးပုၤတံၣ်တဖၣ်, ကညီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်ပုၤဖျါစုကတဲကရၢ တဖၣ်, ပုၤတတၢ်ကရၢကရီၤတ ဖၣ်, တၢ်ဘျီတၢ်ဘၢခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဒ်တၢ်သ့အိၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ထၢန့ၣ် မၤစၢၤဝဲဒုၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ်ဒီး တၢ်မၤဝဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤလီၤအဂီၢ်န့ၣ်

သ့ၣ်ညါတၢ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ က မံးတံာ် ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ခါတဖၣ် အအိၣ် လီၤ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢတ န့ၣ်အံၤ ကမျါ တဖၣ်ပထံၣ်ပတၢ်ဖျါ ထီၣ် သးစ့ၣ်ဝဲဒၣ်အံၤန့ၣ်, ဘၣ်သး ဒီး ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်အံၤ ကညီ ကမျါတဖၣ်အကျိၢ်ပုၤသ့ၣ်ညါအိၣ် ဝဲစ့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်ညါကမုၢ်ဝဲဒၣ် ကျိၣ် စုတၢ်ကီၢ်ခဲအဲၣ်ညါ လၢတၢ်ကွဲ မုၢ်ယာ်တဖၣ်အတၢ်ကီၢ်ခဲဘါစံးအိၣ် ဝဲလီၤအဂီၢ်န့ၣ် ၇၂ န့ၣ် ကညီဒီက လုာ်မုၢ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ကမံးတံာ် ပုၤဘၣ်မုၢ် ဘၣ်ခါတဖၣ်လၢအပူၤ စိးန့ၣ်ဖျါပုၤ ဟံၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ

ဒီဖျါလၢလီၤကပီၤတၢ်အိၣ်သး တကၢ်တကျါအသိး, ကညီကီၢ်စဲၣ် ဖၣ်အဂီၢ်အံၤ လၢအပူၤကွဲၣ်န့ၣ် ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၣ်အတီၤပုၤတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအံၤ တၢ်မၤဝဲဒိၣ်ခိၣ်မုၢ်မုၢ်တအိၣ် ဝဲဘၣ်အသိး, ကညီဖျါစုကတဲကရၢ တဖၣ် ဖဲအဆဲးလီၤထံ ကီၢ်ဒီးဘျီ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး(NCA)ဝဲအလီၤခဲ စးထီၣ်ပဲ ၂၀၁၆ န့ၣ်န့ၣ် ဖၣ်အဂီၢ်ဂ့ၢ် ကဘီၣ်ဘျီပုၤအံၤ တၢ်မၤဝဲဒၣ် အဆိကတၢ်တဘျီန့ၣ်လီၤ ဖဲန့ၣ်ဝဲ အလီၤခဲ ဖဲဖျါအဂီၢ်ပုၤန့ၣ် တၢ်ကျဲၤ မၤလၢကပီၤကမုၢ်န့ၣ် ကီးန့ၣ်ဒီးန့ၣ် လီၤ

၂၀၂၀ တၢ်ဃုထၢန့ၣ်ကဟ့ၣ်တၢ်ဖးထဲဒုၣ်လၢကညီပုၤတံၣ်အဂီၢ်-KNLU လီၤခၢၣ်သးကမံးတံာ်ပဒိၣ်မိညးမိၣ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်

လၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၁၁ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်, ဝဲဒုၣ်စုတီၤအဖီ

လၢကဟံ ၂၀၂၀ တၢ်ဃုထၢဖး ဒိၣ်အံၤ တၢ်ကဟ့ၣ်ဝဲ တၢ်ဖးထဲဒုၣ် ကညီပုၤတံၣ်တဖၣ်န့ၣ် KNLU-ကညီ ဒီကလုာ်စၢၣ်ဖျါကရၢ လီၤအဘိသး ကမံးတံာ်ဖဲ ပဒိၣ်မိညးမိၣ် ဟ့ၣ်သ ဆၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲ လၢဖျါတြၢအါရဲၤ ၁၀သီမုၢ် န့ၣ်အါ တၢ်ခးလိာ်တၢ်ခးသကၢ် ၇၂ ပီ တဝီ ကညီဒီကလုာ်အမုၢ်န့ၣ် ဖဲအံၤ ယုာ်ဝဲတံၣ်ကီၢ်ခိၣ်, ကွဲၤကီၢ်ကီၢ်ဆၣ် အနီၣ်စုၣ်သဝီပုၤအကတီၢ် အဝဲစံး လီၤဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ

အဝဲစံးဝဲလၢ “န့ၣ်သုမုၢ်လၢလၢ ၂၀၁၅ အခါလဲလီၤ ပဝဲဒၣ်ကညီ

တဖၣ်တကဲထီၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်, ၂၀၂၀ အံၤ တၢ်ဃုထၢ ကဟံးကဒီး လီၤ ၂၀၂၀ န့ၣ်န့ၣ် ယအိၣ်ဒီးတၢ်လၢ ကညီထံၣ်ရၢကီၢ်သးပုၤတံၣ် တဖၣ် န့ၣ် သုမုၢ်တၢ်လီၤ KPP န့ၣ် ဟ့ၣ် န့ၣ်တၢ် ဖးလၢ KPP သုမုၢ်ဘၣ်သး လၢ KNP န့ၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဖးလၢ KNP, ပုၤတံၣ် လၢအတမုၢ်ကညီပုၤတံၣ် ဘၣ်န့ၣ် တဘျီဟ့ၣ်တၢ်ဖးဘၣ်” အဂီၢ်န့ၣ် မံးလီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ

လၢန့ၣ်အဲၣ်ညါ ကညီပုၤတဖၣ် အဂီၢ် ပကဘၣ် ပံာ်ဂံၢ်ပတၢ်ဘါလၢ ကညီပုၤတဖၣ်လီၤအဂီၢ်, ကညီထံၣ်ရၢ ကီၢ်သးပုၤတံၣ်တဖၣ်လၢအလီၤဖး တဖၣ်န့ၣ်တဖၣ်, ကမုၢ်လၢတၢ်လၢ ကညီဒီကလုာ်အတၢ်ဘၣ်ဘျီဘၣ်

ဖျါဒီး ကပတၢ်ဖျါထီၣ်လိာ်သးန့ၣ် ပဒိၣ်မိညးမိၣ်ဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်စုၢ်ကီး ဝဲန့ၣ်လီၤ

ဖဲအပူၤကွဲၣ် ၂၀၁၅ တၢ်ဃုထၢ န့ၣ်ဝဲအစၢအသိးန့ၣ် အုၣ်ယုာ်ဝဲတံၣ် ကီၢ်ခိၣ်န့ၣ် ကညီကလုာ်ပုၤတံၣ် (KPP) ဒီး ကညီဒီကလုာ်ပုၤတံၣ် (KNP) လၢအမုၢ်ကညီထံၣ်ရၢကီၢ်သး ပုၤတံၣ် ၂ ပုၤတံၣ် န့ၣ်လီၤဒီးဃုထၢအ သးန့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ် ပတြီၣ်ကညီ ဘျီဒိၣ်ခိၣ်ဘၣ်စးတဖၣ်ဖး တဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤန့ၣ်ဘၣ်ဒီး ဒီကလုာ်ခိၣ်မိၣ် မြီၣ်ခိၣ်ကရၢစိပုၤတံၣ် NLD မၤန့ၣ် တၢ် ဝဲလၢဒ်န့ၣ်လီၤ

ဒ်န့ၣ်အသိး ကညီထံၣ်ရၢကီၢ်သး ပုၤတံၣ် ၄ ပုၤတံၣ် လၢအအိၣ်သ့ၣ်

လီၤအသးလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်ခဲအံၤ စုၢ်ကီး, အပူၤကွဲၣ်တၢ်ဃုထၢ န့ၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤန့ၣ်ဘၣ်ဒီး လၢပကညီထံၣ်ရၢကီၢ်သး ပုၤတံၣ် ဝဲလၢဒ်အကျါ KPP ပုၤတံၣ်လၢ အန့ၣ် လီၤဒီးဃုထၢအသး ဖဲကညီ ကီၢ်စဲၣ်, သ့ၣ်တံၣ်ကွဲ နီၣ်ဂံၢ်(၂) တၢ်ဖးဟီၣ်ကစီၣ်ပုၤန့ၣ် ပုၤဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤန့ၣ်ထဲတကလၢအမုၢ် ပုၤတံၣ် ဖဲ စိးကွဲၣ်အုၣ်ပုၤန့ၣ် န့ၣ်လီၤ

တကီၢ်ခါ အိၣ်အလဲဒိၣ် ပုၤတံၣ် လၢအမၤန့ၣ်ဝဲ ထံၣ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်မိး အံၤ အတၢ်ပတၢ်သးလၢကလုာ်ခိၣ်က လုာ် တဖၣ်အိၣ်မိၣ် ကလုာ်ခိၣ်က လုာ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ, တၢ်ထုးထီၣ် ဝဲ တၢ်သံကွဲၤအိၣ်ဝဲအသိး, လၢက ဟံ ၂၀၂၀ န့ၣ် တၢ်ဃုထၢအံၤဖျါကီး ကလုာ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်န့ၣ် ကလုာ် ခုၣ် ထံၣ်ရၢကီၢ်သးပုၤတံၣ်တဖၣ် ကမၤန့ၣ်တၢ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် ထံၣ်ရၢကီၢ် သးတတၢ်အပူၤ တၢ်ဖးကွဲၣ်ဝဲအိၣ် ဝဲန့ၣ်လီၤ

တၢ်အိၣ်သးဝဲအံၤန့ၣ် လၢကညီ

ကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ် ကညီဒီကလုာ်ခိၣ် မိၣ်ကရဲၣ်တံၣ်ပုၤတံၣ် (KNDP)ဒီး ဖျါ-ဖျါ ခိၣ်မိၣ်ကရဲၣ်တံၣ်ပုၤ တံၣ် (PSDP) အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဒီး, လၢ ဝဲတက့ၣ်ကီၢ်ခိၣ်အပူၤန့ၣ် ကညီ

ကမျါပုၤတံၣ်(KPP) ဒီး ကညီဒီက လုာ် ပုၤတံၣ် (KNP)တဖၣ် အိၣ်သ့ၣ် လီၤအသးဒီး အဝဲအံၤ ကညီထံၣ်ရၢ ကီၢ်သးပုၤတံၣ် ဝဲလၢဒ် အိၣ်ဝဲ ၄ ပုၤ တံၣ်န့ၣ်လီၤ

▶ ကတုၢ်ပုၤ(၈) ပဒိၣ်မိညးမိၣ် တၢ်ဖိၣ်ထီၣ်

တဖၣ်လၢ အတၢ်ကိးစိးပုၤအိၣ်အလီၤ ဒီး, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ပတၢ်ဖျါဝဲလၢဒ် အဂၢ ၂၀၀ ယုာ်ယုာ် ဟံၣ်ထီၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ် ယုးယီၣ်န့ၣ်လီၤ

ပဒိၣ်မိညးမိၣ်လီၤအံၤ အဝဲပံးဝဲ မုၢ်ခါလၢ KNLU အနီၣ်စုၣ်ခိၣ်ကျိၢ် အ ဆၢကတီၢ် ဖဲ ၂၀၀၀ န့ၣ် လၢဖျါ တြၢအါရဲၤ ၁၄ သီ ဟါဒီအဆၢက

တီၢ်န့ၣ်, ပုၤခဲကမိဖျါပံးကွဲၣ်သံ အီၤအသိး သံဝဲဒၣ်ဒီး အသံအဆၢက တီၢ်န့ၣ် အသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၆၅ န့ၣ်လဲ န့ၣ်လီၤ

ကိုကိုညိုတံခွန်ပူကလုနီတဖန်ဒ်သီးတၢ်ကပပ်ပနီၣ်ဝဲ အလုၤအပူၤအဂီၢ် ဟ့ၣ်ဒီနီၤလိာ်သကိးလုၢ်လၢ်ထူသန့

လၢဖျါအါရံၤ ၁၅ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ဆူ
ကလုနီတဖန် အလုၤအပူၤ
အံၤ ဒ်သီးတၢ်ကသုၣ်ညါပပ်ပနီၣ်ဝဲ
ကအိၣ်အဂီၢ် ပညိၣ်ဒီး ကိုကိုညို
တံခွန်. တၢ်အိၣ်ဆူ ၅ ဘၣ်
အပူၤ တၢ်အိၣ်ဆူ ကလုနီတဖန်
သုၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖန် လုၢ်လၢ်တၢ်
ဟ့ၣ်ဒီနီၤလိာ်သးတၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအံၤ ဖဲလၢဖျါအါရံၤ ၅
သီအနီၤ. ဖဲဖါဆိးဖျါဖိကရၢၢ်အပူၤ
န့ၣ်လီၤ.
တၢ်အိၣ်ဆူအပူၤ အူဖျါ. ဖိၣ်
ဖျါ. ဖဲဖါဆိး. ဖဲဖါမုၢ်ဒီး ထံၣ်ဆိး
ယါ ကိုကိုညို ၅ ဘၣ်အပူၤ ကလုနီတဖန်

တဖန်အလုၢ်လၢ်. တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
ဒီး လုၢ်လၢ်ထူသန့တဖန်တၢ်ဒုး
န့ၣ်ဖျါထီၣ်ဒီး ပှၤယဲၣ်တၢ်တဖန်
ဒ်သီး အနီၤကစၢ်ဒုၣ်ဝဲကပူၤသုၣ်
ညါဘၣ်ဝဲဂီၢ် ဒီး ဒ်သီးကနီၤဟံၢ်အါ
ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်. တၢ်အိၣ်ဆူတၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအံၤလီၤအဂီၢ်န့ၣ် ပှၤတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်
မဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖန်စံးဝဲလီၤ.
“အပူၤကွၢ် ပမုၢ်ဘၣ်တဲန့ၣ်
ပှၤကတီၢ်ကိုညိုတံခွန်ဖိတနီၤန့ၣ် ပာ်ဆဲး
ထံၣ်ဝဲဒုၣ်ကလုနီတဖန်လၢ အပ
တီၢ်ဖျါနီၤဒီးအဲဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆူ
သန့က့ အဲဝဲသ့ၣ်ဖျါဟဲထံၣ် ပလုၢ်
လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢ အစ့ၤက
တၢ်လွၢ်ခါအံၤန့ၣ်. ပပဝဲတၢ်သ့ၣ်

ညါနီၤဟံၢ်ဒီးပတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့
တဖန် ကထံၣ်ဝဲလၢအစ့ၤတဖန်ဒီး
လၢအဲဝဲသ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပူၤ လၢအသးပူၤ
အအိၣ်ထီၣ်ယာ်ဝဲဒုၣ်ဒီး အဲဝဲသ့ၣ်က
ရပူၤတၢ်သီးထဲသီးလီၤ.” အဂီၢ်န့ၣ်
ပှၤတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအ
မုၢ် ပှၤကတီၢ်ကိုညိုတံခွန် ကညိပှၤသးဝဲ
တဖန်ဖိ စီၤဖျါ. စံးဘၣ်ခွၢ်အဲဝဲဒုၣ်လီၤ.
Srinakharinwirot University
(SWU) ဒီလုး တီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲဖဲမဲဝဲ
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ယုၣ်ယုၣ်ဝဲဒုၣ်သန့
လွၢ်သန့ဒီး ကလုနီတဖန်အတၢ်အိၣ်
တၢ်အိၣ်တဖန်တၢ်အိၣ်တဖန်အိၣ်ဝဲ. လုၢ်
လၢ်တၢ်စုသုခိၣ်ဘၣ်တဖန် တၢ်တုဝဲ
ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ. တၢ်တုဝဲဖိသ့ၣ်

ပဒိၣ်မါရုၣ်လဲၤပူၤကွၢ်ပျဲထီၣ်(၁၂) န့ၣ်တၢ်မၤဝဲ တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢက့ၤအီၤဒီးတၢ်ခွဲၣ်မုၢ်အူၤလၢအဒဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤ

လၢဖျါအါရံၤ ၁၅ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်.
န့ၣ်အံၣ်ဆူ
KNU ကညိဒီကလုနီတဖန်က
ရၢ အနီၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကျဲၤလီၤလၢ ပဒိၣ်
မါရုၣ်လဲၤတၢ် ကူၣ်သံအီၤပျဲထီၣ်ဝဲ

၁၂ န့ၣ်တန့ၣ်. တၢ်မၤဝဲဒုၣ်တၢ်သ့ၣ်
နီၣ်ဆၢက့ၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ
လၢ အဒဲဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ပနီၣ်အလီၤလၢ
အအိၣ်မဲသ့ၣ်ဘၣ်ထံၣ်တၢ်လီၤအံၤ
တၢ်မၤဝဲဒုၣ်ခိၣ်မုၢ်အူၤတခါဖဲ လၢဖျါ

တြၢအါရံၤ ၁၄ သီအနီၤ ဟါဒီအ
ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ပဒိၣ်မါရုၣ်လဲၤအဖဲခါဒိၣ်
ပဒိၣ်စိစုစု ဒီး အပှၤမၤသကိးတၢ်ခိၣ်
န့ၣ်တဖန် တီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲဝဲဒုၣ်ဒီး ကိးန့ၣ်

အတၢ်လိာ်ကွဲတဖန် ဒီး တၢ်ဒုးန့ၣ်ဝဲ
လုၢ်လၢ်အတၢ်ဂၢၤကလံၣ်တဖန်န့ၣ်
လီၤ.
လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ပှၤလၢအဟဲ
ထီၣ်ပုၣ်ယုၣ်ပုၣ်ဂီၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအပူၤတဖန် ကလုနီတဖန်အ
တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်. လုၢ်လၢတၢ်ဒုးကဲ
ထီၣ်တၢ်စုသုခိၣ်ဘၣ်တဖန်. တၢ်ဒုး
ကဲထီၣ်တၢ်လိာ်ကွဲဖိတဖန်န့ၣ် တၢ်
တဘၣ်လိာ်ကွဲအလုၢ်အပူၤဘၣ် ဒီး
လဲၤန့ၣ်လီၤမၤ လၢနီၤကစၢ်ဒုၣ်ဝဲသ့.
တၢ်လၢန့ၣ်မၤဒုးကဲထီၣ်အီၤတဖန်န့ၣ်
န့ၣ်ကစၢ်အီၤခိၣ်လီၤသ့ဝဲဒုၣ်ဒီး. ဒီဖျါ
လၢပနီၣ်လီၤယုၣ်ယုၣ်လၢပနီၣ်ကစၢ်
အမိၤ ကလုနီတဖန်ကလုနီတဖန် အ
တၢ်သ့ၣ်ညါနီၤဟံၢ်တဖန်န့ၣ် တၢ်က
ဟံၢ်ပနီၣ်အလုၢ်အပူၤလီၤအ ဂီၢ်န့ၣ်
စီၤဖျါ. စံးအါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်မၤဝဲလၢတ
န့ၣ်အံၤ ကိုကိုညိုတံခွန်အပူၤ ကညိက
လုၢ်ယုၣ်ဒီး ကစ့ၣ်. ယီၤဒိၣ်(ရူဖိး).
လီၤဟ့ၣ်. ဖျါ. ပအိၣ် ယုၣ်ဒီးကလုနီ
န့ၣ်အကတဖန်ဒီး ကညိကိၢ်ခိၣ် က
ညိသးစၢ်တဖန်ပုၣ်ယုၣ်ဝဲဒီး လုၢ်
လၢ်. လုၢ်လၢ်ထူသန့တဖန်လၢအ
ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဂၢၤကလံၣ်. တၢ်ယံ
တၢ်လၢ. တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်. တၢ်စုသု
ခိၣ်ဘၣ်တဖန်အမဲာ်ညါ. တၢ်ကတီၢ်
ဝဲဒိၣ်ယၢၤန့ၣ်အါအိၣ်တဖန်စ့ၣ်ကိး
တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤ.
ကလုနီတဖန် သးစၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်
လၢ တၢ်ဟ့ၣ်ဒီနီၤဟ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအံၤ စးထီၣ်ပဲအပူၤကွၢ် ၂၀၁၆
န့ၣ်န့ၣ် တၢ်စးထီၣ်မၤဝဲ ဒုၣ်ကိး
န့ၣ်ဒီးဒီး ဖဲဖါဆိးအပူၤအံၤ ပျဲထီၣ်
လွၢ်ဘျီတဘျီ လဲန့ၣ်လီၤ.

ဒီး ဖဲလၢဖျါအါရံၤ ၁၄ သီအနီၤ
န့ၣ်. လၢအလီၤဘၣ်ဝဲ တၢ်ကူၣ်
သံအီၤဖျါန့ၣ်အံၤန့ၣ် ဒ်သီးတၢ်ကသုၣ်
နီၣ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ် ပညိၣ်ဒီးမဲဝဲဒုၣ်တၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤလီၤ.
၁၂ န့ၣ်တန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢ
က့ၤန့ၣ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ခိၣ်န့ၣ်
လၢအအိၣ်ဘၣ်အီၤဟံၢ်ကဲအီၤ တဖန်
ဒီး သီဒု သီၣ်မ့ၢ်အသကိးတဖန်.
ကွဲဖိသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖန် ဟံၣ်ဖျါ
လၢအ ကၤ ၁၀၀ ယုၣ်ယုၣ် ဟဲထီၣ်
ဝဲဒုၣ် န့ၣ်ထီၣ်ဝဲပနီၣ်ဒီး အိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်
ဝဲတမံးန့ၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ယုးယီၣ်
ဒီး ဘၣ်ထွဲဒီးခိၣ်န့ၣ်တဖန် တဲလီၤဝဲ
တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢက့ၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.
ဒီန့ၣ်အသး ပဒိၣ်မါရုၣ်လဲၤအါအိၣ်
ဖျါထီၣ်အလီၤဒီးအမုၢ် ပါတ နီၣ်ကိၢ်
ဆူၣ်. တီၢ်ကွဲသဝီတဖန်စ့ၣ်ကိး ဖဲမ
ဟါအနီၤန့ၣ် အဟံၣ်ဖိယီၤလၢ အ
အိၣ်တုၢ်တဖန် ဒီး ထံၣ်ရူၢ်ကိၢ်သး
ပုၣ်တံၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢ အအိၣ်ဘၣ်အီၤဟံၢ်
ကဲအီၤတဖန်. တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်ခိၣ်
တဖန်. သ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖန် ဒီး
လီၤကတီၢ်ဖိတဖန် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်သးဒီး
တၢ် လဲၤဟံၣ်လီၤဝဲတၢ်သးအုးဖိကွဲၤ
ကွၢ်ဆူလံၣ်ကတီၢ်(၇) ▶▶▶

**‘တီ’ အိၣ်တလၢဒ်, ‘လီ’ အိၣ်တလၢ
ဒဲအံၤတဘျီ
‘လီ’ အိၣ်တလၢဒ်, ‘တီ’ အိၣ်တလၢ**

ပမုၢ်ပပုၢ်ဖဲတၢ်ဝဲ
ဆၢကတီၢ်တုၤအိၣ်ပဝဲ
ပမုၢ်“မၤတီၢ်အိၣ်တလၢဒ်”
ပမုၢ်“မၤလီၤအိၣ်တလၢ”

ဒဲအံၤတဘျီလဲၤခိၣ်ရူၤ
ပမုၢ်မၤတီၢ်အိၣ်တလၢ
ပမုၢ်မၤလီၤအိၣ်တလၢဒ်
တဒ်သးခူမၤလၢပူၤဂၤ

လၢပပုၢ်ကလုနီအကျါ
ဝဲဘျီသ့ၣ်ဘျီဘျီအိၣ်အါ
နီၤလီၤ. စီၤဘျီတမံးစု
ပှၤစီၤဝဲဖိအမဲာ်ဖု (ပှၤလၢအိၣ်ဖုဖဲမၤတီၢ်လီၤ)

ခိၣ်သ့ၣ်ခိၣ်ဂီၤန့ၣ်မဲာ်ဘျီ (ဝဲအံၤတဲသီ. ဖဲအံၤမဲာ်လီၤ)
ချါန့ၣ်ချါအပူၤဘျီဒီးသ့
ဂ့ၤဘၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကတီၢ်ဘၣ်လဲၤ
(ပှၤလၢအပပံးမၤတၢ်ထံပုၤမဲာ်ညါ. ပှၤလီၤခဲမၤတၢ်ဘၣ်)
ကလုနီတဖန်န့ၣ်န့ၣ်
(ဂံၤ - တၢ်မုၢ်တၢ်ဖျါ - အဒိးဂံၤမုၢ်ဖိဂီၢ်)

မဲအံၤပျဲၤသ့ၣ်မဲာ်ကတီၢ်
ပထံၣ်ဘၣ်လဲၤဖဲပစီၤ
ဖဲပုၤမဲာ်ညါပပံးမၤသး
ပှၤလီၤခဲအသးတမံး

တီၢ်ခိၣ်ရူၤဒဲအံၤတစီၤ
န့ၣ်မုၢ်အိၣ်မူလဲၤတီၢ်လီၤ
ပှၤအါဂၤကွၢ်န့ၣ်တလီၤ
လီၤလၢ. စုကုၢ်ကဲလီၤစီၤ
(ကွၢ်ထဲကတီၢ်န့ၣ်ဘၣ်လီၤလၢဒီး ကျိၣ်စုတၢ်ဖဲန့ၣ်. တၢ်ကဲဘျီတဆဲကမိၣ်)

အိၣ်မူလၢကွၢ်မုၢ်ကွၢ်တီၢ်
စီၤမိၣ်. သိၣ်ခူယီၤကွၢ်ဘီတီ (တဲၤသကိးပှၤမၤသကိးတၢ်တဖန်)
တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအဘျီ
သိၣ်မ့ၢ်. ပပံးမၤအါဝဲဒုၣ် (ပသိၣ်. ပမုၢ်. ပပံး. ပဘျီ)

တၢ်လဲၤတၢ်လီၤလဲၤလၢညါ (Fake)
တၢ်မုၢ်တၢ်တီၢ်အိၣ်ဖျါ
တၢ်လီၤတၢ်တုၤယုၤလၢဒီး
တၢ်တီၢ်တြၢလဲၤတတုၤဒီး (Justic)

တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝဲအိၣ်ကတီၢ်
တၢ်လဲၤတၢ်ဘျီခဲပနီၣ် (Recording the fake)
တၢ်စီၤတၢ်ဆဲတုၤစဲာ်
သံၣ်သ့ၣ်မဲာ်ကျဲၤတုၤလၢဒ်လဲၤ

ဒီပုၣ်ဝဲလၢတၢ်အိၣ်အီၤ
အိၣ်တုၤအိၣ်ကီၤ. ကယၢ်အီၤ (Genealogical)
သံၣ်ခိၣ်ကတီၢ်က့ၤန့ၣ် (protection)
န့ၣ်တမၤလီၤတုၤသၢၤ. (Extinction)

လၢတၢ်အိၣ်ကတီၢ်ကတီၢ်
စီၤကီၢ်ဖျါ (တီၢ်နီၣ်ဖိ)
၂၀၂၀-၂၀၂၀

အခက်အခဲကြားက ထီးထာကလုန်း တေးသံရှင်များ

စောထွန်းလင်း

အင်တာနက်ပေါ်ရှိ "အနောက်ပိုးကရင် တေးသံရှင်များ" facebook စာမျက်နှာကို ဝင်ကြည့်လိုက်သည်နှင့် ထီးထာကလုန်း (မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ) ပိုးကရင် တေးရေး/တေးဆို စစ်မင်း၊ စဝေလျှော်ကျော်၊ စအောင်ကိုဝင်း၊ ဒ်ဖန်း တို့၏ အလှူစာတံပုံများကို တွေ့ရသည်။ ထိုပုံများထဲတွင် ထူးခြားမှုအနေဖြင့် တစ်ဦးတည်းသော ကရင်အမျိုးသမီး တေးသံရှင် ဆဲပွဲထူး၏ အလှူစာတံပုံလည်း ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့အပြင် အဆိုပါ facebook စာမျက်နှာတွင် အနောက်ပိုးကရင် တေးသံရှင်များ အသံသွင်းနေကြပုံ၊ ချစ်ချစ်ခင်ခင် သွားလာလှုပ်ရှားနေသည့် ပုံရိပ်များနှင့် တေးသံရှင်များ၏ တေးသီးချင်းများကို တင်ပြထားသည်။ သို့သော် ယင်း facebook စာမျက်နှာကို ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆ ရက်ထိ follow လုပ်ထားသူ ၂၄၄ ဦးသာရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ယခုလို follow နည်းသော်လည်း အနောက်ပိုးကရင် တေးသံရှင်များ facebook စာမျက်နှာတွင် တင်ထားသည့် ပိုး-စကော ကရင်ဘာသာ သီချင်းများကို ဝင်ရောက်နားထောင်သူ တောင်၊ သောင်းချိန်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ အနောက်ပိုးကရင် အဆိုတော်များအနေဖြင့် ထီးထာကလုန်း ကရင်လူမှု အသိုင်းအဝိုင်းကြားတွင် နာမည်ရနေသူများ ဖြစ်သည့် နည်းတူ ကိုယ့်ပိုင် facebook စာမျက်နှာများ၊ youtube စာမျက်နှာများရှိကြပြီး မိမိသီချင်းများကို ကရင်တို့ အလွယ်တကူ နားဆင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားသလို ပရိသတ်များကလည်း အင်တာနက် လူမှု စာမျက်နှာများပေါ်တွင် အသီးသီး ဖြန့်ဝေလျက်ရှိနေကြသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ကရင်လူမျိုးများ အများအပြား ပျံ့နှံ့နေထိုင်သည့် နည်းတူ မိမိစာပေ၊ စကားကို အလေးထားသည့် အနေဖြင့် ယခုလို ပိုး (ဖလုံး)-စကော သီချင်းများ အင်တာနက်ပေါ်တွင် အလွယ်တကူ နားဆင်နိုင်ခြင်းမှာ တေးဆိုများနှင့် ဆက်နွယ်သူများအားလုံး၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုရမည် ဖြစ်သည်။

သို့သော် အခြားတစ်ဖက်တွင်မူ ထီးထာကလုန်းရှိ ကရင်တေးသံရှင်များအနေဖြင့် အခက်အခဲမျိုးစုံနှင့် ရင်ဆိုင်နေရကာ ကရင်သီချင်းများ မပျောက်ကွယ်သွားရလေအောင် ကြံကြံခံရပ်တည်နေရပြီး မရေရာ၊ မသေချာမှုများနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်ဟု တေးသံရှင်များက တင်ပြတော့သည်ကို ဖွင့်ဟပြောဆိုသည်။ 'ကျွန်ုပ်တို့ ပိုးကရင်အဆိုတော်တွေက ဈေးကွက် မရှိဘူး။ အနောက်ပိုးဘာသာ သီးသန့်နဲ့

ဒုတိယအရွေ့လုပ်တော့ ဈေးကွက် လုံးဝ မရှိဘူး။ အားလည်းမရတာနဲ့ DVD အခွေ ၂၀၀ လောက်ထုတ်ပြီး ဒီအတိုင်းပဲ ဝေလိုက်တယ်ဟု နာမည်ကြီး အနောက်ပိုးကရင်အဆိုတော် စစ်မင်းက ပြောပြသည်။

အဆိုတော် စစ်မင်းသည် တစ်ကိုယ်တော် ပိုးသီချင်းခွေ ၂ ခွေ ထုတ်ခဲ့ဖူးပြီး ဗမာလို အေးချမ်းသာယာသည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တေးစီးရီးခွေမှာ နာမည်ကြီးကာ လူသိများခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အခြားတေးဆိုရှင်များနှင့်လည်း တွဲဖက်ကာ ကရင်သီချင်းခွေ ၆ ခွေတွင် ပါဝင်သီဆိုခဲ့သည်။

အနောက်ပိုးကရင် အဆိုတော်များအနေဖြင့် ကရင်နေ့ထူးနေ့မြတ်များဖြစ်သည့် နှစ်သစ်ကူး၊ အမျိုးသားနေ့၊ ချည်ဖြူဖွဲ့ မင်္ဂလာ အခမ်းအနား၊ ကရင်အာဇာနည်နေ့ စသည့်တို့တွင် လာရောက်သီဆိုဖျော်ဖြေပေးရန် ဖိတ်ခေါ်ခံရလေ့ရှိပြီး ဖျော်ဖြေပေးရလေ့လည်း ရှိသည်။ သို့သော် တီးဝိုင်းအပြည့်အစုံဖြင့် ဖျော်ဖြေရခြင်းမျိုးက နည်းသည်။ မိမိသီဆိုဖြင့် အဆင်ပြေသလို ဖျော်ဖြေရပြီး အမျိုးသားရေးနှင့် ဆိုင်သည့်အတွက် အတတ်နိုင်ဆုံး သီဆိုပေးကြောင်း အဆိုတော်များက ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင်မူ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသထက် တေးသီချင်းလောကတွင် ရှေ့ရောက်နေပြီး တေးသီချင်းခွေ ဝယ်ယူအားပေးမှုများ၊ ကရင်အဆိုတော်များအား ဖိတ်ကြားသည့်ပွဲများတွင် အနုပညာကြေး သတ်မှတ်မှုများက အတန်အသင့်ရှိပြီး အားပေးမှုဘက်စုံထောင့်စုံရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ သို့သော် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးဖြစ်သည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင်မူ အနုပညာကြေး သတ်မှတ်မှုမှာ မရှိသလောက်ဖြစ်နေသည်။

အမျိုးသမီး ကရင်အဆိုတော် ဆဲပွဲထူးက 'အနုနဲ့ ရေ လာဆိုပေးပါဦးဆိုပြီး ဖိတ်တယ်။ ဘာပွဲလည်း ဆိုတာ သေချာ မပြောတာတွေလည်း ကြုံရတယ်။ ကိုယ်ကတော့ ကိုယ့်ကရင်ပုံဆွဲခဲ့တော့ သွားဆိုတာပေါ့။ တချို့ပွဲတွေဆိုရင် အဆိုတော်တွေအတွက် နေရာ၊ သွားလာရေး စီစဉ်ပေးတာ အားနည်းတယ်။ ငွေကြေးပိုင်းဆိုရင် ပေးတာ အရမ်းနည်းတယ်။ သွားလာကုန်ကျစရိတ် တစ်ဝက်တောင် ပြန်မရတာမျိုး ရှိတယ်ဟု ပြောသည်။

ကရင်တေးသီချင်းခွေ တစ်ရွေပြုလုပ်မည်ဆိုလျှင် တေးရေးခ၊ တီးဝိုင်းခ၊ အထွေထွေ ကုန်ကျစရိတ် အများအပြား ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးပိုင်း ပံ့ပိုးမှု နည်းသည့်အတွက် တခြားတဖက်တွင် ကရင်တေးသီချင်းများ ဖန်တီးထုတ်လုပ်မှုတွင် ကုန်ကျသင့်သလောက်

အကုန်အကျ မခံနိုင်သည့်အတွက် အရည်အသွေးပိုင်း အားနည်းသွားရခြင်းမျိုးလည်းရှိ ကြောင်း အဆိုတော် စစ်မင်းက ပြောသည်။ ထို့အတွက် ၎င်းတို့ ကရင်အဆိုတော်များဘက်ကိုလည်း စာနာ နားလည်ပေးရန် လိုသည်ဟု ကရင်အဆိုတော်များက မေတ္တာရပ်ခံပြောသည်။

'ပွဲလှငှားပြီး ဆိုရင်လည်း လှငှားတဲ့သူတွေက အော်... ငါတို့ ကရင်အချင်းချင်းပဲ ဈေးလေးလျှော့ပေးပါ ဆိုပြီး ဘယ်လိုပြောမလဲ ဖိနှိပ်တာမျိုးခံရတယ်။ ကိုယ်ကတော့ ကိုယ့်သီချင်းလေးပေါက်သွားဖို့ ကိုယ့်လူမျိုးမှာလည်း အဆိုတော်ရှိတယ်ဆိုတာမျိုးလေး ပြောခဲ့တာလည်းပါတော့ ဆိုရတယ်။ အခက်အခဲတွေကတော့ အမျိုးမျိုး ရှိတယ်ဟု ဆဲပွဲထူးက ဆက်ပြောသည်။

ကရင်အမျိုးသမီး လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သည့် အဆိုတော် ဆဲပွဲထူးသည် အနောက်ပိုး-စကော ကရင်သီချင်းများကို သူမ အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ် ၂၀၀၈ ခုနှစ်ကတည်းက စတင် သီဆိုခဲ့သူဖြစ်ကာ သူမ၏ သီချင်းများအနက် ဗမာလို 'မီးအိမ်ရှင်' အမည်ရ သီချင်းမှာ နာမည်ကြီးသည်။

'ဒီပုံနဲ့ ဆက်သွားနေရင် မျိုးဆက်သစ်တွေလည်း နေရာရဖို့ မလွယ်ဘူး။ အခြေအနေက ကရင်အဆိုတော်တွေ ပျောက်ကွယ်သွားမယ့် အနေအထား ဖြစ်နေပြီ။ ဘယ်တော့ကတော့အောင်မြင်မြင် နာမည်ရရစ်စားခွင့်က မရဘူး။ ပံ့ပိုးမှု မရှိဘူးဟု မြောင်းမြမြို့တွင် နေထိုင်သူ နာမည်ရ တေးရေး/တေးဆို ဒ်ဖန်းက ပြောသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ကရင်တေးသီချင်းများ သီဆိုချင်သည့် မျိုးဆက်သစ် အများအပြားရှိကာ သီဆိုအရည်အသွေးပိုင်း အားကောင်းသော်လည်း ယခုလို အခြေအနေမျိုးဖြင့် နေရာတစ်ခု၊ နာမည်တစ်ခုရရန် အတော်ကြိုးစားရမည် ဖြစ်သည်ဟု ၎င်းက မှတ်ချက်ပြုသည်။

အမှန်စစ်စစ် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် နာမည်ကြီး ကရင်လူငယ်အဆိုတော် အများအပြား ပေါ်ထွက်ခဲ့ဖူးသည်။ မြန်မာအိုင်ဂေါ သီချင်းဆိုပြိုင်ပွဲတွင် ဝယ်မရူးသည့် စောလားတော်ဝါ၊ နောက်ဆုံးအဆင့် တက်ရောက်နိုင်ခဲ့သူ မူလား တို့ လတ်တလောမှာ ပေါ်ထွက်ခဲ့သေးသည်။

ယခုလို ကရင်သီချင်းအဆိုတော်များ အခက်အခဲကြုံတွေ့နေရမှုကို ကရင်ရေးရာဝန်ကြီးသော်လည်းကောင်း၊ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီမှတစ်ဆင့် ကရင်လူငယ်အဆိုတော် တစ်စုံတစ်ရာ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင် အကြံပြု ပံ့ပိုးနိုင်မည့် အစီအစဉ်များ မတွေ့ရှိသေးကြောင်း ကရင်အဆိုတော်များက ပြောသည်။

'သူတို့ ကရင်လို သီဆိုတဲ့ သီချင်းတွေ၊ ရေးစပ်ထားတာတွေက ကြိုက်တယ်။ အနှစ်သာရလည်း ရှိတယ်။ ခက်တာ တိုင်းစာယဉ်မှာက ဘတ်ဂျက်မရှိဘူး။ မြို့နယ် စာယဉ်တွေလည်း မနည်းရပ်တည်နေရတာ။ ကိုယ့်စရိတ် ကိုယ်စားပြီးတော့။ နှစ်သစ်ကူးအတွက် တိုင်းအစိုးရ ဘတ်ဂျက်ရှိသော်လည်း တိုင်းနှစ်သစ်ကူး လုပ်ကုန်သွားတာ၊ လက်ချည်ပွဲ၊ အမျိုးသားနေ့လည်း ဒီလိုပဲ ရတဲ့ဘတ်ဂျက်ကို တိုင်းမှာပဲ လုပ်ကုန်သွားတာ။ အားပေးချင်သော်လည်း အားမပေးနိုင်ဘူးမျှဟု ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကရင်ရေးရာဦးစီးကော်မတီ၊ ကရင်တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ မန်း

ဝင်းမောင်က ပြောသည်။ ထို့အပြင် ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ ရံပုံငွေ ဂီတဖျော်ဖြေပွဲ ပြုလုပ်ရာ၌ စာယဉ်အတွက် ရံပုံငွေ ရရှိရေးသော်လည်းကောင်း၊ အဆိုတော်များအတွက်သော်လည်းကောင်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့် အစီအစဉ်မျိုး ဆွေးနွေးဖူးသော်လည်း မလုပ်ဖြစ်သေးသည့် အခြေအနေရှိသည်ဟု ပန်းတနော်မြို့နယ်၊ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ နာယက အရှင်နန္ဒာစာရက မိန့်ကြားသည်။

ယခုလို အခြေအနေမျိုးတွင် ကရင်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပွဲတော်များ၌ ပွဲတော်စဉ်ကားရေးအတွက် ဖျော်ဖြေရေးကဏ္ဍသည်လည်း အရေးကြီးသည့် နည်းတူ ခေတ်နှင့်အညီ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ရေး စီစဉ်ကာ အစိုးရဘက်က ပွဲတော်များ၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်သည့် ပွဲတော်များ၌လည်း သင့်တင့်မျှတသည့် အဆိုကြမ်းများ ချီးမြှင့်ရေးအပိုင်းကိုလည်း အလေးထား စီစဉ်သွားရန်လိုသည်။

ထို့အပြင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ ကရင် လုပ်ငန်းရှင်များကလည်း မိမိတို့လုပ်ငန်းနှင့်ဆိုင်သည့် ပွဲ၊ အခမ်းအနားများ၊ အလှူ၊ မင်္ဂလာဆောင် စသည်တို့တွင် ကရင်တေးသံရှင်များကို ဖိတ်ခေါ်ကာ အပြန်အလှန် အကျိုးဖြစ်စေသည့် အစီအစဉ်များ တိုးပွားလာရေး အလေးထားသင့်သည်ဟု ဒေသခံများက ပြောသည်။

အဆိုတော် စစ်မင်းက ကရင်အဆိုတော်များ၏ တေးစီးရီး DVD အခွေများ ဝယ်ယူအားပေးခြင်း သို့မဟုတ် ကရင်အဆိုတော်များအတွက် အဆိုကြမ်း မန်မံမြေဖြင့် အဆင့်တစ်ခု သတ်မှတ်ပေးခြင်းမျိုးဖြင့် ပံ့ပိုးပေးရန် ပြောလိုသည်ဟု ဆိုသည်။

ကရင်ရေးရာဦးစီးကော်မတီမှ မန်းဝင်းမောင်က 'မှန်တာတွေရင် အနောက်ပိုးကရင် သီချင်းတွေ မရှိရင် အနောက်ပိုးကရင်လည်း ပျောက်သွားမှာပေါ့။ မပျောက်အောင် သူတို့ ကြိုးစားနေတာ ကျနော်တို့ သိတယ်။ လက်ခံတယ်။ ထောက်ခံတယ်။ ကျနော်တို့ ဘာမှ မလုပ်ပေးနိုင်ဘူး။ သူတို့ အိတ်စိုက် အခွေထုတ်၊ ရုံးတာပဲ။ ဒီတော့ စည်းလုံးမှုပေါ့။ ဥပမာ သူတို့ အခွေ ၁၀၀၀ ထုတ်တယ်။ တိုင်းစာယဉ်က ယူဖြန့်ပေးတာမျိုး လုပ်ပေးသင့်တယ်။ အနောက်ပိုးကရင်၊ အရှေ့ပိုးကရင် စွဲတဲ့ ကရင်ခေါင်းစဉ်အောက်မှာပဲ အားပေးကြပါဟု တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

အခက်အခဲများကြားမှ ဝါသနာကို အရင်းခံပြီး အမျိုးသားရေးအသိဖြင့် ရပ်တည်နေသည့် ထီးထာကလုန်း ကရင် အဆိုတော်များကမူ လက်မလျှော့လိုဘဲ အနောက်ပိုးတစ်ကိုယ်တော် သီချင်းခွေတစ်ခွေ ထုတ်ရန် လုပ်ဆောင်နေသည်ဟု အမျိုးသမီးအဆိုတော် ဆဲပွဲထူးက ဆိုသည်။

အလားတူ အခြားကရင်အဆိုတော်များကလည်း သီချင်းခွေများ ဆက်ထုတ်နိုင်ရေး ပြင်ဆင်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အင်တာနက် လူမှုကွန်ရက် စာမျက်နှာများမှ ဝင်ငွေရရန် အလှမ်းဝေးသည့်ကြားက စီစဉ်နေသည်ဟုလည်း ကရင် အဆိုတော်များက ပြောဆိုခြင်းကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် မရေရာသော အခက်အခဲများကြားက ဝါသနာကို အရင်းတည်ထားကြသည့် ထီးထာကလုန်း ကရင်အဆိုတော်များမှာတော့ ကြံ့ကြံ့ခံကာ ရှေ့ဆက်နေကြပေသည်။

စောထွန်းလင်း

► စာမျက်နှာ ၂၀ "တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု" အထက် ကျောင်းများဖြစ်သော ဆားသားလေ ကျောင်းမှ ကျောင်းသား/သူ ၄၈ ဦး၊ SAW ကျောင်းမှ ကျောင်းသား/သူ ၁၄ ဦး နှင့် သွေးသစ် ကျောင်းမှ ကျောင်းသား/သူ ၄၄ ဦး စုစုပေါင်း ၁၀၆ ဦးတို့သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် စာစစ်ဌာနများတွင် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ပညာသင်နှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို လာရောက်ဖြေဆိုရန် စာရင်းပေး

ရပ်ကွက်ရှိ မဟာစည်ဘုန်းကြီး ကျောင်း၊ အ.လ.က (၄) ကျောင်းနဲ့ ကျောက်လုံးကြီး ဘုန်းကြီး ကျောင်းတို့မှာ တည်းခိုပြီး မြစ်ဝကျွန်းပေါ် စာစစ်ဌာနတွေမှာ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုကြမယ်ဟု ပြောသည်။ ထိုသို့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် စာစစ်ဌာနတွင် လာရောက်ဖြေဆိုကြမည့် ထိုင်းနိုင်ငံ မြန်မာ့ကျောင်းမှ ကျောင်းသား/သူ များ

အား ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ ထောက်ပံ့ငွေ ၂၃ သိန်း ၇ သောင်း ကျပ်အား ထောက်ပံ့ထားသလို မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လုပ်ငန်းရှင်များ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် NLD ပညာရေးကွန်ယက်၊ ပရဟိတအဖွဲ့များနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ လိုအပ်သည့်များကို ကူညီဆောင်ရွက်သွားမည်ဟုလည်း သိရသည်။

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ပညာသင်နှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို ထိုင်းနိုင်ငံ မြန်မာ့ကျောင်း ကျောင်းသား/သူ ၁၃၀ ဦး လာရောက်ဖြေဆိုရာ ၂၅ ဦးမှာ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲအောင်မြင်သည့် ကျောင်းသား/သူများထဲမှ ဆက်လက်၍ တက္ကသိုလ်တက်ရောက်လို သူများအား ခေါက်တာအရှင်ဆေကိန္ဒ ပညာရေးဖောင်ဒေးရှင်းမှ ပညာသင်စရိတ်များ ထောက်ပံ့ပေးကြောင်း သိရှိရသည်။ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ပညာသင်နှစ် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲကို လာမည့် မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့မှ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့ထိ ကျင်းပပြုလုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်မှုအရ သိရသည်။

ရုလိုင် မိုးရေကြောင့် သစ်ပင်ပန်းပင်တွေနဲ့ စိမ်းလန်းစိုပြေနေတဲ့ စာသင်ကျောင်းဝင်းရဲ့ မနက်ခင်းလေးတစ်ခု ...။

အဖြူနက်ပြာ တူညီဝတ်စုံတွေ ဝတ်ဆင်ထားတဲ့ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေရှေ့မှာ တည်ငြိမ်စွာ ဆုံးမကြံပြောတဲ့ သူ့ယုလျူ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ အရွယ်ဝပ်ငယ်သလို ဆရာမလေးတစ်ဦးရဲ့ အသွင်သဏ္ဍာန်ကို ကျောင်းထဲဝင်ရင်း သတိထားမိပါတယ်။

သူမရဲ့ဟန်က ယုံကြည်မှုအပြည့်နဲ့ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေကို မောင်ငယ်ညီမငယ်မာ ပြောဆို ရှင်းပြနေတာဖြစ်ပါတယ်။ သူမကတော့ အသက် ၂၇ နှစ်အရွယ် ကရင်အမျိုးသမီး နော်သီကျူဖြစ်ပြီး ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်မြို့နယ်ထဲက ထိုလွှဲဝါးအထက်တန်းကျောင်းရဲ့ ကျောင်းအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

ကေအဲန်ယု - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး သတ်မှတ်ထားတဲ့ နယ်နိမိတ်အရတော့ တောင်ငူခရိုင်၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ အစိုးရ သတ်မှတ်ချက်အရ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးထဲ တည်ရှိနေတဲ့ တရာလူ (စီးဖြူကုန်း)ရွာ ဇာတိဖြစ်ပြီး အမိ နော်အားမုထူးနဲ့ အပါး စောအယ်ဝါးတို့က မွေးဖွားလာတဲ့ သားသမီး ၈ ယောက်မှာ အကြီးဆုံးသမီး ဖြစ်ပါတယ်။

သူငယ်တန်းကနေ ဆယ်တန်းအထိက တောင်ငူမှာပဲ ကျောင်းတက်ခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ ထိုင်းနယ်စပ်က ကရင်ဒုက္ခသည်ခန်း၊ တစ်ခုဖြစ်တဲ့ မယ်လခန်းကို ရောက်သွားပြီး အဲဒီမှာပဲ အထက်တန်းလွန်ကောလိပ်ကျောင်းကို တက်ရောက်အောင်မြင်ခဲ့ပါတယ်။ လေးနှစ်တာ ကျောင်းတက်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက်မှာတော့ မဲဆောက်မြို့က ACU (Australia Catholic University) ကျောင်းမှာ တနှစ် ထပ်မံပြီး ပညာသင်ယူခဲ့ပါတယ်။ အခုချိန်မှာတော့ ထိုလွှဲဝါးကျောင်းရဲ့ ကျောင်းအုပ်ဆရာမအဖြစ် တာဝန်ယူထားပြီး တစ်ဖက်ကလည်း စာသင်ခန်းမှာ စာသင်ကြားပို့ချပေးနေရတဲ့ သူမရဲ့တာဝန်ယူမှုအပိုင်းကို အခုလို ပြောပါတယ်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်ကတည်းက ထိုလွှဲဝါးကျောင်းကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး အရင်တုန်းကတော့ ကျမက စာကျသင်ပေးတယ်။ ၂၀၁၇ ကနေစပြီး အခုထိ ကျောင်းအုပ်တာဝန်ကို ကျမက တာဝန်ပြန်ယူရတာ ၃ နှစ် ရှိပြီပေါ့နော်။ နှစ်တိုင်းလို ကျောင်းသားဦးရေက များလာတယ်။ ကျောင်းစဖွင့်တုန်းက ကျောင်းသားဦးရေ အားလုံးပေါင်းမူ အယောက် ၆၀ ကျော်ရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

နောက်ပိုင်းနှစ်မှာ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေဟာ ၁၀၀ ကျော်၊ ၂၀၀ ကျော် ရှိလာရာကနေ ၂၀၁၉-၂၀၂၀ စာသင်နှစ်မှာဆိုရင် စာသင်သား အရေအတွက်က ၃၄၀ ကျော် ရှိသွားပါပြီ။ ဒေသစုံကလာပြီး ကျောင်းတက်ကြတယ်ဆိုပေမယ့် များသောအားဖြင့် တောင်ငူခရိုင်ရဲ့ မြေပြန့်ဒေသက လူတွေ၊ ထန်းတပင်နဲ့ ဒေါ်ဖရို(သံတောင်ကြီး)။ ဒါ့အပြင် လိပ်သိုနဲ့ ကရင်ဖြူဒေသဘက်က ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေလည်း ထိုလွှဲဝါးကျောင်းမှာ လာတက်ကြပါတယ်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်က Norwegian Refugee Council (NRC)၏ ပံ့ပိုးမှုနဲ့ ဒေသန္တရ ကိုယ်ထူကိုယ်ထကျောင်းအဖြစ် စတင် လည်ပတ်ခဲ့တဲ့ ထိုလွှဲဝါးကျောင်းဟာ အဓိက သင်ကြားမှုအဖြစ် သမိုင်း၊ သင်္ချာ၊ ပထဝီ၊ သိပ္ပံ၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ မဃစာ၊ ကရင်စာ စတဲ့ဘာသာရပ် ၇ ခုနဲ့ ကွန်ပျူတာသင်ကြားပေးမှု၊ စာကြည့်တိုက် အချိန် စတာတွေကို နေ့စဉ် သင်ကြားချိန် ၇ ချိန်၊ ၈ ချိန်ရှိပါတယ်။ ဒီနှစ် ပညာသင်နှစ်မှာ ကျောင်းသူကျောင်းသား အားလုံးပေါင်း ၃၄၆ ယောက်ရှိပြီး အချိန်ပြည့် စာသင်ကြားပေးသူ ၁၃ ယောက်နဲ့ တစ်လ၊ နှစ်လ အချိန်ပိုင်း လာရောက်ကူညီသင်ကြားပေးသူ ၉ ယောက်ရှိတယ်လို့ ကျောင်းအုပ်ဆရာမ နော်ဟောသီကျူက ပြောပါတယ်။

ဒီနှစ်အတွက်တော့ ကျောင်းဆရာအားလုံးပေါင်း ၂၂ ယောက်ရှိလာပေါ့နော်။ အချိန်ပြည့်သင်ပေးတဲ့ ကျောင်းဆရာ ၃ ယောက်ထဲနဲ့ ကျောင်းသားဦးရေ ၃၀၀ ကျော်ကို စီမံခန့်ခွဲကျောင်းရာမှာတော့ ဆရာတွေအားလုံးက အရည်အချင်းပြည့်မီပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျောင်းသားတွေကို သင်ကြားပေးတဲ့နေရာမှာ ကျောင်းသားနဲ့ အတန်းပညာမှာတော့ အခက်အခဲနည်းနည်းရှိတယ်။ တချို့ ဆရာတွေကို အခြား ဘာ

သာရပ်တွေ ကိုင်ခိုင်းတဲ့နေရာမှာ သူတို့အတွက် အခက်အခဲရှိတာကို တွေ့ရတယ်။ တချို့ဆရာတွေက ပြန်တော့လည်း သူတို့ယူရတဲ့အချိန်က အခြားဆရာတွေထက် ပိုများနေတာလည်း ရှိတယ်လေ။ အဲဒီလို အဆင်မပြေမှုလေးတွေကတော့ နည်းနည်း ရှိတာပေါ့နော်။

သူမဟာ စာသင်ခန်းထဲမှာ စာသင်ပေးရတာတွေ၊

ကြယ်တွေကြားက ကြယ်တစ်ပွင့်

နန်းဇောဂေ

ကျောင်းအုပ်အဖြစ် ခေါင်းဆောင်မှုပိုင်းတာဝန်အရ ကျောင်းရဲ့နှစ်စဉ်လည်ပတ်မှုအတွက် စီစဉ်ပေးရတာတွေအပြင် ကျောင်းသားမိဘတွေနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတိုင်ပင်တာတွေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်ရတာတွေပါ ဆောင်ရွက်နေရသူ ဖြစ်ပါတယ်။

အထူးသဖြင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေလိုက်နာဖို့ စဉ်းကမ်းချက်တွေကိုလည်း လမ်းညွှန်ပေးရတာ တခါတလေဆိုရင် ကျောင်းသားတွေဟာ ကြပ်မတ်ထားတဲ့အတိုင်း အားလုံး ဖြစ်မလာတဲ့အခါ ဘယ်လိုနည်းလမ်းတွေ အသုံးပြုပြီးပိုကောင်းအောင် လုပ်သွားရမလဲဆိုတာကို စဉ်းစားယူရတဲ့ အခက်အခဲမျိုး ရှိတယ်လို့လည်း သူမက ဆိုပါတယ်။

ကျမတို့က လူငယ်တွေဆိုတော့ ကျောင်းသားမိဘတွေနဲ့ တွေ့ဆုံတဲ့အခါမှာ အရမ်းသတိထားရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့အားလုံးကို ကျမတို့ရဲ့မိဘတွေလိုပဲ သဘောထားတယ်လေ။ အဲဒါကြောင့် ပြောမှားဆိုမှားဖြစ်မှာလည်း စိုးရိမ်တယ်။ သူတို့နဲ့တွေ့ဖို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှုရှိအောင် အရင်ဦးဆုံး ကျင့်ထားပြီး သူတို့နဲ့ ဘယ်လိုတွေ့ပြောဆိုဆက်ဆံရမလဲဆိုတာကို ကြိုတင်စဉ်းစားထားရတယ်။

ကျောင်းသားမိဘတွေနဲ့ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းသားတွေနဲ့ဖြစ်စေ တွေ့ဆုံတဲ့အခါမှာ ကျောင်းရဲ့ဂုဏ်သိက္ခာပိုင်းကို မထိခိုက်စေမယ့် အကြောင်းအရာတွေ ဆွေးနွေးပြောဆိုကြပြီး ကျောင်းသားတွေကို သေချာကြပ်မတ်ထားနိုင်ကြောင်း ပြသချာကြီးပြီးစားမားမရှိတဲ့ ကျောင်းစည်းကမ်းတွေအတိုင်း ပြေငြိမ်းပေးနိုင်ကြောင်းလည်း ဆရာမနော်ဟောသီကျူက ရှင်းပြပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ကျေးရွာတော်တော်များများက ကျောင်းသားမိဘတွေ၊ ဘာသာရေးအသင်းတော်၊ ရပ်ရွာလူကြီးအချို့နဲ့ အတူတကွ လက်တွဲလုပ်ဆောင်ရင်း အတွေ့အကြုံတွေ သင်ယူရသလို တစ်ဖက်မှာ သူမကို အကောင်းမြင်ပေးကြတဲ့ ကျောင်းသားမိဘတွေကြောင့်လည်း မိမိကိုယ်ကို ပိုပြီး ယုံကြည်မှုရှိလာကာ နောက်ပိုင်းမှာ အများနဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ လက်တွဲလုပ်ဆောင်မှုတွေ၊ ဦးဆောင်မှုတွေ လုပ်လာနိုင်တယ်လို့ သူမက ပြောပါတယ်။

နော်ဟောသီကျူက ဒီကျောင်းမှာ ကျမ စာသင်ရတာရယ်၊ ဒီမှာရှိတဲ့ရပ်ရွာက ကျောင်းသားမိဘ၊ ခေါင်းဆောင်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုတွေအားလုံးနဲ့ အတူတကွ ပူးပေါင်းပြီး လုပ်ဆောင်ရတာတော့ အရမ်းပျော်ရွှင်မိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွေ အများကြီး တွေ့ရလို့ပါပဲ။ ကျောင်းလာတက်တဲ့ ကျောင်းသားတွေ များလာတာကို ကြည့်ရင် တိုးတက်မှုတစ်ခုလို့ ပြောလို့ ရတယ်လေလို့ ဆိုပါတယ်။

သူမရဲ့ ထိုလွှဲဝါးကျောင်းလေးဟာ စတင် ဖွင့်လှစ်လာခဲ့ကတည်းကဆို ၆ နှစ်တာထဲ ဝင်ရောက်

လာပြီးဖြစ်သလို အခုဆိုရင် အထက်တန်းလွန်အဆင့် (ဂျူနီယာကောလိပ်) အနေအထားကိုတောင် ရောက်ရှိလာသလို အနီးဝန်းကျင်ကျေးရွာ ၆ ရွာကျော်က ကျောင်းသားမိဘတွေကလည်း ဒီကျောင်းကို အားကိုးမျှော်လင့်ထားတဲ့အပေါ် သူမအတွက် ခွန်အားဖြစ်စေတဲ့ ဒီလိုလုပ်ရတဲ့အပေါ်မှာလည်း ဂုဏ်ယူထားလို့ သူမက ပြောပါတယ်။

သို့ပေမယ့် ကျောင်းသားဦးရေ များလာတဲ့အလျောက် အတန်းပညာကိုလည်း တိုးမြှင့်လာရသလို ဒီလိုလုပ်မှလည်း ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေရဲ့ အရည်အချင်းတွေက ပိုမို မြင့်မားလာမယ်လို့လည်း မျှော်လင့်တဲ့အတွက် သူမရဲ့ဘဝကို ပေးဆပ်ထားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အဲလိုကောင်းမွန်တဲ့အရာတွေကို ပေးဆပ်နိုင်ဖို့ အတွက် အရေးကြီးဆုံးတစ်ချက်ကတော့ ကျောင်းက ဆရာမတွေရဲ့အခန်းကဏ္ဍပဲလို့ ဆိုပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကိုယ့်ကျောင်းက ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေဟာ အခြားဘယ်ကျောင်းနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် ပုန်းချင်းယှဉ်နိုင်ဖို့အတွက် ထိုလွှဲဝါးကျောင်းမှာ စာသင်တဲ့ ဆရာမတွေအားလုံးရဲ့ အရည်အချင်းရုံမျှပေါ် မူတည်တယ်လို့လည်း သူမက သုံးသပ်ပြောဆိုပါတယ်။

ကျမတို့တိုင်လည်း ဒီခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းမှာ တာဝန်ယူထားရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီလို အတူတကွ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်တဲ့ နေရာမှာ သူများတွေထက် ပိုပြီးအရည်အချင်းများရမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ကျမက ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒီအရည်အချင်း၊ အတတ်ပညာလောက်နဲ့တော့ မကျေနပ်ပေးပါဘူး။ ဒီထက် ပိုမိုကောင်းအောင် ထပ်လုပ်ချင်တယ်။ ဒီကျောင်းကြီးဟာ ကျမတို့ရဲ့အမျိုးသား ပညာရေး မြှင့်တင်ပေးတာကို မြှင့်ချင်တယ်။ ပြီးတော့ ဒီကျောင်းကို လူတွေ ပိုမိုသိရှိလာပြီး လူတိုင်းက ပညာကို ပိုမို တန်ဖိုးထားတတ်ဖို့၊ ဒီမှာလာသင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေ တတ်မြောက်ထားတဲ့ ပညာကလည်း သူတို့ရဲ့အသိုင်းအဝိုင်းနဲ့ သူတို့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးအတွက် အကျိုးရှိရမယ်လေလို့ သူမက ပြောပါတယ်။

ကျမအနေနဲ့ကတော့ အရည်အချင်းနဲ့ အတတ်ပညာတွေ ပိုမိုရှိလာအောင် ထပ်သင်ယူချင်သေးတယ်။ အလုပ်ကနေပဲ အားလုံး သင်ယူသွားတာ မဟုတ်ဘဲ ကျမဆီမှာ မရှိသေးတဲ့ပညာတွေ၊ မသေးတဲ့ အရာတွေနဲ့ ဆက်လက်သင်ယူချင်သေးတယ်။ ဒီပညာတွေ ဆက်သင်ယူပြီးရင် ဒီမှာပဲ ပြန်လာပြီး စေ့မှုသွားဖို့ပေါ့နော်။ အခွင့်အရေး ရသေးရင်တော့ ဒီမှာရှိတဲ့ ကျမတို့ရဲ့အနာဂတ်မျိုး ဆက်သစ်တွေကို ကိုယ်တတ်ထားတဲ့ ပညာတွေနဲ့ ဒီကျောင်းကြီး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့ကို ဆက်လုပ်သွားမယ်။

ဌာနေတိုင်းရင်းသူတစ်ဦးအဖြစ် ကြီးပြင်းလာရတဲ့အတွက်ကြောင့် အရင်တုန်းကဆို သူမတို့ဒေသဟာ ပညာရေးဖက်မှာ အရမ်း အားနည်းကြတယ်။

ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျောင်းတက်တဲ့သူ အနည်းအကျဉ်းပဲရှိပြီး ကလေးတွေဟာ များသောအားဖြင့် မူလတန်းလောက်ပဲ ပြီးမြောက်ကြတယ်။ လမ်းခရီးကလည်း ဝေးပြီး သွားလာရေး ခက်ခဲတော့ ပညာရေးအတွက် ရှေ့ဆက်သွားဖို့ မလွယ်ကူကြဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။

'ဒုက္ခသည်ခန်းမှာ ကျောင်းသားနေပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာ ပိုသိလာတာကတော့ ပညာရေးဟာ အရမ်းကျယ်ပြန့်တယ်။ ဘယ်တော့မှ အဆုံးသတ်မသွားနိုင်ဘူး။ ပြောချင်တာက ပညာတွေဟာ ဘယ်လောက်ပဲသင်ယူသင်ယူ မကုန်နိုင်ဘူးလေ။ ကျမတို့ အခြားနေရာတွေသွားပြီး အဆင့် နည်းနည်းဖြင့်ပဲ ပညာတွေ သင်ယူခဲ့တယ်။ အဲဒီနောက်လေး သိလာတာကတော့ ကျမတို့ ဒီလောက်လေး သင်ယူထားတာနဲ့ မပြီးပြည့်စုံသေးဘူး။ အဲဒါထက် အဆင့်မြင့်တဲ့ ပညာရပ်တွေက ထပ်ရှိနေသေးတယ်ပေါ့နော်။

သူမကိုယ်တိုင် ဒီလောက်သင်ကြားခဲ့ရတာ မပြည့်စုံသေးဘူးဆိုရင် လုံးဝ ပညာသင်ကြားခွင့် မရှိတဲ့သူတွေ အများကြီးအတွက်ဆို ပိုလိုအပ်ပြီး အထူးသဖြင့် ရွာတွေမှာ များသောအားဖြင့် ကျောင်းပြီးသွားရင် မိဘအလုပ်အကိုင်တွေကိုပဲ ပြန်လုပ်ကုရင်း အချိန်ကုန်ဆုံးသွားတာမျိုး လူငယ်တွေကို သူမ မဖြစ်စေချင်ပါဘူး။ သူမက လူငယ်တွေကို ပညာပြည့်စုံပြီး ကိုယ်ပိုင် တီထွင်ကြံဆမှုနဲ့ မိမိရပ်ရွာအတွက် လုပ်ဆောင်နေသူမျိုးဖြစ်စေချင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

တချို့လူငယ်တွေဟာ အတန်းကျောင်း ပြီးဆုံးပေမယ့် မပြည့်စုံမှုကြောင့် ကိုယ့်ဝင်ငွေရရှိဖို့အတွက် သူများနိုင်ငံသွားပြီး အလုပ် လုပ်ကြတယ်။ ငွေကြေးတွေ ရလာတာကိုပဲ တွေ့ရတယ်။ ကျမ လိုချင်တာကတော့ ပညာရေးဖက်ကနေပြီး မိမိမြေထောက်ပေါ်ရပ်တည်နိုင်တဲ့ ကိုယ်ပိုင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို တီထွင်ကြံဆတတ်ဖို့ပေါ့။ သူများနိုင်ငံသွားပြီး အလုပ်သမားဖြစ်ဖို့ထက် ထူးချွန်တဲ့လူငယ်တွေ ကျမတို့ရွာမှာ ရှိလာစေချင်တယ်လေ။

ထိုလွှဲဝါးကျောင်းမှာ ပညာလာသင်တဲ့ ကျောင်းသားလူငယ်တွေဖြစ်စေ၊ အနာဂတ်ကလေးတွေဖြစ်စေ သူတို့တွေဟာ တစ်နေ့ကျရင် ဒီကျေးရွာထဲမှာ ကိုယ်ပိုင်အလုပ် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုခု သို့မဟုတ် အတတ်ပညာတစ်ခုခု တီထွင်လုပ်ဆောင်တတ်ရမယ်။ ပညာဆိုတာက သူများတွက် အလုပ်လုပ်ပေးဖို့ မဟုတ်ဘူး။ တချို့နေရာမှာဆိုရင် မိမိကိုယ်တိုင် စွန့်ဦးတီထွင်တတ်တဲ့ အတွေးအခေါ်၊ အမြင်အမြင် ရှိရမယ်လေ။ အဲဒါကတော့ ကျမတို့ ရွာအတွက်ပေါ့နော်။

နော်ဟောသီကျူနဲ့ တစ်နယ်တည်းသား စောအိုးရိန်းက 'သူတို့ လေးစားတဲ့အရာတွေကတော့ ဘော်ဒါတွေအားလုံးအပေါ်မှာ သည်းခံ ပေါင်းသင်းတတ်တာရယ်။ ရိုးရိုးအေးအေးလေးပဲ နေတတ်ပြီး အား

ဒေါက်တာအသင်းကြီးကို ခေတ်ပညာတတ် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ကရင်အမျိုးသားများက ဦးဆောင်သည်ဟုဆိုပါသည်။ တစ်ချို့က အစတွင် ဘာသာရေးဆန်မှုရှိခဲ့သည်ဟု ဆိုကြသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသားရေးအမြင် ရှင်သန်နိမိတ်ကြားလာခဲ့၍ ကရင်အမျိုးသား ဘာသာဝင်ပေါင်းစုံ ပါဝင်သော ညီညွတ်သည့် အမျိုးသားအသင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့လေသည်။ ကရင်တိုင်းရင်းသား အကျိုးတွေကို တစ်စုံတစ်ရာ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ YMBA သည်လည်း အစတွင် ဘာသာရေးဆန်ခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် GCBA နိုင်ငံရေး ဖြစ်လာသည်။ ဒေါက်တာအသင်းကြီးသည် ညီညွတ်ရေးကိုလည်း

ပိုးကရင်စာပေသာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီး အခြားကရင်စာပေများ ရှိသော်လည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားမှု မရှိသေးချေ။ တကယ်တော့ စာပေဆိုသည်မှာ အများအားဖြင့် ဘာသာရေးကို အခြေခံ၍ ဖြစ်တည်လာခဲ့ကြလေ့ ရှိပါသည်။ အယူသည်းစွာ မထားသင့်ပေ။ မွန်စာပေ၊ မြန်မာစာပေသည်ပင် သုဝဏ္ဏဘူမိခေတ်၊ ပုဂံခေတ်တို့တွင် ထွန်းလင်းသော ဗုဒ္ဓဘာသာကို အခြေခံ၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ရလေသည်။ ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်ခေတ်မတိုင်မီ 'ပိုးကရင်ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးများ သုံးစွဲနေသော ရှေးဟောင်း ပိုးကရင်စာပေ(လိုက်ထူးလီ)ရှိနေပြီး ဖြစ်

ဖော်ထုတ်ပြီး'၂၃ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတို့၌ ကျယ်ပြန့်စွာ ဖြန့်ဝေသင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လွန်စွာရှေးကျသော စာပေပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအတူ စကောကရင်စာပေ(ရုံးသုံး)သည် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ သင်ကြားအသုံးပြုမှုရှိသလို ပိုးကရင်စာပေ(ဖလှမ်း) သည်လည်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့၌ အများဆုံး သင်ကြားအသုံးပြုမှု ရှိသည်ဖြစ်၍ အချို့ကရင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင်လည်း သင်ကြားလျက် ရှိလေသည်။ စင်စစ် ယနေ့ မျက်မှောက်ခေတ် ကရင်စာပေကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာပေ ၉ မျိုးလောက် တွေ့

ဒေါက်တာအသင်းကြီးကို ဦးဆောင်သော ကရင်အမျိုးသားအသင်းဆောင်ကြီးများသည် ခေတ်ပညာတတ်များ ဖြစ်ကြသဖြင့် အမြော်အမြင် ကြီးမားကြသည်။ စာပေ၏ တန်ဖိုးကိုလည်း သိရှိကြသည်။ လူမျိုး၏ အသက်မွေးကြောသမ္ပယံဖြစ်သော စာပေကို မိမိတို့၏ တစ်မျိုးသားလုံး သင်ကြားတတ်မြောက်ရန် သင်ကြားနိုင်မှုအချိန်တစ်ခုကို အစိုးရစာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားနိုင်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် ဖန်တီးကြိုးပမ်းလာကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထိုသင်ကြားနိုင်မှုကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည်မှာလည်း အစိုးရပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါက်တာအသင်းကြီးကို ဖွဲ့စည်းပြီး ဝေးနှံအကြံ '၁၈၄-ခုနှစ်တွင် မိမိတို့၏ ကရင်စာပေကို အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားပို့ချရန် တောင်းဆိုလာကြသည်'၂၄ ကို တွေ့ရလေသည်။

ကရင်စာပေနှင့် ကရင်ပညာရေး

(လွတ်လပ်ရေးရပြီး...)

S. မင်းခိုင်သူ

လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားရေးအသိ၊ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်၊ အမျိုးသားရေး အတွေးအမြင်တွေကို ဖွင့်လှစ်လမ်းပြပေးနိုင်ခဲ့သောမီးရှူးတန်ဆောင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကရင်စာပေ သင်ကြားတတ်မြောက်မှုနှင့် ပညာရေးလိုက်စားမှုတို့သည် ကျယ်ပြန့်လှ လာခဲ့သည်။ ကရင်စာပေတတ်မြောက်မှု ဦးရေမှာလည်း လွန်စွာ များပြားလာသည်။ ကရင်စာပေစတင်ပေါ်ထွန်းရာဖြစ်သော တနင်္သာရီတိုင်း (ထိုစဉ်က မွန်ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ် ပါဝင်)ဒေသ အပါအဝင် ပဲခူးတိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသတို့၌ ကရင်စာပေတတ်မြောက်မှုသည် တိုးတက်များပြားလာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် စကောကရင်စာပေဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ပိုးကရင်စာပေသည်လည်း ဖွံ့ဖြိုးလှ အသားကျလာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ စင်စစ် ကရင်စာပေသည် နိုင်မာသည့် စာပေလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကရင်စာပေ သင်ကြားတတ်မြောက်မှုမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကရင်များကပါ ခရစ်ယာန်ဘာသာပြုကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားရင်း မိမိတို့၏ စာပေအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကာ သင်ယူလာခဲ့ကြလေသည်။ ထိုစဉ်က စကောကရင်စာပေနှင့်

သည်။ ပေရွက်ပေါ်တွင် ရေးသားအသုံးပြုလာခဲ့ ကြသည်။၂၀ သို့သော် စကောကရင်စာပေကို ဖော်ထုတ်ရေးသားခဲ့သော ဒေါက်တာဂျွန်နာနိုဝိတ်က သတိမထားမိ လေသလား မပြောတတ်ပေ။ 'ကရင်အက္ခရာများကို မတီထွင်မီ စာရေးနည်းပညာ မရှိကြောင်း'၂၁ ရေးသားထားခဲ့သည်။ ၎င်း၏ ရေးသားချက်ကိုကြည့်ပြီး ခေတ်အဆက်ဆက်ဆရာရေးဆရာများသည် ကရင်မှာ စာပေမရှိ။ သာသနာပြုများက တီထွင်ပေးမှ ကရင်စာပေပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ရေးသားလာခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို သေချာစွာ မလေ့လာကြခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ စင်စစ် '၁၈ ရာစုမကုန်မီ အရှေ့ရိုး(ပိုး)ကရင်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဂျိုင်းကျောင်းဆရာတော် ဖူးတစ်ကို(ဦးနန္ဒမာလာ)သည် မွန်အက္ခရာများကို အခြေခံ၍ ရိုး(ပိုး)ကရင်ဘာသာစကားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေကျမ်းဂန်များကို ရေးသားနိုင်ရန် စာရေးနည်းပညာတစ်ရပ် တီထွင်ခဲ့သည်။၂၂ ယင်းအက္ခရာဖြင့် စာပေကျမ်းဂန်များကို ပေပုများပေါ်တွင် ရေးသားလာခဲ့သည်။ ပိုးကရင်စာပေ(လိုက်ထူးလီ)ဟု ခေါ်ပြီး အရှေ့ပိုးကရင် စာပေဟု ထင်ရှားပေါ်လွင်လျက် ရှိသည်။ ၎င်းစာပေသည် လွတ်လပ်ရေးရပြီး '၁၉၆၅-ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် အင်တိုက်အားတိုက်ပြန်လည်

ရလေသည်။ ဤစာပေများ ပေါ်ပေါက်လာရသည်မှာ ဘာသာရေးကို အခြေခံသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မူလပင်မ ကရင်လူမျိုးတွင် စကောနှင့်ပိုး ကွဲပြားနေမှုကြောင့်လည်းကောင်း စာပေကွဲပြားလာခဲ့ရသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ယနေ့ နောက်ဆုံးပေါ်လာသော စာပေမှာ ၁၀ ခုမြောက် လီကွယ်ကော်စာပေဟု သိရပါသည်။ ကရင်စာပေများစွာအနက် ယခုတင်ပြသော စကောကရင်စာပေ(ရုံးသုံး)၊ ပိုးကရင်စာပေ(ဖလှမ်း)၊ ပိုးကရင်စာပေ(လိုက်ထူးလီ)သုံးမျိုးမှာ ယနေ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားများ စိတ်ဝင်စားမှုအများဆုံးနှင့် သုံးစွဲမှု အများဆုံးရှိသော ကရင်စာပေများပင် ဖြစ်သည်။ ကျန်စာပေများသည် မိမိဝန်းကျင် ဒေသ၌သာ အသုံးပြုမှုများရှိသလို လုံးဝအသုံးပြုလို့ မရသော စာပေများလည်း ရပ်စဲသွားမှုများစွာပင် ရှိပါသည်။ ဖော်ပြပါကရင်စာပေသုံးမျိုးသည် မိမိတို့နှင့် ဆီလျော်သော စာပေဖြစ်၍ လေ့လာသင်ယူခဲ့ကြသလို ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံတော်က အသိအမှတ်ပြုသည့်စာပေပင် ဖြစ်သည်။ အစိုးရ စာသင်ကျောင်းများ၌လည်း တရားဝင်သင်ကြားပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရရှိခဲ့သော စာပေလည်း ဖြစ်သည်။ ဤစာပေ သုံးမျိုးလုံးကိုဖြစ်စေ မိမိနှင့်ဆီလျော်သော တစ်မျိုးကိုဖြစ်စေ သင်ယူအသုံးပြုနေသမျှ မိမိတို့ ကရင်လူမျိုးသည် ပျောက်ကွယ်စရာအကြောင်းမရှိဟု ဆိုချင်ပါသည်။

ထိုသို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြသဖြင့် ၁၉၁၂ ခုနှစ် ရောက်လာသောအခါ 'ကရင်တိုင်းရင်းသား ဘာသာကျောင်း (အမှတ်-၃ ကျောင်းအမျိုးအစား)သည် ကရင်ဘာသာဖြင့် ၄-တန်းအထိ ဘာသာရပ်တိုင်းကို သင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့သည်။'၂၃ ဘာသာရပ်တိုင်းဟု ဆိုထားသဖြင့် လွန်စွာ ထူးခြားလှပေသည်။ ကရင်စာပေ၏ အရည်အသွေးမြင့်မားမှုနှင့် သင်ကြားနိုင်မှုအခွင့်အလမ်းသည် လွန်စွာကြီးမားခဲ့သည်။ ကရင်စာပေသည် အစိုးရစာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားခွင့်ရရှိရေးကို ၁၈၈၄ ခုနှစ်တွင် တောင်းဆိုခွင့်ပြုခဲ့ကြပြီး ၁၉၁၂ ခုနှစ်တွင် ၄ တန်းအထိ တိုးမြှင့်သင်ကြားခွင့် ပေးခဲ့သဖြင့် ကြားထဲတွင် ၂၈ နှစ်ကြာခဲ့သည်။ သို့တွက်ကြောင့် ကရင်စာပေသည် ၁၈၈၄ ခုနှစ်မတိုင်မီ အချိန်စောစောကတည်းက အသားကျပြီး ခိုင်မာစွာ ရပ်တည်နိုင်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ တစ်ခါ '၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံက ကရင်လူကြီးများဖြစ်ကြသော ဆရာစိကရောစံ၊ ဆရာဂေးလမိုး၊ ဆရာဖိုးလင်းတေး၊ ပဒိုဖိုးဦး၊ ဆရာဖိုးယံတို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး ကရင်ဖတ်စာအုပ်များကို ပြုစုစေခဲ့ပါသည်။'၂၄ ကရင်လူကြီးပညာရှင်များသည် 'စာပေဖြင့်မှ လူမျိုးတင့်ခမည်' ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် မိမိတို့၏ ကရင်စာပေတိုးတက်မြှင့်တင်ပေးစေရန် ရည်သန်လျက် ကရင်ဖတ်စာအုပ်များကို ပြုစုကြလေသည်။ ဤသို့ဖြင့် စကောကရင်စာပေကို '၁၉၂၄-ခုနှစ်တွင် ၇ တန်းအထိ ကရင်လို သင်ကြားခွင့်ရှိလာသည်။'၂၅ ထို့တူ ပိုးကရင်စာပေကို '၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ပိုးကရင်များသည် ၄ တန်းအထိ ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် ပညာသင်ကြားခွင့်ရရှိခဲ့ကြသည်။'၂၆ ကို တွေ့ရပြီး နောက်ပိုင်းတွင်လည်း အလယ်တန်း အဆင့်ထိ တိုးမြှင့်သင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် '၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် ဆာဟာကုတ်ဘတ္တလာသည် ဝတ်လုံတော်ရ ဆစ်ဒနီလူနီထံသို့ စာရေး၍ ကရင်စာပေသင်ကြားရေးအတွက် ညှိနှိုင်းရန် ဖိတ်ကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ဖိတ်ကြားချက်အရ ဆစ်ဒနီလူနီ၊ ဆစ်ဒနီလူနီ၊ ဒေါက်တာရောဘတ်ဖိုးဂေ၊ သရောစံဘော်၊ မန်းဘခင်၊ သရောလှကျော်နှင့် သရောဖိုးငယ်တို့သည် သွားရောက်ညှိနှိုင်းကြရာ တူရင်ခံက ကရင်စာကို ၁၀ တန်းအထိ သင်ကြားခွင့်နှင့် စာမေးပွဲဖြေခွင့်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ကရင်ကျောင်းသူ၊ကျောင်းသားများအတွက် မြန်မာစာကို အဆင့်နှိမ့်မြန်မာစာ (Lower Burmese) အနေနှင့် သင်ယူခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။'၂၇ ကရင်ဘာသာဖြင့် စာမေးပွဲ စစ်ဆေးရေး ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအဖြစ် ပဒိုစောဘော်၊ ပဒိုတပလုံး၊ ပဒိုစောဘော်တို့က လက်ဆင့်ကမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ၁၉၂၇ ခုနှစ်တွင် စကောကရင်စာပေကို ၁၀ တန်းအထိလည်းကောင်း ပိုးကရင်စာပေကို တိုးမြှင့်ဖြေခွင့်ဖြင့်လည်းကောင်း ကရင်စာပေ၏ ချီးမြှောက်ခံရမှုသည် နေရာမှန်တစ်ခုအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့လေသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် ကရင်စာပေသည် အစိုးရစာသင်ကျောင်းများ၌ အဆက်မပြတ် တိုးမြှင့်သင်ကြားခွင့်ရရှိခဲ့သဖြင့် အဆက်မပြတ် တိုးတက်လာခဲ့သည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်ကျောင်း ၃ ကျောင်းတွင် ကရင်ဘာသာဖြင့် ပညာသင်ကြားခွင့်ရရှိခဲ့သည်ကိုလည်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ထိုစဉ်က 'ကျောင်းများမှာ (၁)ပဲခူး

ငြိမ်းချမ်းရေး

မဝေးဘဲ

နီးပါစေသတည်း

စဂျူဇလ်နီ

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသည် ယခင်ကလို မဟုတ်တော့ပေ။ နိုင်ငံရေးစနစ်သည်လည်း ဒီမိုကရေစီဘက်သို့ တဖြည်းဖြည်း ကူးပြောင်းလိုလာခဲ့သည်။ လူမျိုးတိုင်းသည် မိမိတို့၏ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးတွေကို တောင်းဆိုလာကြသည်။ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ် မိနစ်ခံရမှု၏ ပြရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဆန္ဒပြ တောင်းဆိုကြသည်။ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့်လည်း အဖြေရှာကြသည်။ စာရေးသားခြင်းဖြင့်လည်း တင်ပြကြသည်။ တချို့လည်း ဆွေးနွေးပွဲကို အယုံအကြည်မရှိဘဲ လက်နက်ကိုင်ကာ တိုက်ပွဲဝင်နေကြတုန်းပင် ရှိသေးသည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသည် နီးတော့မလိုလိုနှင့် ဝေးလာနေပြီလားဟု တွေးမိသည်။

၂၀၁၉ခုနှစ်အတွက် ရောက်လာသည့်နှင့် စစ်ပွဲသည် မရှိသင့်တော့ပေ။ ပညာရေးတို့ ရောက်လာသည်။ ပညာရေးတွင် မိမိဖြစ်လိုသည်များကို ပညာရှိပီပီဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် အဖြေရှာဖွေလာကြသည်။ အနိုင်အထက် ပြုကျင့်မှုသည် လူသားမဆန်တော့ပေ။ ကမ္ဘာဦးလူသားတို့၏ အရိုင်းအခိုင်း လုပ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ တရားမျှတမှုကိုရရှိရန် စားပွဲပိုင်းတွင် ဆွေးနွေးလာကြသည်။ နှစ်ဖက်စလုံး ပျက်စီးနစ်နာမှုတွေကို ရှောင်ကြဉ်လာကြသည်။ ပညာအစွမ်းပြ၍ စားပွဲပိုင်းစစ်ပွဲကို ခင်းကျင်းလာကြသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အရည်ကိုကြည့်လျက် ငြိမ်းချမ်းမှုကို ဆောင်ရွက်လာကြသည်။ ပညာရေးတို့တွင် ပညာကို အသုံး မမူတတ်ပါက ပညာတတ်သည့် နိုင်ငံများက မိမိနိုင်ငံကို ဝါးမျိုးသွားလိမ့်မည်။ စစ်တိုက်၍ဝါးမျိုးမည် မဟုတ်ပေ။ ပညာဖြင့်ဝါးမျိုးပြီး သူများပြုစာမိ ဖြစ်သွားလိမ့်မည်။ စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း ရှိသော သူတို့သည် ညီညာညီမျှ ခွဲဝေပေးကြ၍ တရားမျှတမှုကို လိုလားကြသည်။ သို့သော်လည်း ကမ္ဘာကို မိုလိကျ စိုးမိုးလိုသည့် နိုင်ငံများလည်း ရှိနေသလို လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး မိုလိကျလိုမှုများလည်း ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။

လောက၌ တည်ငြိမ်အေးချမ်းခြင်း (သို့) ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို လူတိုင်းလိုချင်ကြသည်။ ငြိမ်းချမ်းခြင်းသည် လူသားတို့၏ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရရှိစေပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းခြင်းမရှိပါလျှင် မိမိတို့၏ မိတ်ဆွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျေးရွာဒေသ၊ မြို့နယ်နှင့် တိုင်းနိုင်ငံတို့သည် မည်သည့်အခါမှ တိုးတက်မှုနှင့် နီးလာမည် မဟုတ်ဘဲ ဝေးနေဦးမည်သာဖြစ်သည်။ လောက၌ တရားမျှတမှုမရှိသရွေ့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ညှင်းဆဲသတိဖြစ်ပျက်၊ အနိုင်အထက်ပြုလိုမှု၊ စစ်ခင်းပြီး တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်မှုများသည် ဖြစ်ပေါ်လာရ မဖြစ်ပုံဖြစ်သည်။ ထိုအခါ တရားမျှတမှုသည် လိုအပ်လာသလို ငြိမ်းချမ်းရေးသည်လည်း လိုအပ်လာတော့၏။

စစ်ပွဲဟူသည် အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာစရာ အကြောင်းမရှိချေ။ မည်သည့်စစ်ပွဲမဆိုအကြောင်း တရားရှိခြင်းကြောင့်သာလျှင် စစ်ပွဲ ဖြစ်လာခဲ့ကြရသည်။ စစ်ပွဲတွင် ပြည်သူများသည် မြေစာပင်ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ သေကြေပျက်စီးကြရပြီး အတိဒုက္ခရောက်ကြရသည်။ တိုင်းပြည်၏ သားကောင်းရတနာ နှစ်ဖက်စစ်သားများသည်လည်း အသက်ပေါင်းများစွာ စွန့်လွှတ်သေဆုံးကြရသည်။ စစ်ပွဲကို မည်သည့် လူမျိုးမှ မနှစ်သက်ကြပေ။ ထိုအခါ စစ်ပွဲဖြစ်ရသည့် အကြောင်းရင်းကို ရှာဖွေပြီးခေတ်အဆက်ဆက်သော လူသားတို့သည် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြလေသည်။ ရာသက်ပန် မငြိမ်းချမ်းဘဲ ထာဝရစစ်ပွဲ ဖြစ်ရသည့်ထုံးစံ မရှိချေ။ ပထမကမ္ဘာစစ်၊ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တို့ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်လည်း ငြိမ်းချမ်းမှုကိုပင် ရရှိစေခဲ့ပါသည်။ မည်သည့်ဒေသမဆို ကမ္ဘာစစ်ပြည်တွင်းစစ်များ မည်သို့ပင်ဖြစ်ပါစေ အချိန်တစ်ခုအတွင်း၌ ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိသွားကြလေသည်။ ပညာရှင်များက 'စစ်ပွဲသည် ရှေ့ညီစစ်ပွဲဖြစ်နေပါလျှင် စစ်ပွဲမဟုတ်တော့ဘဲ မိမိ၏အကျိုးစီးပွား ဖြစ်လာတတ်သည်' ဟု ဆိုကြလေရသည်။

ပြည်ပနိုင်ငံများတွင် စစ်ပွဲသည် မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ဘူးကြပေလိမ့်မည်။ မည်သို့ပင်စစ်ပွဲဖြစ်ပါစေ စစ်ပွဲ၏နောက်ကွယ်တွင် ငြိမ်းချမ်းရေးအရုဏ်ဦးသည် ပေါ်ထွက်လာစေပိုင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်ပွဲသည် နှစ်ပေါင်းခုနစ်ဆယ်ကျော်၍ တစ်ရာပင် ပြည့်တော့မည်။ ငြိမ်းချမ်းရေးသည် အပြီးပြတ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမရှိဘဲ ရောင်ခြည်သန်းရုံပင်ရှိပြီး နှင်းထုတွေက ဖုံးအုပ်ထားလျက်ရှိသည်။ စစ်ပွဲခဏရပ်လိုက် ပြန်ဖြစ်လိုက်နှင့် မဆုံးနိုင်သော စစ်ပွဲသံသရာအတွင်း ရုန်းမထွက်နိုင်ကြရှာဘဲ အစိုးရအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့ပြီးတစ်ဖွဲ့သာ ပြောင်းသွားကြသည်။ မြေပြင်စစ်ပွဲမှာတော့ အပြီးပိုင်ပြောင်းလွှဲခြင်းမရှိသေးဘဲ တစ်နေရာမဟုတ် တစ်နေရာစစ်ပွဲက အစွမ်းပြနေကြတုန်းပင် ရှိသေးသည်။

လွတ်လပ်ရေးရခါစ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်၊ အိမ်စောင့်အစိုးရခေတ်၊ တော်လှန်ရေးခေတ်၊ နိုင်ငံတော်၊ မြန်မာဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်၊ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးခေတ်၊ နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အေးချမ်းသာယာရေးခေတ်၊ ယခု ပါတီစုံဒီမိုကရေစီခေတ် စသောခေတ်စနစ်တွေ အမျိုးမျိုး၊ အစိုးရအမျိုးမျိုး ပြောင်းသွားခဲ့ကြသည်။ ရပ်စဲမရှိသော စစ်ပွဲနေပင်းကြီးက အပူ ပြင်းနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။ သို့တွက်ကြောင့် တစ်ခုခုမှားယွင်းမှု ရှိနေပြီဟု ဆိုရပါမည်။

တချို့အသက်ငယ် အသက်ကြီးသူတွေလည်း စစ်ကြောင့်ပြေးလွှားကြရင်း သေကုန်ကြပြီ။ တချို့လည်း မြေပြတ်လက်ပြတ်ဖြင့်ရှင်သန်လျက် ဘဝ

ဒုက္ခတွေကို ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ နေကြရရှာသည်။ နယ်စပ်ရှိ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတို့သည် စစ်ကြောင့် ဂုဏ်ယူနိုင်ငံ၊ တတိယနိုင်ငံသို့လည်း ရွှေ့ပြောင်းသွားကုန်ကြပြီ။ အဘယ်မျှ ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းသနည်း။ ခေတ်အဆက်ဆက် ကျင့်သုံးခဲ့သော စနစ်၏ မှန်ကန်မှု မရှိခြင်းကို ဖော်ပြလိုနေသည်။ ကမ္ဘာနှင့်ယှဉ်ကြည့်လျှင် ရှက်စရာပင်ကောင်းလှပေသည်။ မိမိတို့၏ သားစဉ်မြေးဆက်မြစ်များက စစ်ပွဲ၏ ဒဏ်ကို ဆက်လက်ပြီး ခံစားနေဆဲပင်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် စစ်ပွဲကျိန်စာများမိနေသလား တွေးမိသည်။

ထိုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကျော်စောက 'ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်၏ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးအပေါ် ပြန်ဆင်ခြင်တွေးတောမိပြီး များစွာရှင်နာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါသည်။ ကျွန်တော်သည် နောက်ကြောင်း ဖြစ်ရပ်တွေကို ပြန်စဉ်းစားပြီး များစွာလည်း စိတ်ထိခိုက်မိသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြီးအတွင်းမှာ တချိန်က ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် အတူတိုက်ပွဲ ဝင်လာခဲ့ကြသူများ အချင်းချင်းအကြား ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြရပြီး ဗမာ့သားကောင်း သမီးကောင်း မြောက်မြားစွာ သေကြေခဲ့ ကြရပေသည်။ ဤတိုင်းပြည်အတွက် နှမြောတသစရာ ဆုံးရှုံးမှုကြီးပင်ဖြစ်သည်။ အချင်းချင်းကြား မတိုက်ကြဘဲ မသေဆုံးကုန်ကြဘဲ အားလုံးတိုင်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး တည်ဆောက်ရေးများမှာသာ ပိုင်းအလုပ်လုပ်ကြမည်ဆိုလျှင် တိုင်းပြည်အတွက် ဘယ်လောက် ကောင်းလိုက်မလဲ ဟုလည်း ယူဆစဉ်းစားနေမိသည်။ ပြည်တွင်းစစ်သည် ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေးအတွက် အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းဆိုကြီးဖြစ်ခဲ့သည်' ဟု သူ၏ကိုယ်ရေးစာအုပ်၌ ပြည်တွင်းစစ်နှင့် ပတ်သက်၍ သံဝေဂရစရာ အဖြစ်ရေးသားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းစစ်သည် အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံနှင့် ယှဉ်ကြည့်သင့်ပေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် စစ်ပွဲအနည်းငယ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေးသည် ရရှိသွားလေရသည်။ အိန္ဒိယနှင့် ပါကစ္စတန်သည်ပင် ယခင်ကမကြာခဏ စစ်ပွဲဖြစ်ခဲ့ဘူးပါသည်။ သို့သော် စစ်ပြေငြိမ်းသွားလျက်ရှိသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ စစ်ပွဲများဖြစ်ပွားခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက်သီးခြား၍ ခွင့်လွှတ်ခြင်း တရားများကိုလက်ကိုင်ထားပြီး စစ်ပွဲကြီး မပေါ်ပေါက်ရန် ထိန်းသိမ်းထားဆီးလျက် နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ မြောက်နှင့် တောင်ကိုးရီးယားသည်လည်း စစ်ပွဲပြီးဆုံးခြင်း မရှိသေးဟု ဆိုကြသော်လည်း ယနေ့ထိစစ်ပွဲက ပြန်လည်ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မရှိသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ထိခိုက်နစ်နာမှု၊ သေကြေပျက်စီးမှုများကို ရှောင်ရှားခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ် မကုန်မှီအချိန်တွင် အိန္ဒိယနယ်စပ်ရှိ လက်နက်ကိုင် ထကြွတော်လှန်နေသော အိန္ဒိယနာဂလူမျိုး သူပုန်သည် အိန္ဒိယအစိုးရနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အင်အားကြီးမားသော အိန္ဒိယအစိုးရသည်ပင် အင်အားနည်းသော နာဂသူပုန်ကို နားလည်ခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်းဖြင့် လိုက်လျောခဲ့၍ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ အိန္ဒိယပြည်တွင်းစစ်၌ ငြိမ်းချမ်းရေး ရရှိခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်တွင်းစစ်သည် ယခုထိ ငြိမ်းချမ်းရေး မရသေးချေ။ အိန္ဒိယနှင့် မတူဘဲ ကျွန်ုပ်တို့၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို ကျင့်သုံးလာခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါလား။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရကတည်းက ဘာကြောင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို မကျင့်သုံးခဲ့ကြသနည်း။ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နှင့် ပြည်ထောင်စုစနစ်ကို ခွဲခြားပြီးမသိခဲ့လေသလား စဉ်းစားစရာတွေက များစွာပင်တည်း။

တရားမျှတစွာ တိုင်းရင်းသားများနှင့် ပြည်မအစိုးရ ခေတ်အဆက်ဆက် ညီညွတ်မျှတမှု မျှဝေကြပြီး ဘာကြောင့် မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြပါသနည်း။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရခါစ ဆယ်နှစ်ကျော်ကျော် အတွင်းတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့သည်မှာ အားလုံးအသိပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ခြောက်ဆယ့်နှစ်ခု နောက်ပိုင်းတွင် ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိကာစ အချိန်ကဲ့သို့ ပညာရေး၊ စီးပွားရေး စသည်တို့မှာ ပြန်လည် ဦးမော့လာနိုင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ အဆက်မပြတ် ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ပြန်လည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ပညာရှင်များလည်း ကူညီကယ်ဖယ် မရတော့ဘဲ ဝင်သွားလေသည်။ သင်ခန်းစာများစွာ ရရှိသင့်ပြီ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများသည် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စီးပွားရေး အဆင်ပြေသော အိမ်နီးနားချင်းနိုင်ငံများသို့ သွားရောက်အလုပ် လုပ်နေကြရသဖြင့် ဒုက္ခပေါင်းစုံ ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် ခံစားကြရသည်။ စစ်ပွဲတွေရပ်လျက် တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းရေး ရသင့်ပေသည်။

နိုင်ငံတော်သိချင်းတွင် တွေ့ကြည့်မျှပါဒတယုတ်ခွဲပေ ခိုပြေပျာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ငယ်စဉ်ကတည်းက သိဆိုလာခဲ့ကြရသည်။ အဘယ်ကြောင့် ယနေ့အထိ တွေ့ကြည့်မျှပါဒတွေမတူဘဲ ပဋိပက္ခအသွင်တွေ ဖြစ်နေကြပါသနည်း။ စင်စစ်မှာမူ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံဟု ကြွေးကျော်ထားကြပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ အဘယ်ကြောင့် အတ္တပါဒကြီးစိုး လွှမ်းမိုးခြင်းကို ကျင့်သုံးနေကြပါသနည်း။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့ အဘယ်ကြောင့် အကြင်နာမေတ္တာတရား ကင်းမဲ့လာကြပါသနည်း။ စဉ်းစားမိလေ အဖြေကဖြေ ကြပ်လေဖြစ်နေသည်။ မိမိတို့၏ လောဘမာနအတ္တ ကြီးစိုးလွှမ်းမိုးနေသမျှ ကာလပတ်လုံး နိုင်ငံတော်သည် တိုးတက်ရန် အကြောင်း မရှိချေ။

ဗုဒ္ဓတော်က အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် စစ်ရေးပြင်ဆင်နေသည့် မိမိတွေတော်မျိုးတော်ဆီသို့ ကြွရောက်ပြီး တရားဟောခဲ့သည်။ ရေလှည့်တွင် ရေနှင့် မိမိတို့ လူမျိုး၏ အသက်သည် မည်သူက တန်းရိုသနည်း။ အစရှိသော တရားတော်ကို ဟောပြောပြီးလျှင်ယာဉ် သွင်းယူကြသောရေကို အညီအမျှ ခွဲဝေကာ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရရှိစေခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်တိုင်းရင်းသား ညီအစ်ကိုမောင်နှမများသည် အေးအတူပူအမျှ အတူတကွ နေထိုင်လာခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပါလော။ မိမိတို့နယ်မြေဒေသအပါအဝင် မြေပေါ်မြေအောက် သယံဇာတများကို မြန်မာတိုင်းရင်းသားအားလုံး အညီအမျှအအပါအဝင် မြေပေါ်မြေအောက် အညီအမျှခွဲဝေ ကျင့်သုံးနိုင်ပါလျှင် ညီအစ်ကို အချင်းချင်း ညီညွတ်မှုရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သလို ငြိမ်းချမ်းရေးသည်လည်း မလွယ်သွေ ရရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

မည်သည့်ဘာသာဝင်များပင်ဖြစ်ပါစေ တရားသဘောအရ မည်သည့်လူမျိုးမှ မိမိပိုင်ဆိုင်ပါသည် ဆိုသော အိုးအိမ်တိုက်တာ မြေယာနိုင်ငံတို့သည် သေသွားသည့်အခါ ယူဆောင်လို ရမည်မဟုတ်ချေ။ ယူဆောင်လို မရသည့်ပစ္စည်းတွေကို မြန်မာတိုင်းရင်း

► တပျက်နာ (၂၀) “ကရင်စာပေ” မှ အဆက်

ခရိုင်အတွင်းရှိ ထုံးကြီးကျောင်း။ (၂)အင်စိန်ခရိုင် အတွင်းရှိ နက်ဖိုးကိုကျောင်း။ (၃)ဘိတ်၊ထားဝယ် ခရိုင်ရှိ ပစောအကျောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။”^{၁၁}

ကရင်ဘာသာလိုသင်ကြားသည့် ကရင်အလယ် တန်းကျောင်းများလည်း အများအပြား ပေါ်ပေါက် ခဲ့လေသည်။ ထိုအထဲတွင် တောင်ငူခရိုင်အတွင်းရှိ ဘောကလီ၊ အင်းကျော်၊ ကနရီးပင်တွင် လည်း ကောင်း၊ ဗာပုန်ခရိုင်အတွင်းရှိ ဆာမူပယ်တွင် လည်းကောင်း၊ မော်လမြိုင်ခရိုင် ပိုင်ကျို၊ သာယာ ဝတီခရိုင်၊ အင်စိန်ခရိုင် ဥက္ကံ၊ ဘာသာဝတီခရိုင် မွလိုး တို့တွင်လည်းကောင်း၊ ကရင်အလယ်တန်းကျောင်း များ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားနိုင်ခဲ့လေသည်။ ကရင် ပညာရေးတစ်ခေတ် ဆန်းသစ် တိုးတက်ခဲ့သည်ဟု ပင် ပြောနိုင်ပါသည်။

ကျေးလက်ဒေသများတွင် တိုင်းရင်းသားမြန်မာ ဘာသာဖြင့် သင်ကြားသည့် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများသည် ကရင်ကျေးရွာများ၌ အများအပြားရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ‘၁၉၃၆-ခုနှစ် ရောက်ချိန်တွင် ထိုကျောင်းများ၌ ‘တစ်ပြည်လုံး’ ရှိ ကရင်ကျောင်းသားများသည် ၁၀ တန်းအထိ ကရင် ဘာသာဖြင့် စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့် ရရှိကြလေသည်။”^{၁၂} ဧရာဝတီတိုင်း၊ ပုသိမ်ခရိုင် တွင်လည်း ဒေါက်တာ တီသံပြာ တာကနဲ့သော ‘ကိုးဆူအကယ်ဒမီကျောင်း’ စသော ဘာသာနာပြုကျောင်းများသည်လည်း ဖွင့် လှစ်နိုင်ခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် ကရင်ဆရာဖြစ်သင်တန်းများကိုလည်း အများအပြား ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ကရင်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကိုလည်း ပုသိမ်မြို့နှင့် တောင်ငူမြို့တို့တွင် ဖွင့်လှစ် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း ရေညစ်တတ်ပုံ မရှိမှီပင်။ ပျဉ်းမနားမြို့ရှိ အမေရိ ကန်နစ်ခြင်း စိုက်ပျိုးရေးကျောင်း (ယခု ရေဆင်း တက္ကသိုလ်ဟု ထင်ရ)နှင့် မော်လမြိုင်၊ နမ့်ခမ်းမြို့ရှိ

သူနာပြုကျောင်းများသည် ကရင်ကျောင်းများမဟုတ် သော်လည်း ကျောင်းသား အားလုံးလိုလိုသည် ကရင်များပင် ဖြစ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ‘နှစ်ခြင်းကောလိပ်ကျောင်း’-ဟု ခေါ် သည့် ယခုသန်ဂျက်ဆင်ကောလိပ်တွင် ကျောင်းသား တစ်ဝက်ကျော်သည် ကရင်ကျောင်းသားများ ဖြစ် ကြသည်။”^{၁၃} ထို့ပြင် ‘ခရစ် ၁၈၇၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ထုတ် သာသနာပြုမဂ္ဂဇင်းစာစောင်တွင် “ရန်ကုန်မြို့၊ ကရင်ကောလိပ်ကျောင်းကို ရှေးအလားအလာရှိသော ကျောင်းသား ၁၇ ဦးနှင့် မေလ ၂၈ ရက်နေ့က ဖွင့် လှစ်လိုက်သည်”^{၁၄} ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ ရသဖြင့် ကရင်ကောလိပ်ကျောင်းအဖြစ်ပင် ခေါ်ဆို ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်း ဆရာယုဒသန်ကို ဂုဏ်ပြု သောအားဖြင့် ဂျက်ဆင်ကောလိပ်အဖြစ် ခေါ်ဆို လာခဲ့သည်။

ဤသို့ဖြင့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများသည် မိမိ တို့၏ စာပေနှင့်အတူ ပညာရေးကို စိတ်ဝင်စားပြီး လိုက်စားလာခဲ့ကြသဖြင့် ထိုစဉ်က ဥပဒေရေးရာတွင် ကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်ကြသူများမှာ စောဘဦးကြီး၊ စောဖေသာ၊ စောဆစ်ဒီနီလူနီ၊ စောဖိုးချစ်၊ စောပါဒွဲ၊ စောဘမောင်တို့ကိုလိုပင် ဥပဒေပညာရှင်များ ပေါ်ထွက် ခဲ့လေသည်။ လွှတ်တော်အမတ်တွေ ဖြစ်လာကြပြီး ဝန်ကြီးများလည်း ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလန် နိုင်ငံတွင် ပညာသင်ယူသော ဒေါက်တာဘာသာနန်းချိန်နှင့် ဒေါက်တာဆစ်ဖိုးတို့သည် ဆရာဝန်များ ဖြစ်လာခဲ့ ကြသည်။

အင်္ဂလန်မှာပင် စောဘအောင်ချိန်က အင်ဂျင်နီ ယာဘူ၊ စောစံထံမှာမှ သစ်တော တက္ကသိုလ်သို့ကို ရရှိခဲ့ကြပြီး စောထင်လေးမြ၊ စောမြသိန်းတို့က စာရင်းကိုင်နှင့် ကုန်သွယ်မှု အတတ်ပညာများကို နိုင်ငံခြားများပင် သင်ယူလာကြသည်။ စောသက်စိန် မှာ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်တွင် ဒဿနိကဗေဒပညာ သင်ရင်း ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ မကွယ်လွန်ပါက ပထမ

ဦးဆုံး ဒဿနိက ပညာရှင် ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ရန် ကုန်တက္ကသိုလ်တွင် လူမျိုးနှင့် လူဦးရေအလိုက် တွက်ကြည့်ပါက ရခိုင်လူမျိုးမှလွဲ၍ ကရင်လူမျိုးသည် တက္ကသိုလ်ပညာသင်ကြားရေးတွင် လူဦးရေ အများ ဆုံးပင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ဂျပန်လူမျိုးများ၏ ပညာ သင်ကြားရေး (စိတ်ဝင်စားမှု) ဦးရေမှာ ကရင် နှင့် ရခိုင်တို့ကိုပင် မမှီပေ။ ပညာရေးတွင် ကရင်နှင့် ရခိုင်သည် ထိပ်ဆုံးသို့ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉ ရာစု အလွန်နှင့် ၂၀ ရာစုစတင်ပိုင်းတွင် ကရင်ပညာရေးသည် အတော်ခရီးစီးပေါက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အောက်မြေ ကရင်လူမျိုးစားအတွက်မှာမူကား လိုအပ်ချက် များစွာ ရှိနေသေးသည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် ကရင်စာပေနှင့် ကရင်ပညာရေးသည် စာသင်ကျောင်းများ၌ လွတ် လပ်စွာသင်ကြားခွင့် ရရှိခဲ့ကြသဖြင့် ပဒေသရာဇ် ခေတ်နှင့် စာသင် ကရင်ပညာရေးသည် အရှိန်ပြင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ပြီး ကရင်ဘဝသည်လည်း ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာခဲ့သည်ကို တွေ့ရလေ သည်။

S.မင်းနိုက်သူ(P.T.N)

- ကျမ်းညွှန်း-
- ၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသား ယဉ် ကျေးမှု ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများ၊ ၁၉၆၇ ခု။ (၁) နှာ-၁၀။ (၅) နှာ-၃၇။ (၈) နှာ-၃၇။ (၂၁) နှာ-၃၉။ (၂၂) နှာ-၃၇
- ၂။ သက်ဇွန်မေတ္တာ (၁၇၅)နှစ်မြောက် ယုတ်လ အမှတ်တရ။ ဆရာကြီးယုဒသန်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းဘာသာပြန်ဆိုရေးသားသူများ။ ဦးချစ်ပို (အညတရ)၊ ဦးမောင်လေး (ခင်မောင်လေး- လာသာတာ)၊ ဦးမြင့်ဦး (ဗညားဦး- မြန်မာတမန်) လက်နှိပ်စက်မှု၊ ဥယျောဇင်အမှာစာ အောက်ဆုံး၌ ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊ အုပ်ရေး ၅၀၀။ (၂) နှာ-၃၄။ (၃) နှာ-၂၆၇၊ (၆) နှာ-၃၁။
- ၃။ အမျိုးသားနေ့နှင့် အမျိုးသားပညာရေးလှုပ်ရှားမှု

သမိုင်းအကျဉ်း။ အမျိုးသားနေ့ ရွှေရတုသဘင် အထူးထုတ် ပထမပုံနှိပ်ခြင်း၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီဗိုလ်၊ နိုင်ငံဘာလ၊ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်။ (၄) နှာ-၆၅။ (၁၅) နှာ- ၃၆။ (၁၆) နှာ-၅၅။ (၁၇) နှာ-၅၆။ (၁၈) နှာ-၅၈။

၄။ တက္ကသိုလ်ကရင်မဂ္ဂဇင်း။ ၁၉၈၁/၈၂။ တိုင်းရင်း သား ကရင်အမျိုးသားစာပေ။ ဆရာသာထို (နိုင်ငံ ဂုဏ်ရည် ပထမဆင့်) (၇) နှာ-၁၈။ (၂၄) နှာ- ၁၈။ (၂၉) နှာ-၁၈။

၅။ ကရင်တော်လှန်ရေးသမိုင်း။ ဖူးစကောလယ်တော။ (ခုနှစ်မပါ) (၉) နှာ-၁၁၃။ (၁၄) နှာ-၁၀၄။ (၂၅) နှာ-၁၀၅။ (၂၇) နှာ-၁၀၅။ (၂၈) နှာ- ၁၀၅။ (၃၀) နှာ-၁၀၅။ (၃၁) နှာ-၁၀၅။ (၃၂) နှာ-၁၀၆။

၆။ ကရင်သက္ကရာဇ်နှင့် ခေတ်ရေစီး။ ကရင်နှစ်သစ်နှင့် ခေတ်ရေစီး။ မန်းသိန်းရွှေ(ခန့်သူလှိုင်) ဆာဘူဝေါ စာပေနှင့် အနုပညာအင်အားစု။ (၁၀) နှာ-၂၂။ (၁၂) နှာ-၂၂။ (၁၃) နှာ-၂၃။

၇။ ယုဒသန်ဗိမာန်တော်။ ရွှေရတုစာစောင်။ ၁၉၃၂/ ၁၉၈၂။ ဂျပန်ဆင်ကောလိပ် သမိုင်းမှတ်တမ်း ကဏ္ဍ။ ၁၉၈၃ ခု၊ မတ်လ (၁၁) နှာ-၂။ (၃၃) နှာ-၅။

၈။ နိုင်ငံရေး ခေတ်ရေစီးကြောင်းနှင့် ကရင်လူမျိုး။ သတင်းလွှာ-၉၊ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ၊ (၁၉) နှာ-၉ ၁၀။

၉။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပိုးကရင်ပေစာသမိုင်း။ (၁၈၅၁- ၁၉၇၀) ဦးဘန်းမြင့်၊ ဇန်နဝါရီ ၁၉၇၅။ (၂၀) နှာ-မရှိ။ ကြည့်ပါ။

၁၀။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ ကရင်စာပေဖော်ထုတ်ရေးကော်မတီ (ဘားအံ)။ ရှေးဟောင်းကရင်စာပေ ဖော်ထုတ်ရေး ဗဟိုကော်မတီမှတ်တမ်း။ ၁၃၂၉ /၁၉၆၇ ခု။ (၂၃) နှာ-မရှိ။ ကြည့်ပါ။

၁၁။ စာပေဖြင့်မှ လူမျိုးတင်မည်။ ပဒိုစောဟောင်းရေစီ။ ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ၊ သတင်းလွှာ-၆၊ (၂၆) နှာ- ၂၉။

► တပျက်နာ (၂၀) “ကြယ်တွေကြားက” မှ အဆက်

တဲ့အချိန် တော်တော်များများမှာ စာဖတ်တာတို့၊ အထူးသဖြင့် ကျနော်နဲ့ဆို တိုင်ပင်ပြောဆိုတာက ကရင်လူငယ်လေးတွေရဲ့ အနာဂတ် ပညာရေးကို ဘယ်လိုကောင်းအောင် လုပ်ကြမလဲ။ ဘယ်လို ပညာတတ်လွယ်တွေက ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်ကြသလဲ။ သူ့အိုင်ဒီယံကတော့ ပညာရေးပိုင်ပံ့လို၊ ဆိုပါ တယ်။

လူတိုင်းကို ပညာသင်ကြားခွင့်နဲ့ စာရေးတတ် ဖတ်တတ်ဖို့အတွက် လိုလားတဲ့ သူမဟာ ထိုလိုဝါးလို ကျောင်းကိုတောင် မတက်ရောက်နိုင်တဲ့ လူငယ်တွေ အတွက် ရပ်ရွာလူကြီးတွေနဲ့ ကျောင်းသားမိဘတွေ ကိုလည်း ပညာရေးဟာ အရေးကြီးအပေါ် အသိ အမြင်အပြည့်ရဲ့ အားပေးနိုင်တယ်။ လူငယ်တွေဟာ မိသားစုအတွက်နဲ့ မိမိကိုယ်ပိုင် ရပ်တည်နိုင်ဖို့ အတွက် နှစ်ခုကြား မိသားစု အများကြီးရှိတာ ရွာက ယောက်ျားလေးတချို့က ကျောင်းတက်တယ်။ တချို့ကျပြန်တော့လည်း မူးယစ်ဆေးဝါးကြောင့် အများကြီး ပျက်စီးနေတာတွေကို တွေ့ရှိနေရတယ်လို့ လည်း သူမက ပြောပါတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ကရင်လူ မျိုးတွေဖြစ်စေ၊ အခြားရွာသူရွာသားတွေပဲဖြစ်စေ သူတစ်ပါး အထင်သေးမှုမရှိတဲ့ အဆင့်အတန်း၊ အတတ်ပညာမျိုးတွေ ရှိနေတာကိုပဲ သူမ လိုချင်ပါ

တယ်။ မိသားစုအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းမတက်နိုင် တဲ့ ကလေးသူငယ်တွေ၊ တချို့ကျတော့ ကျောင်းကို အဆုံးထိ မတက်ခဲ့ကြဘဲ မိဘပြန်ကူပေးနေရတာ တွေဟာ သူမအတွက် ဝမ်းနည်းစရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဒီအတွက် ပညာမသင်ကြားရတဲ့ ကလေးသူငယ်တွေ ပညာသင်ကြားခွင့်ရအောင်နဲ့ သူတို့ရဲ့ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းသင်တန်းတွေရှိလာဖို့လည်း သူမ မျှော် လင့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ထိုလိုဝါးကျောင်းမှာ မိမိကိုယ်ကို ပေးဆပ်တဲ့ ကျောင်းဆရာဆရာမတွေ အများစုဟာ လူငယ် တွေဖြစ်ပြီး သူတို့တွေဟာ ကိုယ်ကျိုးမကြည့်ဘဲ တကယ်လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ ပေးဆပ်နေကြတဲ့အတွက် ခေတ်လူငယ်တွေဟာ အကျိုးရှိတဲ့အလုပ်တွေကို လုပ်ချင်ကြတယ်လို့ သူမ ယုံကြည်ထားပါတယ်။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အခက်အခဲကြောင့် လူငယ်တချို့ စီးပွားရေးလုပ်နေကြပေမယ့် လူငယ်အချင်းချင်းတော့ ဘယ်နေရာမှာပဲရောက်ရောက် အကြံဉာဏ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ငွေကြေးအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပညာရပ်အားဖြင့် ဖြစ်စေ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင် နိုင်တယ်လို့လည်း သူမ ပြောပါတယ်။

နော်ဟေသီဂျူးနဲ့အတူ ငါးနှစ်တာ အတူတကွ စာသင်ကြားလာခဲ့သူ ဆရာမနော်ကကယ်က ‘သူက

ရိုးသားတဲ့ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ် တယ်။ အထူးသဖြင့် ကျမ သတိထားမိတာက သူ ဟာ အမြဲတမ်းပဲ ဒီဆယ်တန်းအောင်တဲ့ ကျောင်းသား တွေအတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ JC-Junior College ကောလိပ် ကျောင်းအောင်တဲ့သူတွေအတွက်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ် တိုင်လိုက်ပြီး မေးမြန်းစုံစမ်းပေးတယ်။ အဲဒီကျောင်း သားတွေ နောက်တစ်ဆင့် ကျောင်းဆက်တက်ရဖို့ အတွက်လည်း သူဟာ တကယ်ကိုတော်တဲ့ လူငယ် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သလို ကျောင်းသူကျောင်း သားတွေ ပညာဆက်သင်နိုင်ဖို့အတွက် နည်းလမ်း အသစ်တွေနဲ့ ဘက်ပေါင်းစုံက လူငယ်တွေရဲ့ အကြံ ပေးတာကိုလည်း အမြဲတမ်း လက်ခံနားထောင်တာကို တွေ့ရပါတယ် လို့ ပြောပါတယ်။

မြန်မာပြည်ကျောက် မိမိကိုယ်ကို ရပ်တည်နိုင်ဖို့ဟာ အကြီးမားဆုံး ပြဿနာဖြစ်ပြီး ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ကြီး ပြင်းလာကြတဲ့ လူငယ်တွေဟာ အချင်းချင်း ပြစ်တင် ကဲ့ရဲ့မှုမလုပ်ဘဲ ယိုင်းပင်းကူညီ အားပေးကြဖို့ သူမ လိုလားပါတယ်။ ပြီးတော့ ခေါင်းဆောင် လူကြီးတွေ ကလည်း လူငယ်တွေကို တာဝန်သိဖို့၊ လူကြီးတွေနဲ့ အတူတကွ ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး အမျိုးသားရေးဖက်မှာ လည်း ပိုမို လုပ်ဆောင်လာနိုင်ဖို့ များများ အားပေးစေ ချင်ကြောင်းလည်း သူမက ပြောပါတယ်။ လောလောဆယ် နိုင်ငံခြားနဲ့ နယ်စပ်က လူငယ်

တွေ သူတို့အားလပ်ချိန်လေးမှာ သူမတို့ကျောင်း အတွက် လာကူညီပေးကြတာ ရှိတဲ့အတွက် သင် ကြားရေးပိုင်းဖြစ်စေ၊ နည်းပညာပိုင်းဖြစ်စေ လာ ရောက်ပေးနိုင်တယ်လို့လည်း သူမက တိုက်တွန်း လိုက်သလို အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှာရှိတဲ့ ကရင် လူငယ်တွေရဲ့ အချိန်နဲ့ခွန်အားတွေကို တတ်စွမ်းနိုင် သလောက် လာပေးဆပ်ကြဖို့ကိုလည်း ကျောင်းသား လူငယ်ကြားက လူငယ်တစ်ဦးသာဖြစ်တဲ့ ထိုလိုဝါး ကျောင်းအုပ်ဆရာမ နော်ဟေသီဂျူးက ဖိတ်ခေါ်လိုက် ပါတယ်။

မြန်မာအစိုးရနဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းတွေကြား ၂၀၁၅၊ အောက် တို့ဘာလ ၁၅ ရက် တစ်နိုင်ငံလုံး မစ်စတီတိုက်ခိုက် မှု ရပ်စဲရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြပြီး ဒီအပစ်အခတ်ရပ်စဲ ထားတဲ့ ကာလအတွင်းမှာ ဖွင့်လှစ်လာခဲ့တဲ့ နော်ဟေ သီဂျူးတို့ရဲ့ ထိုလိုဝါးကျောင်းလေးဟာ ငြိမ်းချမ်း ရေးဆွေးနွေးပွဲဖြစ်စဉ် ပြီးဆုံးသွားသည့်တိုင် ဒေသ အကျိုးပြု စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းအဖြစ် ဒေသ အတွက် ပညာတတ်တွေ မွေးထုတ်ပေးသွားဖို့ ဆက် လက် ရှင်သန်လည်ပတ်သွားနေအုံးမှာပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။

နန်းဇောဂေ

► တပျက်နာ (၂၀) “ငြိမ်းချမ်းရေး” မှ အဆက်

သားအချင်းချင်း ညီညွတ်မှု ခွဲဝေသုံးဆောင်သင့်ပါ သာ။ ၂၀၂၀ ပြည့်တွင် ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးကို ရရှိအောင်ကြိုးပမ်းနိုင်ကြပါလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကောင်းမြတ်သော ငြိမ်းချမ်းရေးသမိုင်းသစ်တစ်ခု ကို ကမ္ဘာ့ထိုးထွင်းရန်စီမံခန့်ခွဲ ဖြစ်သည်။

တကယ်တော့ မြန်မာနိုင်ငံသည် အနောက်ဥရောပ နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံရေးနည်းနာတွေကို ယူသည်ဖြစ်စေ၊ မယူသည်ဖြစ်စေ အရာဒေသတွင် ရှိသောနိုင်ငံများကို နည်းနာယူသည်ပေသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အပါအဝင် အိမ်နီးနားချင်းဖြစ်သူတွေ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယတို့ကို နည်းယူသည်ပေသည်။ ကိုယ့်ပိုင်

ပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်များကို တရားမျှတ သောနည်းလမ်းဖြင့် စနစ်တကျ ခွဲဝေသတ်မှတ်ပြီး ကျင့်သုံးရန်လိုအပ်ပေသည်။ သို့မှသာ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ တိုးတက်မှုမှာ ညီမျှမှုမရှိမရှိကို သိရှိပါလိမ့်မည်။ မတိုးတက်သော ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးတို့ကို တိုးတက်အောင် ကူညီပေးနိုင်ရမည်။ တစ်ပြည်နယ်နှင့် တစ်ပြည်နယ်၊ တစ်တိုင်း နှင့်တစ် တိုင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ညီမျှမှုမရှိသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ပဋိက္ခအသွင် ရှိနေဦးမည်ဖြစ်သည်။ ပြည် တွင်းစစ်သည်လည်း အပြီးတိုင် ရပ်စဲတို့ မလွယ် ကျမ်းချေ။

စင်စစ် စစ်ပွဲများ၌ အနိုင်ရရှိသော သူတို့သည်

ရန်များလျက်ရှိကြ၏။ အသက်ဆုံးရှုံးမှုလည်း ရှိလေ ၏။ ရုံးခိုခိုသော သူတို့သည် ဆင်းရဲစွာဖြင့် နေရသလို အသက်ဆုံးရှုံးမှုများလည်း ရှိကြ၏။ နှစ်ဖက်စလုံး မှည့်သူမှ ချမ်းသာနေထိုင်ကြရလျက် မရှိချေ။ အနိုင်အရှုံး မရှိဘဲ ညီညွတ်မျှတစွာ ကျင့်သုံးနေထိုင် နိုင်မှသာလျှင် အားလုံး(နှစ်ဖက်စလုံး) ငြိမ်းချမ်းရေး (သို့) ငြိမ်းချမ်းခြင်း အရသာကို ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းမရှိဘဲ စစ်၏အနိဋ္ဌာရ များကို ခံစားကြရသည်မှာ တိုင်းရင်းသား ဒေသများ တွင် ဖြစ်သည်။ အသိတရားရှိသော လူသားချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကရုဏာ၊ ဝေဠာတရား ထားသင့် ပေသည်။ ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

မရှိသည်ကိုလည်း အားလုံးအသိပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သိနေကြလျှင် ပြည်တွင်းစစ်ကို မည်သို့ ငြိမ်း သတ်ကြမည်နည်း။ ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိအောင် မည် သို့ဆောင်ရွက်ကြမည်နည်း။

ထို့ကြောင့် ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်တွင် အပြီးတိုင် မြန် မာနိုင်ငံသားများသည် ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ကြိုး ပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

ဓမ္မလိင်နီ(ထီးထာကရန်)

ကရင်ပြည်နယ်တွင်းရှိ ရှမ်းလူမျိုးကိုယ်စားပြောရေးဆိုခွင့်ရှိမည့် ရေးရာဝန်ကြီးနေရာ ထည့်သွင်းရွေးချယ်ရန် လိုအပ်

ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နေ့နော်

လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပြည်နယ်တွင်းရှိ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများကိုယ်စားပြောရေးဆိုခွင့်ရှိမည့် ရှမ်းတိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး တစ်နေရာအတွက် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး ထည့်သွင်းရွေးချယ်ခွင့်ရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း ကရင်ပြည်နယ် ရှမ်းစာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအသင်း ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ မြဝတီမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁) ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအိုက်ကျန်းခမ်းက ပြောသည်။

ယနေ့ ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် နံနက်ပိုင်းက မြဝတီမြို့၊ ဝေ့ရှမ်းကျေးရွာတွင် ၁၉ ကြိမ်မြောက် အဖြစ် ကျင်းပပြုလုပ်သော ၇၃ နှစ်မြောက် ရှမ်းအမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားအပြီးတွင် ထိုသို့ ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျနော်တို့ ရှမ်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အသင်းကနေပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှာ နောက်ဆုံးကောက်ခံခဲ့တဲ့ စာရင်းအရ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာ ရှမ်းတိုင်းရင်းသား ၆၉၀၀၀ ကျော် နေထိုင်လျက်ရှိပါတယ်။ ပြည်နယ်တွင်း လူဦးရေရဲ့ (၀.၁) ရာခိုင်နှုန်းကျော်ရှိတယ်။ ဥပဒေအရ လူမျိုးစုကိုယ်စားလှယ် ထားရှိဖို့ လိုလောက်တဲ့ အရေအတွက် ပြည့်ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ရရှိဖို့ အတွက်လည်း ပြည်နယ်လွှတ်တော်မှာ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး အနေနဲ့ တင်ပြထားတာတွေရှိပါတယ် ဟု ဦးအိုက်ကျန်းခမ်းက

ပြောသည်။ ယခုလို ရှမ်းတိုင်းရင်းသား အရေးအရာကို လုပ်ဆောင်မည့် ရေးရာဝန်ကြီး မရှိသေးမည့်အတွက် ပြည်နယ်တွင်းရှိ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အတွက် နစ်နာမှုများရှိသည်ဟု ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (SNLD) ၏ ကရင်ပြည်နယ်မှ စိုင်းကောင်းသက်စံက ယခုလို ပြောသည်။

ကျနော်တို့ ဝန်ကြီးမရှိတဲ့ အတွက် နစ်နာမှုရှိတယ်။ ကုန်ကုန် ပြောရအောင် ဒီကရင်ရမ်းစာပေ သင်ကြားဖို့ ဘတ်ဂျက်က လိုလောက်လောက် မရှိတာမျိုးတွေ ပေါ်နေတယ်။ မွန်တို့၊ ကရင်တို့၊ ပအိုဝ်းတို့ သူတို့ စာပေ သင်တန်း ဆင်းဖို့အတွက် ငွေကြေးအလိုအလောက် ရပေမယ့် ကျနော်တို့ ရှမ်းတွေက အလိုအလောက် မရဘူး။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထနဲ့ အလှူရှင်တွေ ရှာပြီး သင်ရတာများတယ်။ အဖက်အဖက်က နိမ့်ကျတယ်။ ဒါကို ကျနော်တို့တွေ စုပြီး လက်မှတ်ထိုးပြီးတော့ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကို စာတင်ပါမယ်ဟု ပြောသည်။

ယနေ့ ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော ရှမ်းအမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားကို မြဝတီမြို့နှင့် ၉ မိုင်ခန့်အကွာ ဝေ့ရှမ်းကျေးရွာတွင် ကျင်းပရာ အခမ်းအနားသို့ ကရင်ပြည်နယ် လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစောချစ်ခင်၊ လွှတ်တော် ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဒေါ်နန်းသူအောင်၊ မြဝတီမြို့မှ ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးသန့်ဇင်အောင်

နှင့် ဦးအိုက်ကျန်းခမ်း၊ ကရင်ပြည်နယ် ဖာပုန်း၊ ကော့ကရိတ်နှင့် ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ်တို့မှ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ၊ မွန်ပြည်နယ် သထုံမြို့နယ်နယ်မှ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားများ၊ စည်သည်တော်များနှင့် ဒေသတွင်း ရှမ်းတိုင်းရင်းသား ၄၀၀ ကျော်ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေး မြင့်မှ ပေးပို့သော ၇၃ နှစ်မြောက် ရှမ်းအမျိုးသားနေ့ သဝဏ်လွှာအား ဖတ်ကြားခြင်း၊ တက်ရောက်လာသူများမှ ရှမ်းအမျိုးသားနေ့ (သို့မဟုတ်) ရှမ်းပြည်နယ်နေ့ ဖြစ်ပေါ်လာဖို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြောကြားခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး ရှမ်းပြည်နယ် စစ်ဘေးများကောင်စီ ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ စဝ်ခွန်ပန်းစိန်က ရှမ်းအမျိုးသားနေ့၊ ရှမ်းအမျိုးသားသီချင်း၊ ရှမ်းအမျိုးသားအလံတို့ကို အဓိနိစာဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့ကို အစွဲပြု၍ ရှမ်းအမျိုးသားနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ယခုလို ရှမ်းအမျိုးသားနေ့ကို ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်းမှာ ရှမ်းစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု မပျောက်စေရေးနှင့် တိုးတက်ပြန့်ပွားစေရေး အစရှိသည့် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပွဲဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီဝင် တစ်ဦးက ပြောကြားသည်။

ရက် ၉၀ နေရုံဖြင့် မဲပေးခွင့်ပြုခြင်းသည် ပြည်နယ်ဒေသခံများ၏ လွတ်လပ်သော သဘောထားကို စွက်ဖက်မှု ရှိလာနိုင်ဟု ပါတီများပြော

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း

မဲဆန္ဒနယ် ပြင်ပရောက်အခြား မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် ရောက်ရှိရာဒေသ၌ ရက် ၉၀ နေထိုင်ရုံဖြင့် မဲပေးခွင့်ပြုခြင်းသည် ပြည်နယ်အမျိုးရှိ ဒေသခံများ၏ လွတ်လပ်သော သဘောထား အပေါ် စွက်ဖက်မှုရှိလာနိုင်သည်ဟု အစဉ်အလာရှိ တိုင်းရင်းသား ပါတီများပါဝင်သည့် ပါတီ ၁၄ ခုက ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်နေ့တွင် သဘောထား ထုတ်ပြန်သည်။

ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေကို ပဉ္စမအကြိမ်ပြင်ဆင်ရာတွင် ပုဒ်မ ၁၀၅ အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၁၈၀ အစား၊ ရက် ၉၀ သို့ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်းအပေါ် ယခုလို ပါတီ ၁၄ ခုက သဘောထားထုတ်ပြန် ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသား နယ်မြေတွေကို ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားတွေ ဝင်လာတာတို့၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အခုအဖွဲ့တွေ ရွှေ့လာတာတို့ဆိုရင် ဒေသခံတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကို အမျိုးပြောင်းသွားမှာပေါ့ပေါ့။ အဲဒီအတွက် ထုတ်ပြန်ပြောရတာပါ' ဟု ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူ

မျိုးများ မဟာမိတ်အဖွဲ့၊ အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင် ဦးမျိုးကျော်က ကော်မရှင်စီမံသို့ ပြောသည်။

ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ယခုလို ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်းသည် မဲပေးပိုင်ခွင့် မဆုံးရှုံးစေရန်ဟု အကြောင်းပြသော်လည်း ရက် ၉၀ နေရုံဖြင့် မဲပေးရွေးချယ်ခွင့် ရရှိခြင်းသည် မူလဒေသခံ တိုင်းရင်းသားများ၏ ဆန္ဒကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခွင့် ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြောင်း၊ မဲစာရင်း ပြုရာတွင်လည်း အိမ်ထောင်စုစာရင်းကိုသာ အခြေခံ ပြုရသည့်အတွက် ရက် ၉၀ နေထိုင်သည်ဆိုသည့် အချက်ကို မည်သည့်အချက်ဖြင့် အတတ်ပြုမည်ဆိုသည့်အချက်သည် အငြင်းပွားစရာ ဖြစ်နေသည်ဟု ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ထောက်ပြထားသည်။

ထို့ကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေပြင်ဆင်ရာတွင် အများပြည်သူအတွက် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတရေးကိုသာ ဦးစားပေး ပြင်ဆင်သင့်သလို တစ်စုတစ်ဖွဲ့ အသားစီးရရေးအတွက် ပြင်ဆင်ချက်များ မဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ အစိုးရအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ကြွေးကြော်နေသကဲ့သို့ လက်တွေ့ နယ်ပယ်၌ စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး ထိခိုက်စေ

သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရှောင်ကြဉ်ရန် ထုတ်ပြန်ချက်တွင် တိုက်တွန်းထားသည်။

အဆိုပါ ထုတ်ပြန်ချက်ကို ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ မဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင် တိုင်းရင်းသားပါတီများနှင့် လူ့ဘောင်သစ် ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတို့ အပါအဝင် ၁၄ ပါတီက ထုတ်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သည်။

'ပါတီကြီး တခုက အားသာအောင် လုပ်တဲ့သဘောတော့ ရှိတယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာက မြဝတီမှာဆို ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတွေ များတယ်။ အဲဒါဟာ ဘယ်လို သုံးသပ်ရလဲတောင် မသိဘူး။ တစ်ဦးထဲအခြေပြောရင် တိုင်းရင်းသား အားလုံးနဲ့ကြည့်ရင် အခုလို ပြင်ဆင်တာ မလုပ်သင့်ဘူး' ဟု ဖားအံမြို့ အခြေစိုက် ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ မန်းအောင်ပြည်စိုးက ပြောသည်။

ရွေးကောက်ပွဲ နည်းဥပဒေတွင် ယခင်က မဲဆန္ဒနယ် ပြင်ပရောက်နေသူများအနေဖြင့် ရောက်ရှိ ဒေသတွင် အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၁၈၀ ထက်နေထိုင်ပါက ရောက်ရှိ မဲဆန္ဒနယ်တွင် မဲပေးခွင့်ရှိပြီး ယခု ပြင်ဆင်ချက်တွင် ရက် ၉၀ ဟု ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

► စာမျက်နှာ ၂၀ တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မှအဆက်

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် ဘုရားသုံးဆူဂိတ်အား ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ပေးရန် ဘုရားသုံးဆူမြို့၊ ဒေသခံတစ်ဦး၏ တင်ပြချက်အပေါ် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ယခုလို ထည့်သွင်း ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က 'တရားဝင် နှစ်ဖက်စလုံးက လက်မခံထားတဲ့နေရာမှာ ဂိတ်တွေဖွင့်လိုက်လို့ရှိရင် နယ်စပ်တွေ သတ်မှတ်တဲ့အခါ ပြောစရာစကား ဖြစ်လာရတယ်။ အငြင်းပွားစရာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးကလည်း ကိုယ့်ရဲ့အခွင့်အရေးတွေ ညီညီမျှမျှရှိဖို့ လက်ခံနိုင်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ ဒီဂိတ်ကိစ္စဟာ လွယ်လွယ်နဲ့ မဆုံးဖြတ်ပါဘူး။ ခွင့်မပြု

တာက ပြည်သူလူထုပြဿနာ ဖြစ်စေချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရေရှည်နှစ်နိုင်ငံကြား ချစ်ကြည်ရေး မပျက်ဖို့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

ဘုရားသုံးဆူမြို့က ထိုင်းဘက်ခြမ်းကို အစိုးရဖွဲ့စီးပွားရေး နေရာတယ်။ လမ်းပိုက်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ အကုန်လုံး အခက်အခဲတွေ ဖြစ်တယ်။ ဆန်း၊ ကြက်သွန်၊ မရသိမ်း၊ မပေးဝင်ဘူး။ သူတို့သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေပဲ သွင်းလို့ရတယ်။ ဈေးတွေအနှိမ်ခံရ တယ်။ သူတို့နိုင်ငံသားတွေကို တစ်ရက်လုပ်ခဘတ် ၃၀၀ ပေးရင် ထိုင်းဘက်ခြမ်း အလုပ်လုပ်တဲ့ ကိုယ့်နိုင်ငံသားက ၁၀၀ လောက်ပဲ လွယ်နဲ့ မဆုံးဖြတ်ပါဘူး။ ခွင့်မပြု

တရားဝင်ကုန်သွယ်ခွင့် မဖွင့်ပေးနိုင်ရင်တောင်မှ နားလည်မှုနဲ့ လူ့အင်အတွက်လေး ဖွင့်ပေးနိုင်ရင် အဆင်ပြေတယ်' ဟု မြို့နယ် ဦးစိုင်းဝင်းက ပြောသည်။

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် ဘုရားသုံးဆူဂိတ်ကို ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် တရားဝင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ပိတ်သိမ်းပြီးနောက် ဒေသတွင်း တရားဝင်ကုန်သွယ်မှု မရှိတော့ဘဲ မောင်စိုမျှားကွက်ဖြင့်သာ ဒေသထွက် သီးနှံများကို ရောင်းချနေရသည့်အတွက် ၎င်းနယ်စပ်ဂိတ်အား ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ပေးရန် အစိုးရ တာဝန်ရှိသူထံ အကြိမ်ကြိမ် တင်ပြတောင်းဆိုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်ဟု ဒေသခံများထံမှ သိရသည်။

► စာမျက်နှာ ၂၀ တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မှအဆက်

သည့် ၎င်းက 'အရင်က ဒီလိုမျိုး တော့ မရှိဘူး။ အခုက လိုအပ်လာတဲ့အတွက် ပြီးတော့ ဒါလုပ်ဖို့ စိတ်အား ထက်သန်တဲ့အတွက် အချိန်ပေးပြီး လုပ်ရတာဖြစ်တယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က သစ်တော ထိန်းသိမ်းတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အမြင်သဘော ဖလှယ်ကြမယ်။ ၂ အချက်က သစ်တောထိန်းသိမ်းကာကွယ်တာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို

အမြင်ရှိကြလဲသိရဖို့နဲ့ စုပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့ အားကောင်းလာအောင် အဲဒီရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတာဖြစ်တယ်' ဟု ပြောသည်။

တစ်ရက်တာ ပြုလုပ်သည့် ကရင်လက်နက်ကိုင် ၃ ဖွဲ့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုတွင် KNU (ဗဟို) သစ်တောဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်နေသည့် လုပ်ငန်းများ၊ မူဝါဒများ နှင့် ရှေ့ဆက်လုပ်

ဆောင်မည့် အစီအစဉ်များအပြင် ဒေသတွင်း သစ်၊ ဝါး ခုတ်ယူမှုများအပေါ် စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ကာကွယ်နိုင်ရေး၊ တောဖုံးလေောင်ကျွမ်းမှု မဖြစ်ပွားရေးနှင့် မြစ်၊ ချောင်းများအား ရေရှည် တည်တံ့အောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်သွားနိုင်ရေး ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

အဆိုပါ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်က ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှု မရှိခဲ့သည့် ကရင်လက်

နက်ကိုင်အဖွဲ့များအနေဖြင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး ဆက်လက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်သွားမည်အပြင် သစ်တောနှင့်ပတ်သက်သည့် အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများကို အတူတကွ ကွင်းဆင်း လုပ်ဆောင်မှုများ ပြုလုပ်ရေး၊ ဒေသတွင်း ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များပါ ပူးပေါင်းပါဝင်လာနိုင်ရေး လုပ်ဆောင်သွားရန်ရှိကြောင်းလည်း သိရသည်။

KNU/KNLA (PC) မှ ဗိုလ်မှူး

ကြီး စောရွှေကျော်က 'ဒီလို လာရပြတဲ့အပေါ်မှာ ကျနော်တို့ အနေနဲ့ ထောက်ခံတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုရင် အခုလို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်တာမျိုးတွေ မလုပ်ရင် သစ်တောနဲ့ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်တွေ ပပျောက်သွားဖို့ရှိတယ်။ အားလုံးက ပိတ်ချင်တယ်။ ပိတ်ဖို့လည်းရှိတယ်။ ပူးပေါင်းမလုပ်ဆောင်ရင် ပိတ်လို့ မရတဲ့အတွက် ညီညီညွတ်ညွတ် လုပ်ဆောင် သွားမှရမယ်' ဟု ပြောသည်။

လက်ရှိတွင် KNU-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး အနေဖြင့် ပေါ်လစီများ ရေးဆွဲချမှတ်ကာ ခရိုင် ၇ ခုတွင် ၈၀၀ သိန်းနီးပါး ရှိသည့် အများပိုင်သစ်တော ၁၇၀ ကျော်ဖြင့် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေသော်လည်း တစ်ဖက်တွင် KNU အပါအဝင် အခြားကရင်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များအနေဖြင့် အချို့သော နေရာများတွင် သစ်ထုတ်လုပ်မှုများရှိနေဆဲဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

စစ်တပ်နှင့်ဆက်စပ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အားမပေးရန် KWO တောင်းဆိုတိုက်တွန်း

ဖမ်းဆီးမှု ဖမ်းဆီးခံ ၁၇ ဦးကို စတင်တရားစွဲဆို

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအုံမြို့နယ်၊ စံဖရီးကျေးရွာအနီးရှိ စီမံကိန်းမြေပေါ်တွင် ကျူးကျော်သည့် ဟုဆိုကာ ပြည်နယ် အစိုးရတပ်မှ ရှိသူများမှ ဖမ်းဆီးခံရပြီးလျှင် လိုက်သည့် ဖြစ်စဉ်အတွင်း ဖမ်းဆီးခံရသူ ၁၇ ဦးကို ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ဖားအုံမြို့နယ် တရားရုံး၌ စတင်တရားစွဲဆိုလိုက်သည်ဟု သိရသည်။

စက်မှုဇုန်နယ်မြေ စခန်းမှ ရဲအုပ်စော်မျိုးမင်းမှ ရာဇဝတ်ကြီးအမှု အမှတ် ၁၆၃/၂၀ အရ တရားလို ပြုလုပ်ပြီး ရာဇဝတ်ကြီးပုဒ်မ ၁၄၃/၁၄၅၊ ၁၅၂/၅၀၅ (ခ)၃၄ တို့ဖြင့် အဆိုပါဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်သူ ဦးသန်းထွန်းလေး အပါအဝင် ၁၇ ဦးကို တရားစွဲဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

တရားစွဲဆိုခံရသူများ ဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သူ ရှေ့နေ ဦး

ပိုးဖြူက 'လူ ၁၇ ယောက်ကို တရားစွဲ တယ်။ အဲဒီအထဲမှာ အမျိုးသမီး ၁ ယောက်ပါတယ်။ ဒီအမှုမှာ တောင်ကလေးအိမ်ရာ စီမံကိန်းမြေမှာ ကျူးကျော်တဲ့သူတွေအဖြစ်နဲ့ ဒီကျူးကျော်သူတွေက တာဝန်ဝတ္တရားတွေ နေ့နံ့ယှက်တယ်။ သူများဖြစ်မှု ကျူးလွန်အောင် လှုံ့ဆော်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဒ်မတွေနဲ့ တရားစွဲဆိုခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

စံဖရီးမြေကွဲနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဖမ်းဆီးခံထားရသူများအား တရားစွဲဆိုထားသည့် ပုဒ်မများအရ အာမခံ ပေးပိုင်ခွင့်မရှိသည့် ၅၀၅(ခ)အပြင် ကျန်ရှိသည့် ဖြစ်မှု ဥပဒေဆိုင်ရာပုဒ်မများအနေဖြင့် အနိမ့်ဆုံး ၆ လမှ ၂ နှစ်အထိ ချမှတ်နိုင်သလို ထောင်ဒဏ်ရာ ငွေဒဏ်ပါချမှတ်နိုင်သည့် ပုဒ်မများဖြစ် သည်ဟု သိရသည်။

ရုံးချိန်းကို လာမည့် ၂၆ ရက်နေ့တွင် ထပ်မံ ချိန်းဆိုထားကြောင်း သိရပြီး အဆိုပါနေ့ရက်တွင် အာမခံရရှိရေး ဆက်လက်လျှောက်ထားမည်ဖြစ်ကာ နောက်ပိုင်း ရုံးချိန်းများတွင် တရားလိုသက်သေများအား စတင်စစ်ဆေးကြားနာသွားမည် ဖြစ်သည်ဟု တရားစွဲဆိုခံရသူများ ဘက်မှ လိုက်ပါဆောင်ရွက်သူ ရှေ့နေ ဦးပိုးဖြူထံမှ သိရသည်။

ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရှိသည့် တောင်ကလေး တိုးချဲ့အိမ်ရာ စီမံကိန်းအတွင်း ဆောက်လုပ်ထားသည့် တံအိမ်အလုံးပေါင်း ၇၂၁ လုံးကို ကျူးကျော်ဆောက်လုပ်ထားသည်ဟုဆိုကာ ပြည်နယ်အစိုးရ တာဝန်ရှိသူများက ပြီးခဲ့သည့် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် စတင်ကာ ရှင်းလင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ထုတ်ကုန်များကို မြန်မာပြည်သူများနှင့် နိုင်ငံတကာ အနေဖြင့် ဝယ်ယူအားပေးမှု ပြုရန် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး-KWO က ယမန်နေ့ (ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်)မှာ ထုတ်ပြန်ချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန် တိုက်တွန်း တောင်းဆိုလိုက်သည်။

အစိုးရနှင့် စစ်တပ်တို့၏ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှု မှတ်တမ်းများကို နိုင်ငံတကာ၏ ကြီးမားသည့် စိစစ်မှုများ ရင်ဆိုင်နေရသော်လည်း ငင်းတို့အနေဖြင့် အကျိုးအမြတ်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ဆက်လက် ရရှိနေသေးသည့် အပေါ်လက်မခံနိုင်ကြောင်း KWO က ဆိုသည်။

KWO အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး နော်ကညောဖောက် ကျမတို့မှာ သူတို့(စစ်တပ်)နဲ့ မပတ်သက်တဲ့ ထုတ်ကုန်တွေကို ရွေးချယ်ခွင့်ရှိတာပဲ။ သူတို့ထုတ်ကုန်တွေကိုသာ အားပေးနေမယ်ဆိုရင် ဝင်ငွေများပြီး အင်အားတွေပိုရှိလာမှာပဲ။ ဒါကြောင့် ကျမတို့ ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ဒါကိုသိပြီး နိုင်ငံရေးအသိအမြင် နှိုးနှိုးကြားကြားနဲ့ အဲဒီဟာတွေကို မဝယ်ဘဲ ရောင်းမယ်ဆိုရင် ကျမတို့အနည်းစုက စပေမယ့် အများစုက ပါဝင်လာမယ်ဆိုရင် သူတို့ကို ဖိအား ပေးရာရောက်မှာပဲ 'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် မြန်မာပြည်တွင် ရှိသည့် နိုင်ငံခြားသုံးစွဲများနှင့် အလှူရှင်များအနေဖြင့် စစ်တပ်ကုမ္ပဏီများထံကို ငင်းတို့၏ ငွေကြေးများ မရောက်ရှိကြောင်းကို ပြသသည့် ခေတ်ပြောင်းပုံစံဖြင့် KWO များကို ထုတ်ဖော်ပြသသွားရန်လည်း KWO က ဆက်လက်တိုက်တွန်း တောင်းဆိုသည်။

UK အခြေစိုက် ဘားမားကမ်ပိန်းယူကေ (Burma Campaign UK) ၏ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လက ထုတ်ပြန်ထားသည့် လေ့လာထားချက်အရ စစ်တပ်နှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နေသည့် နိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီပေါင်း ၈၀ ကျော်ကို အမည်ပျက်စာရင်းသွင်းထားပြီး လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဖျက်ဆီးမှုရှိသည့် စီမံကိန်းများတွင် ငင်းနိုင်ငံတကာ ကုမ္ပဏီများလည်း ပါဝင်ပတ်သက်နေကြောင်းလည်း ဆိုထားသည်။

အဆိုပါ ဘားမားကမ်ပိန်း

ယူကေ၏ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်း မပြုရသော မြန်မာတပ်မတော်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ကုမ္ပဏီများ၏ ထုတ်ကုန်နှင့် ထုတ်ကုန်အမှတ်တံဆိပ် စာရင်းများတွင် စားသုံးကုန်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဆောက်လုပ်ရေး၊ စက်မှုဇုန်များ၊ မီဒီယာ၊ ကုန်သွယ်ရေး၊ ဈေးကွက်ကုန်တိုက်များ၊ ခရီးသွားလာရေးနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းများအစရှိသည့် အမျိုးအစားပေါင်း ၁၄၉ မျိုးကို ဖော်ပြထားသည်။

ထိုအထဲတွင် မြဝတီဘဏ်၊ Mytel ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ ပါရမီ၊ ဗန္ဓုလာ၊ ရွှေမန်းသူ၊ ပုသိမ်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း၊ မြန်မာဘီယာ၊ မန္တလေးဘီယာ စသည့် အဖျော်ယမကာ လုပ်ငန်းအပြင် မြဝတီရုပ်မြင်သံကြား၊ Thazin FM Radio နှင့် ရတနာပုံနေ့စဉ်သတင်းစာ စသည့် မီဒီယာ

ရေးမစ်ရှင်၏ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် ထုတ်ပြန်ထားချက်များအရ မြန်မာစစ်တပ်၏ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ် ရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားပြီး မြန်မာတပ်မတော် ကုမ္ပဏီများအပေါ် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ ပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုမှုများလည်း ဖော်ပြထားသည်။

သို့သော် အဆိုပါ ထုတ်ပြန်မှုများအပေါ် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းမှ လျစ်လျူထားပြီး နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် တပ်မတော် ကုမ္ပဏီများနှင့် စီးပွားရေးများဆက်လက် လုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်အတွင်း လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုလည်း နေသေးကြောင်းလည်း KWO က ဆိုသည်။

KWO အနေဖြင့် ဘားမားကမ်

လုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်သည်။ သို့သော် တပ်မတော်မှ လုပ်ဆောင်နေသည့် စီးပွားရေး ကုမ္ပဏီများသည် တပ်မတော်၏ သက်သာ ချောင်ချိရေးအတွက် လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုးဖြစ်ပြီး KWO မှ စွပ်စွဲပြောဆိုသလို လက်နက်ခဲယမ်း ဝယ်ယူမှုမျိုး မဟုတ်ကြောင်း မြန်မာတပ်မတော်ဘက်မှ RFA သတင်းဌာနကို ပြန်လည်တုန့်ပြန် ပြောဆိုထားသည်။

အလားတူ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း တပ်မတော်၏ တရားမဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် မြေယာသိမ်းယူမှုများ၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုများ၊ ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့် ဆင်ခြင်မှု သတ်ဖြတ်မှုများ အပါအဝင် တခြားသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု အမြောက်အမြား ပိုမိုဖြစ်ပွားလာကြောင်းလည်း KWO ၏ ထုတ်ပြန်ချက်၌ ဆိုသည်။

UN ၏ လွတ်လပ်သည့် နိုင်ငံတကာ အချက်အလက် ရှာဖွေ

ပိန်းယူကေ၏ သပိတ်မှောက် စာရင်းထုတ်ပြန်မှုအပေါ် ကြိုဆိုကာ ပြည်တွင်းရှိ ကော်ပိုရေးရှင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများတွင် စစ်တပ်၏ ပါဝင်မှုကို ပိုမိုမြင်သာစေပြီး သုံးစွဲမှုများ၊ နိုင်ငံတကာ အကူအညီပေးရေးဌာနများ၊ NGO အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် အဆိုပါ ကုမ္ပဏီအရ အဖွဲ့များထံမှ ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူမှုကို ရှောင်ကြဉ်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည့် ခြေလှမ်းတစ်ခု အနေဖြင့်လည်း မှတ်ယူ ကြောင်း KWO က မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

KWO - ကရင်အမျိုးသမီး အစည်းအရုံးသည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် အခြေစိုက်ပြီး အမျိုးသမီး၊ ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှု တိုက်ဖျက်ရေး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။

မြိုင်ကြီးငူ စစ်ဘေးရှောင်စခန်း ပိတ်သိမ်းနိုင်ရေး အစိုးရစီစဉ်နေ

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် ကရင်ပြည်နယ်၊ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် မြိုင်ကြီးငူတွင် ၄ နှစ်ကြာ ဖွင့်လှစ်ထားသည့် မြိုင်ကြီးငူ စစ်ဘေးရှောင်စခန်းများ ပိတ်သိမ်း

နိုင်ရေးအတွက် အစိုးရအနေဖြင့် စီစဉ်လုပ်ဆောင်နေပြီ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

လူဦးရေ ၄ ထောင်ကျော် ရှိနေသေးသည့် မြိုင်ကြီးငူ စစ်

ရှောင်စခန်းများ ပိတ်သိမ်းနိုင်ရေး အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင်ပြည်နယ် လူမှုဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဇော်မင်းက ကေအိုင်စီသို့ယခုလို

ပြောသည်။

'တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအနေနဲ့ တိုက်ပွဲရှောင်စခန်းတွေ ပိတ်သိမ်းဖို့ အစီအစဉ်ရှိပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ကျနော်တို့ ကရင်ပြည်နယ်မှာလည်း ပါတာပေါ့။ ပြည်

သူလူထု သဘောထားဆန္ဒတွေကို တောင်းအုံးမှာပါ။ လူထုဆန္ဒ တောင်းယူတဲ့ အစီအစဉ်ကိုလည်း ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရနဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရတို့က ဘာမှမညွှန်ကြားရသေးဘူး။ အဲဒါက ဘေး

အန္တရာယ်စိမ့်စန့်ခွဲရေး ဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်ရမှာပေါ့။ ကျနော်တို့က ကျန်တဲ့အပိုင်းကို ရိုင်း ကုမ္ပဏီအဖြစ်တာပေါ့ 'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

နှစ်နိုင်ငံချစ်ကြည်ရေးမပျက်စေရန် ဘုရားသုံးဆူနယ်စပ်ဂိတ်အား ဖွင့်ခွင့်မပြုခြင်းဖြစ်ဟု ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပြော

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ ဆယ်စုနှစ် တစ်ခုကျော်ကြာ ပိတ်ထားသည့် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ် ဘုရားသုံးဆူနယ်စပ်ဂိတ်

ကို နှစ်နိုင်ငံချစ်ကြည်ရေး မပျက်စေရန်အတွက် ဖွင့်ခွင့်မပြုခြင်း သာ ဖြစ်သည်ဟု နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ် ကြာအင်း ဆိပ်ကြီးမြို့၊ ဇမိခန်းမ၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်နေ့က ပြုလုပ်သည့် လူထုတွေ့ဆုံပွဲ အခမ်းအနားတွင် စာမျက်နှာ (၂၀) သို့ ▶▶

သစ်တော ကာကွယ် ထိန်းရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် ကရင်လက်နက်ကိုင် ၃ ဖွဲ့ ပထမအကြိမ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေး

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် သစ်တော ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် KNU-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးအပါအဝင် ကရင်လက်နက်ကိုင် ၃ ဖွဲ့တို့ ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံ

ဆွေးနွေးမှုကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့က ပိုင်ကျုံမြို့နယ် ကိုးကျယ်ကျေးရွာအနီးတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ KNU -ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး (ဗဟို)သစ်တောဌာနနှင့် ဖားအံခရိုင်တာဝန်ရှိသူများ၊ နယ်ခြားစောင့်တပ် -BGF တာ

ဝန်ရှိတပ်မှူးများ၊ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ-KNU/KNLA(PC) တာဝန်ရှိသူများပါဝင်သည့် အဆိုပါ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ KNU (ဗဟို) သစ်တောဌာန၊ ဌာနတာဝန်ခံ ပဒိုမန်းဘထွန်းက ယခုလို ပြော စာမျက်နှာ (၂၀) သို့ ▶▶

ပြေပမာ အဖြေရှာ မြေကကြည့်ပါလှည့်...
 လက်နက်ကိုင်ဝက်ပြိုင်စုများနှင့် လူမျိုးစုဆိုင်ရာနိုင်ငံရေး မနိုးမိုး ဘာသာပြန်

BURMA : INSURGENCY AND THE POLITICS OF ETHNICITY
MARTIN SMITH
 'A landmark in Western writing on a hitherto inaccessible country'
 PETER CAREY

စာအုပ်ဝယ်ယူလိုပါက ဆက်သွယ်ရန်
 ၀၉၇၉၅၁၇၃၆၃၂ - ၀၉၄၅၁၈၅၁၇၉၅ - ၀၉၇၆၀၆၇၂၈၁၉

ထိုင်းရိုရွှေပြောင်းကျောင်းများမှ ကျောင်းသား/သူ (၁၀၆) ဦး မြဝတီစာစစ်ဌာနတွင် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲ လာရောက်ဖြေဆိုမည်

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နေနေ့ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာ ရွှေပြောင်းကျောင်းများမှ ကျောင်း

သား/သူ ၁၀၆ ဦးသည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် ကရင်ပြည်နယ် မြဝတီမြို့နယ် စာစစ်ဌာနတွင် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ လာ

ရောက်ဖြေဆိုမည်ဟု သိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တာ့ခီခရိုင် မဲဆောက်မြို့ရှိ မြန်မာရွှေပြောင်း ဆရာတို့က စာမျက်နှာ (၁၆) သို့ ▶▶

DVD ကရင်ဘာသာ ရုပ်သံ

DVB ရုပ်သံလိုင်းမှ အပတ်စဉ် ထုတ်လွှင့် ပေးလျက်ရှိသည့် ကရင်ဘာသာရုပ်သံ အစီအစဉ်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ ညနေ ၅:၁၅ နာရီနှင့် ကြာသပတေးနေ့ မနက် ၇:၁၅ နာရီ အချိန်များတွင် စောင့်မျှော် ကြည့်ရှုသွားနိုင်ပါကြောင်း ...။